

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

Kesteren, 14 mei 2012

INHOUDSOPGAVE JAARSTUKKEN 2011

VOORWOORD VAN HET COLLEGE	5
VOORWOORD VAN HET COLLEGE	6
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING JAARSTUKKEN	9
LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING JAARSTUKKEN	10
FINANCIELE POSITIE, RESULTAATBEPALING EN RESULTAATBESTEMMING	11
FINANCIELE POSITIE.....	12
RESULTAATBEPALING.....	13
RESULTAATBESTEMMING.....	17
HET JAARVERSLAG.....	19
INHOUD VAN HET JAARVERSLAG	20
PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	21
PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER	22
PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	28
PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE.....	34
PROGRAMMA 4: ECONOMIE	40
PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING	42
PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR	48
PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN.....	52
PROGRAMMA 8: BOUWEN EN MILIEU.....	60
OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	68
OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES	69
PARAGRAFEN.....	71
PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN.....	72
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN.....	76
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	80
PARAGRAAF 4: FINANCIERING	86
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN	90
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID	108
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING.....	116
DE JAARREKENING.....	119
INHOUD VAN DE JAARREKENING.....	120
PROGRAMMAREKENING.....	121
OVERZICHT VAN GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA VOOR BESTEMMING	122
OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES IN RESERVES PER PROGRAMMA	122
OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.....	122
OVERZICHT VAN VERSCHILLEN PER PROGRAMMA	123
OVERZICHT VAN HET VERSCHIL PER PROGRAMMA	123
OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	124
OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN ONVOORZIEN	125
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN.....	126
OVERZICHT VAN UIT PUBLIEKE MIDDELEN GEFINANCIERDE TOPINKOMENS.....	126
DE BALANS.....	127
BALANS	129
TOELICHTING OP DE BALANS	130
DE BIJLAGE MET DE VERANTWOORDINGSINFORMATIE OVER SPECIFIEKE UITKERINGEN.....	147
SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	148
REGIONAAL SAMENWERKINGSPROGRAMMA (RSP).....	152
BESLUITVORMING	153
BESLUITVORMING.....	154
BEGROTINGSWIJZIGING	155
OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING.....	156

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de Gemeenteraad,

Met veel genoegen bieden wij u de jaarstukken 2011 van de gemeente Neder-Betuwe aan. Op deze wijze leggen wij aan u verantwoording af over de realisering en voortgang van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen.

De basis voor het samenstellen van dit document wordt gevonden in artikel 197 van de Gemeentewet.

De uitwerking hiervan heeft plaats gevonden met in achtneming van het gestelde in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

De jaarstukken 2011 zijn het sluitstuk van de planning en controlcyclus 2011. Zij vormen een belangrijk instrument waarmee u als gemeenteraad uw kaderstellende – en controlerende rol kunt uitoefenen.

Ondanks de economische recessie, die ook Neder-Betuwe heeft getroffen, zijn de gestelde doelstellingen voor 2011 grotendeels gehaald. De jaarstukken 2011 zijn het laatste document waarin wij verantwoording moeten geven aan de ambities en kaders die vastgelegd waren in het oude coalitieprogramma 2006-2010 “voortvarend verder”.

Wij zijn van mening dat het ons gelukt is met deze jaarstukken de raad, onze burgers, de bedrijven en de instellingen in de gemeente maar ook andere overheden net als vorig jaar goed te informeren. Niet alleen is aandacht besteed aan datgene dat is gerealiseerd, maar ook is aandacht besteed aan datgene dat wij op basis van de begroting voornemens waren te realiseren maar niet in alle gevallen doorgang kon vinden. Voor deze inhoudelijke informatie verwijzen wij graag naar het hoofdstuk programmaverantwoording.

De jaarstukken 2011 in vogelvlucht

Het jaar 2011 stond in het teken van een aantal belangrijke ontwikkelingen voor Neder-Betuwe. Wij zijn gestart met uitvoering te geven aan de ambities en kaders die vastgelegd zijn in het coalitieprogramma 2010-2014 “Realisme in ambitie”. Om uitvoering en sturing te geven aan dit coalitieprogramma is door ons een uitvoeringsprogramma samengesteld welke door u eind 2010 is vastgesteld. Het coalitieprogramma 2010-2014 “Realisme in ambitie” en het daarop vastgestelde uitvoeringsprogramma zijn volledig terug te vinden in de begroting 2012 en de meerjarenraming 2013-2015.

Het sombere financiële perspectief en de in het coalitieprogramma aangegeven kerntakendiscussie noodzaakte ons tot het nemen van additionele maatregelen. Om voor de toekomst onze essentiële basisvoorzieningen in stand te houden, is een fundamentele herbezinning nodig op de kerntaken van onze gemeente en de wijze waarop die uitgevoerd moeten worden. Deze uitdaging hebben wij voortvarend ter hand genomen. Deze kerntakendiscussie, waarvan de samenwerking met burgers, bedrijven en instellingen en met de buurgemeenten een belangrijk onderdeel is heeft begin 2011 plaatsgevonden. De uitkomsten van de kerntakendiscussie heeft in beperkte mate bezuinigingen en ombuigingen tot stand gebracht.

Naast het geven van de nodige aandacht aan onze interne organisatie en onze financiële positie voor de langere termijn, hebben wij, samen met u, in 2011 stevig verder gewerkt aan de toekomstvisie van de gemeente Neder-Betuwe. De uitwerking van deze toekomstvisie zal plaatsvinden in de kadernota 2013-2016

Het jaar 2011 stond in het teken van “scherp aan de wind zeilen”. Het sturen op het financiële resultaat is belangrijker geworden in deze economisch krappe tijden. Geconcludeerd mag worden dat deze werkwijze vruchten heeft afgeworpen.

De jaarstukken 2011 sluiten met een fors overschot. Naast een drietal beperkte budgetoverschrijdingen is er sprake van een forse budgetoverschrijding voor de kosten van leerlingenvervoer. Het ziet er naar uit dat deze budgetoverschrijding van structurele aard is waardoor wij genoodzaakt zijn om in de 1^e bestuursrapportage 2012 extra lasten op te voeren voor leerlingenvervoer. Gelukkig zijn er ook positieve financiële resultaten behaald. Naast het grote voordeel dat de decembercirculaire 2011 met zich meebracht heeft het doel om terughoudend te zijn met het inhuren van derden, zij het incidenteel, een groot voordeel opgeleverd. Ook zijn er in 2011 forse incidentele overschotten ontstaan binnen de gebundelde uitkeringen (Wwb, loaw en loaz) en het besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Een ontvangen afkoopbedrag in het kader van de onderwijshuisvesting Wegwijzer beïnvloedt het saldo ook positief. Door de vinger aan de pols te houden en actief bezig te zijn met de grondexploitatieprojecten kunnen wij melden dat van een aantal grondexploitatieprojecten de verwachte verliezen positief bijgesteld kunnen worden wat tot gevolg heeft dat een deel van de gevormde voorziening verliezen grondexploitatie kan vrijvallen.

Financieel Resultaat

Bij de tweede bestuursrapportage 2011 is aangegeven dat de jaarstukken over het jaar 2011 naar verwachting zou worden afgesloten met een overschot van € 382.554. Na uw besluitvorming in december 2011 omtrent winkelconcentratie Ochten, winkelconcentratie Kesteren en het Agro Business Centre is het verwachte overschot voor 2011 bijgesteld tot € 306.554. Dit betekende dat wij een voordelig saldo van deze omvang verwachtten. In werkelijkheid sluiten wij het boekjaar 2011 uiteindelijk af met een overschot van € 2.285.465.

De grote afwijking van het saldo van de jaarstukken 2011, ten opzichte van het verwachte saldo, bestaat hoofdzakelijk uit incidenteel grote wijzigingen waarvan het ontstaan vaak ligt na 1 september 2011 (peildatum 2^e bestuursrapportage 2011).

2011 sluit dan ook met een duidelijk hoger resultaat dan wij aan u bij de 2^e bestuursrapportage 2011 kenbaar hebben gemaakt. Zoals eerder verwoord zijn de verschillen incidenteel van aard.

Wij stellen voor om een klein deel van het behaalde resultaat te bestemmen voor nog noodzakelijke uit te voeren werkzaamheden in 2012, € 520.000 toe te voegen aan de reserve grondexploitatie, € 500.000 toe te voegen aan een in te stellen bestemmingsreserve frictiekosten personeel en € 1.135.000 toe te voegen aan onze algemene reserve. Deze toevoegingen zorgen voor een forse versterking van onze weerstandscapaciteit.

Voor een uiteenzetting van onze financiële positie over het jaar 2011 verwijzen wij u naar het onderdeel financiële positie. De uiteenzetting van het behaalde resultaat over 2011 leest u in het onderdeel resultaatbepaling.

Het voorstel omtrent de bestemming van het positieve resultaat 2011 staat beschreven bij het onderdeel resultaatbestemming.

Het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris a.i.,
drs. M.G.J. Nijhuis-Quanjel

De burgemeester,
ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING JAARSTUKKEN

LEESWIJZER OPBOUW EN INDELING JAARSTUKKEN

Opbouw en indeling van de jaarstukken

De indeling van de jaarstukken sluit volledig aan op de begroting. Naast een voorwoord van het college, een overzicht van de financiële positie en een uiteenzetting van de resultaatbepaling en resultaatbestemming vindt de verantwoording plaats.

Conform artikel 24 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten de jaarstukken bestaan uit twee delen te weten **het jaarverslag** en **de jaarrekening**.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording;
- de paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening;
- de balans;
- de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen:

In de programmaverantwoording is per programma aangegeven in hoeverre het programmabeleid en de voortgang van de door u benoemde speerpunten gerealiseerd zijn. Tevens wordt aangegeven welke acties uitgevoerd in 2011 hebben bijgedragen tot de verwezenlijking van de door u beoogde beleidsdoelen.

Bij de programmaverantwoording wordt gebruik gemaakt van drie verschillende afbeeldingen. Per programmaonderdeel van "wat wij willen bereiken" wordt zowel beleidsinhoudelijk als financieel een afbeelding getoond. Elke afbeelding heeft zijn eigen uitleg en interpretatie.

Hieronder volgt nogmaals een toelichting op het gebruik en inhoud van de afbeeldingen.

= Beleidsmatig volgens planning of financieel overeenkomstig begroting

= Beleidsmatig nog niet geheel op orde of financieel dreigende budgetoverschrijding

= Beleidsmatig wordt de planning niet gehaald of financieel is het budget niet toereikend.

Alleen bij gebruik van de laatste afbeelding geven wij een nadere toelichting bij de overige afbeeldingen niet.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting/jaarstukken, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting/jaarrekening veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor u. De doelstelling van de paragrafen is dat de gemeenteraad de juiste en integrale informatie krijgt om zijn kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken. De kwaliteit daarvan is immers van groot belang voor een continue, effectieve en efficiënte dienstverlening door de gemeente.

Door middel van bestuursrapportages bent u tussentijds tweemaal geïnformeerd over de voortgang en realisatie van de programma's en paragrafen in 2011.

De programmarekening geeft per programma inzicht in de opbouw van het jaarresultaat dat via een "gezuiverd" exploitatieresultaat (resultaat exclusief de toevoegingen/onttrekkingen aan reserves) vóór bestemming leidt tot een jaarresultaat na bestemming.

Andere onderdelen van de jaarrekening zijn de balans met een toelichting op de balansposten en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Het betreft hier de Single Information Single Audit (SISA) en het regionaal samenwerkingsprogramma (RSP).

In het laatste onderdeel treft u de advisering aan omtrent de besluitvorming.

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

FINANCIELE POSITIE, RESULTAATBEPALING EN RESULTAATBESTEMMING

FINANCIËLE POSITIE

Begroting voor wijziging.

De begroting voor wijziging 2011 van de gemeente Neder-Betuwe sloot met een overschot van € 6.174.

Begrotingswijzigingen.

De begroting 2011 is tussentijds via vier begrotingswijzigingen aangepast.

De grootste aanpassingen waren:

- Bestemming resultaat jaarrekening 2010
- De eerste bestuursrapportage 2011
  - ✚ Incidenteel voordelige afrekening Regio Rivierenland 2010 (P1)
  - ✚ Incidenteel lagere lasten voor onkruidbestrijding (P3)
  - ✚ Incidenteel lagere lasten voor visuele inspectie wegen (P3)
  - ✚ Incidenteel voordeel op kapitaallasten uitbreiding HAVO- top Van Lodenstein College (P5)
  - ✚ Incidenteel nadeel door aanpassingen budget Wet Werk en Bijstand (WWB) (P7)
  - ✚ Structureel hogere lasten voor uitvoering wegenbeheerplan (P3)
  - ✚ Structureel hogere lasten voor Leerlingenvervoer (P5)
  - ✚ Structureel hogere lasten door aanpassingen budget WMO (P7)
  - ✚ Structureel hogere bijstelling algemene uitkering uit het gemeentefonds (AD)
- De tweede bestuursrapportages 2011
  - ✚ Incidenteel hogere RSP bijdrage wijkmanagement (P1)
  - ✚ Incidenteel nadeel voor juridische ondersteuning (P1)
  - ✚ Incidenteel nadeel voor vervanging langdurige zieken (P1)
  - ✚ Incidenteel nadeel ICT budget (P1)
  - ✚ Incidenteel hogere ontvangen bijdrage van de regionale brandweer voor uitgevoerde diensten (P2)
  - ✚ Hogere lasten voor het opsporen en ruimen van explosieven (P2)
  - ✚ Incidenteel hoger opbrengst verkoop van groenstroken (P3)
  - ✚ Incidenteel aanbestedingsvoordeel onderhoud wegen (P3)
  - ✚ Incidenteel hogere lasten voor bomenbeheer (P3)
  - ✚ Incidentele lasten voor het Project NASB / combinatiefunctie (P6)
  - ✚ Incidenteel hogere lasten door aanpassingen budget WMO (P7)
  - ✚ Incidenteel hoger e lasten door Actualisatie grondexploitaties per 1 september 2011 (P8)
  - ✚ Gerealiseerde structurele bezuinigingen op stelpost bedrijfsvoeringlasten (P1)
  - ✚ Structureel voordeel door actualisatie beheerplan materieel brandweer (P2)
  - ✚ Structureel hogere doeluitkering voor Centrum voor Jeugd en Gezin (P7)
  - ✚ Hoger lasten voor vrijstellingen bestemmingsplannen (P8)
  - ✚ Structureel hogere bijstelling algemene uitkering uit het gemeentefonds (AD)
  - ✚ Structureel hogere lasten door actualisatie verzekeringspakket, actualisatie energielasten en actualisatie te betalen belastingen (Div)
- Financiële consequenties afboeking Winkelconcentratie Kesteren en Agro Business Centre

Begroting na wijziging.

De begroting na wijziging sloot met een overschot van € 306.554. Dit is conform de tweede bestuursrapportage 2011 en de financiële consequenties afboekingen winkelconcentratie Kesteren en het Agro Business Centre.

Overzicht financiële positie		2011 x € 1000
Begrotingspositie begroting 2011 voor wijziging		overschot
Begrotingswijziging 1	26-05-2011 Bestemming resultaat jaarrekening 2010	0
Begrotingswijziging 2	30-06-2011 De eerste bestuursrapportage 2011	-63
Begrotingswijziging 3	15-12-2011 De tweede bestuursrapportages 2011	-313
Begrotingswijziging 4	15-12-2011 Financiële consequenties afboeking Winkelc. Kesteren en Agro Business Centre	76
Totaal van de begrotingswijzigingen		overschot -300
Begrotingspositie begroting 2011 na wijziging		overschot -307
Werkelijk resultaat 2011		overschot -2.285
Verschil begroting na wijziging en werkelijk resultaat		overschot -1.979

+ is tekort - is overschot

RESULTAATBEPALING

Het resultaat over het jaar 2011.

Het werkelijk resultaat over 2011 komt uit op een overschot van € 2.285.465.

De begroting na wijziging sloot met een overschot van € 306.554. Dit is conform de tweede bestuursrapportage 2011 en de financiële consequenties afboekingen winkelconcentratie Kesteren en het Agro Business Centre.

Dit betekende dat wij op basis van de uitputting van de budgetten per 1 september 2011 een voordelig jaarrekeningsaldo van € 306.554 verwachten.

Hieronder volgt een overzicht van gerealiseerd resultaat per programma voor en na bestemming.

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Verschil	Verschil	Verschil
Bedragen x € 1.000	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.409	-2.311	2.098	4.167	-2.297	1.870	-242	14	-228
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.801	-109	1.691	1.785	-148	1.637	-16	-39	-55
P3 Openbare Ruimte	3.972	-394	3.577	4.004	-410	3.594	32	-15	17
P4 Economie	186	-64	123	193	-64	129	6		6
P5 Scholing en Vorming	4.410	-887	3.523	4.249	-852	3.397	-162	35	-126
P6 Welzijn en Cultuur	3.364	-389	2.976	3.267	-397	2.870	-98	-9	-106
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.951	-5.657	5.294	10.993	-5.972	5.021	42	-315	-272
P8 Bouwen en Milieu en ruimtelijke plannen (RC)	16.006	-12.236	3.770	16.759	-13.772	2.987	753	-1.536	-783
AD Algemene dekkingsmiddelen	310	-22.695	-22.385	314	-23.110	-22.796	4	-415	-411
Werkelijk resultaat voor bestemming	45.409	-44.741	667	45.730	-47.021	-1.291	321	-2.280	-1.958
MR Mutaties in reserves	2.808	-3.782	-974	2.747	-3.741	-995	-62	41	-21
S Werkelijk resultaat na bestemming	48.217	-48.524	-307	48.477	-50.762	-2.285	260	-2.239	-1.979
+ = tekort - = overschot									

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening.

Hieronder volgt een overzicht van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening 2010. Het betreft hier afwijkingen groter dan € 25.000. Tevens is er een splitsing gemaakt tussen voordelen en nadelen en een splitsing tussen incidenteel en structureel.

Overzicht van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening zijn:				
		Bedrag: x € 1.000	Voordeel Nadeel	Incidenteel Structureel
1 Nadelig renteresultaat 2011	P1	70	Nadeel	Incidenteel
2 Nadelig resultaat budgetten ICT	P1	45	Nadeel	Incidenteel
3 Voordelig resultaat budgetten "overige personeelslasten"	P1	-50	Voordeel	Incidenteel
4 Vrijval vacaturegelden en inhuur derden	P1	-250	Voordeel	Incidenteel
5 Leges bevolkingsadministratie en burgerzaken	P1	-37	Voordeel	Incidenteel
6 Voordelig resultaat diverse budgetten brandweer	P2	-53	Voordeel	Incidenteel
7 Speelplaatsen	P3	54	Nadeel	Incidenteel
8 Bijdrage schoolbestuur de Wegwijzer in realisatie nieuwbouw	P5	-245	Voordeel	Incidenteel
9 Overschrijding leerlingenvervoer	P5	130	Nadeel	Structureel
10 Kinderopvang	P6	-51	Voordeel	Incidenteel
11 Wet Maatschappelijke Ondersteuning	P7	-50	Voordeel	Structureel
12 Gebundelde uitkeringen (Wwb, loaw en loaz)	P7	-81	Voordeel	Incidenteel
13 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)	P7	-133	Voordeel	Incidenteel
14 Grafrechten	P8	-136	Voordeel	Incidenteel
15 Rentevoordeel Project Boveneindsestraat Kesteren	P8	-60	Voordeel	Incidenteel
16 Storting in reserve bovenwijksevoorziening	P8	-70	Voordeel	Incidenteel
17 Vrijval voorziening verliezen grondexploitaties	P8	-520	Voordeel	Incidenteel
18 Algemene uitkering uit het gemeentefonds	AD	-412	Voordeel	Incidenteel
Overige kleine verschillen		-130	Voordeel	Incidenteel
+ = tekort - = overschot		-1.979		

Verklaring van de grootste afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening zijn:

1. Nadelig renteresultaat 2011

Bij de begroting 2011 wordt een budget geraamd voor te betalen rente ten behoeve van het financieren van de begrote uitgaven in het jaar 2011. In werkelijkheid is binnen dit budget een nadeel behaald van € 70.000. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door de binnen de grondexploitaties achterblijvende grondverkoop.

2. Nadelig resultaat budgetten ICT

Het, tijdelijk, werken op twee locaties is niet optimaal en brengt extra kosten met zich mee op ICT gebied. De inrichting na de brand is met het oog op kostenbesparing zo eenvoudig mogelijk uitgevoerd. Achteraf komt dit de performance niet ten goede en zijn er aanvullende noodmaatregelen nodig geweest om de snelheid op een redelijk niveau te krijgen. Dit kostte € 13.000. De inrichting van de door Buren, Lingewaal en Neder-Betuwe gezamenlijke server, AS400 heeft onvoorzien meer gekost. Door noodzakelijk extra (wettelijke) werkzaamheden die uitgevoerd zijn en die niet onder het reguliere onderhoudscontract vallen is er een incidentele overschrijdingen van € 17.000. Daarnaast zijn er overschrijdingen op de diverse overige kleine ICT budgetten die niet vallen onder het vastgesteld plan van € 15.000. In totaliteit is er sprake van een budgetoverschrijding van € 45.000.

3. Voordelig resultaat budgetten "overige personeelslasten"

Binnen het budget "Overige personeelslasten" is over het jaar 2011 een voordelig resultaat behaald van € 50.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op het budget secundaire arbeidsvoorwaarden (€ 29.000). In 2011 is er minder gebruik gemaakt van de secundaire arbeidsvoorwaarden van de organisatie zoals bijvoorbeeld het verkopen van opgebouwd verlof, gebruik maken van fietsregelingen ed. Dit kan echter per jaar afwijken (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting. Op het onderdeel P(S)MO (Periodiek (Sociaal) Medisch Onderzoek) van het budget overige diensten is een voordeel ontstaan van € 19.000 doordat er minder gebruik van dit instrument is gemaakt dan verwacht bij het opstellen van de begroting.

4. Vrijval vacaturegelden en inhuur derden

De huidige omvang van de formatie bedraagt 133,21 fte. Op de totale loonsom is een voordeel behaald van afgerond € 511.000. Het betreft hier ten dele de personeelslasten van (nog) niet ingevulde vacatures. Hiertegenover staat de inhuur van derden voor een totaalbedrag van afgerond € 261.000, zodat per saldo een voordeel is behaald op de personeelslasten van afgerond € 250.000. Dit valt als volgt te verklaren door:

- Een loonstijging die wel was begroot maar niet plaatsvond;
- Voordelen op de personeelslasten bestuur, burgerraadsleden en vrijwillige brandweer;
- Het positieve resultaat van het sturen op het beperken van overwerk door de organisatie.

5. Leges bevolkingsadministratie en burgerzaken

In totaliteit is er een bedrag van € 37.000 meer aan leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand ontvangen dan geraamd. Enerzijds het gevolg van de bekendmaking van de prijsverhoging van de jeugd ID-kaart per 1-1-2012. Hierdoor is in het 4e kwartaal 2011 een run ontstaan op jeugd ID-kaarten en heeft geresulteerd in een voordeel van € 22.000. Het mogelijke effect van deze run op de cijfers van 2012 zal u in de 1e dan wel 2e bestuursrapportage van 2012 gemeld worden. Anderzijds zijn er meer rijbewijzen verstrekt dan was geraamd (incidenteel voordeel van € 11.000) en zijn er overige kleine voordelen behaald binnen de ontvangsten van leges. Per saldo is een voordeel behaald van € 37.000.

6. Voordelig resultaat diverse budgetten brandweer

In totaliteit is binnen alle budgetten van de brandweer een voordelig resultaat ontstaan van € 53.000. In afwachting van het definitieve besluit over de regionalisering van de brandweer moet dit voordelig resultaat als incidenteel worden beschouwd.

7. Speelplaatsen

In 2011 is verder uitvoering gegeven aan de nota speelruimtebeleid, o.a. het invullen van de witte vlekken. Daarnaast waren een aantal toestellen aan vervanging toe. De investeringen hieruit volgend hebben geleid tot extra uitgaven van € 54.000 voor 2011. Ter dekking voor deze investeringen is de reserve speelruimte aanwezig. Middels de resultaatbestemming wordt u voorgesteld deze extra uitgaven van € 54.000 te dekken middels een onttrekking uit de reserve speelruimte.

8. Bijdrage schoolbestuur de Wegwijzer in realisatie nieuwbouw

Ten behoeven van de nieuwbouw van de Wegwijzer is het schoolbestuur gedurende 20 jaar een eigen bijdrage van € 15.000 per jaar verschuldigd. Op verzoek van het schoolbestuur is dit afgekocht in een bijdrage van € 260.000 ineens. Wij hebben hierover in december 2011 een besluit genomen. Dit resulteert voor 2011 in een éénmalig voordeel van € 245.000 (€ 260.000 - / - € 15.000). De structurele doorwerking van het wegvallen van de jaarlijkse bijdrage van € 15.000 wordt in de 1e bestuursrapportage van 2012 meegenomen.

9. Overschrijding leerlingenvervoer

Middels raadsinfobrief van 21 december 2011 bent u reeds op de hoogte gesteld van de budgetoverschrijding leerlingenvervoer. Het betreft een bedrag van afgerond € 130.000. De overschrijding wordt veroorzaakt door toename van het aantal te vervoeren kinderen, indexering van vervoersprijzen, mutaties in ritprijzen en individueel vervoer. Deze overschrijding heeft een structureel karakter. Dit zal worden meegenomen in de 1e bestuursrapportage van 2012.

10. Kinderopvang

Bij de jaarrekening 2010 is een bedrag van € 35.000 bestemd voor de integratie van peuterspeelzaal Pippeloentje en Speel-o-theek 't Trefpunt. Op 15 september 2011 hebben wij u geïnformeerd over het proces van de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Het overleg met betrokken partijen is nog gaande. De intentie is dat de harmonisatie op 1 augustus 2012 is gerealiseerd. Het bedrag van € 35.000 zal worden ingezet voor de verdere vormgeving van dit proces. Om die reden wordt voorgesteld dit bedrag beschikbaar te houden voor 2012. Aanvullend is er in 2011 nog sprake geweest van enkele kleine voordelen binnen de budgetten van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen van € 16.000, waardoor het incidentele overschot voor 2011 een totaalbedrag betreft van € 51.000. Bij de resultaatbestemming wordt u verzocht om een bedrag van € 35.000 voor de uitvoering van de harmonisatie te bestemmen voor 2012.

11. Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Binnen de WMO budgetten is op de post eigen bijdrage CAK een overschot behaald van € 70.000 en heeft voor een deel een structureel karakter. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat de afdrachten vanuit het CAK gestegen zijn, daar het CAK een inhaalslag heeft gemaakt met het vaststellen van de eigen bijdragen. Rekening houdend met het feit dat een deel van de inhaalslag nog betrekking heeft op voorgaand jaar, verwachten wij dat een bedrag van € 50.000 aangegeven kan worden als structureel voordeel op de eigen bijdrage CAK. Op de overige posten binnen de Wmo budgetten is in totaliteit een incidenteel nadeel behaald van € 20.000. Per saldo is dan sprake van een voordeel van € 50.000 op de WMO budgetten, waarvan eveneens € 50.000 een structureel karakter heeft. Het structurele voordeel zal worden verwerkt in Berap I 2012.

12. Gebundelde uitkeringen (Wwb, loaw en loaz)

Middels een memo bent u in januari 2012 reeds op de hoogte gesteld van het voordeel op de budgetten van de Wwb, loaw en loaz uitkeringen voor het jaar 2011. Destijds is u een verwacht voordeel aangegeven van € 82.800 en in werkelijkheid zijn we nu uitgekomen op een voordeel van € 81.000 voor 2011. Enerzijds is dit voordeel ontstaan door overschrijdingen op de uitgavenkant als gevolg van stijgingen van het aantal bijstandgerechtigden en anderzijds door de toename van de batenkant doordat wij wederom aanspraak kunnen maken op een incidenteel aanvullende uitkering (IAU) van het rijk. De stijging van het aantal bijstandgerechtigden heeft wel een nadelig effect voor het jaar 2012. Hierover wordt in de 1e bestuursrapportage 2012 geïnformeerd.

13. Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)

Aanvullend op het voordeel van de gebundelde uitkeringen is ook een incidenteel voordeel behaald op de Bbz uitkeringen ten bedrage van € 133.000. Dit voordeel is ontstaan doordat er minder leenbijstanden aan de Bbz'ers zijn verstrekt in 2011 waar in de begroting wel rekening mee is gehouden. Daarnaast is meer afgelost aan openstaande vorderingen door de Bbz'ers en is een hogere bijdrage van het rijk ontvangen op basis van onze hogere uitgaven in voorgaande jaren voor de Bbz'ers. Tussentijdse bijstelling van het budget is mogelijk, maar gevaarlijk. De laatste jaren hebben laten zien, dat in de laatste maanden van het jaar nog een aanzienlijk beroep op de regeling werd gedaan. Om die reden is het budget in 2011 niet tussentijds aangepast. Achteraf is nu gebleken, dat er in het 4e kwartaal geen verzoeken meer zijn binnengekomen.

14. Begraafrechten

Op de ontvangen begraafrechten is een incidenteel voordeel behaald van € 136.000. Dit is als volgt te verklaren:

- Ondanks dat het aantal begrafenissen slechts een lichte stijging heeft ten opzichte van voorgaande jaren zijn er in verhouding veel meer graven uitgegeven dan geraamd. Dit heeft ervoor gezorgd dat de gemiddelde opbrengst per begrafenis een flinke stijging laat zien ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is € 70.000 aan grafrechten meer ontvangen dan geraamd.
- In 2011 zijn een aantal facturen verzonden die betrekking hebben op begrafenissen die plaats hebben gevonden in 2010. Het gaat hier om een bedrag van € 56.000 aan begraafrechten.
- De inhaalslag met betrekking tot de verlenging van grafrechten heeft € 10.000 extra aan grafrechten opgeleverd bovenop het bedrag dat bij de 2e bestuursrapportage 2011 (€ 51.000) is bijgeraamd.

Per saldo is sprake van een incidenteel voordeel van € 136.000 op begraafrechten. Om grote schommelingen in begraafrechten te voorkomen heeft u in januari 2012 besloten om een egalisatievoorziening begraafrechten te vormen. Voorgesteld wordt dan ook om dit incidenteel voordeel ten bedrage van € 136.000 middels resultaatbestemming te storten in de egalisatievoorziening begraafrechten.

15. Rentevoordeel Project Boveneindsestraat Kesteren

Binnen het project Boveneindsestraat Kesteren is enige vertraging ontstaan. Door deze vertraging is de huidige boekwaarde voor dit project fors lager (ongeveer € 1,2 miljoen) dan in de begroting 2011 was geraamd. Dit resulteert in een incidenteel rentevoordeel van € 60.000.

16. Storting in reserve bovenwijksevoorziening

Op basis van twee exploitatieovereenkomsten (Triangel en Waalfront) zijn middelen ontvangen die ingezet moeten worden voor bovenwijkse voorzieningen. In de begroting 2011 waren deze ontvangen middelen niet geraamd hetgeen resulteert in een eenmalig voordeel van € 70.000. Deze ontvangen middelen zijn gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

17. Vrijval voorziening verliezen grondexploitaties

Ten aanzien van de projecten met een verliesgevend resultaat wordt een bijdrage ter grote van het verwachte verlies (op contante waarde) gestort in de voorziening verliezen grondexploitaties. Op deze wijze wordt het verlies meteen afgedekt. Op basis van de actualisatie per 31 december 2011 bedraagt het totaal aan verwachte verliezen € 1.898.133. Bij de actualisatie per 1 september 2011 (2^e bestuursrapportage 2011) bedroeg het totaal aan verwachte verliezen € 2.418.542 (inclusief 1 miljoen euro voor het verwachte verlies van Herenland-West). Dit houdt in dat de voorziening verliezen grondexploitatie een vrijval laat zien van € 520.000. Deze vrijval hebben wij verwerkt in het resultaat van deze jaarstukken. Bij de bestemming van het resultaat van deze jaarstukken tellen wij u voor om deze vrijval te storten in de reserve grondexploitatie ter verbetering van ons weerstandsvermogen en ter afdekking van de risico's die wij lopen binnen de diverse grondcomplexen.

18. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De ontwikkeling van de decembercirculaire 2011 valt erg positief uit. Enerzijds heeft dit te maken met de bijstelling van de uitkeringsfactor over de jaren 2009, 2010 en 2011 waardoor over 2011 een bedrag van afgerond € 240.000 incidenteel meer wordt ontvangen dan bij de septembercirculaire 2011 nog vanuit gegaan was. Anderzijds vanwege aanpassingen in de hoeveelheden van onze bijstandgerechtigden dat structureel een meerjarig voordeel laten zien van afgerond € 172.000 vanaf 2011.

RESULTAATBESTEMMING

Aan u wordt een voorstel gedaan om het saldo van deze jaarstukken als volgt te bestemmen:

1. Wijkmanagement (€ 13.000)

Een onderdeel van het overschot in deze jaarstukken is het niet bestede budget wijkmanagement van € 13.000. In de lijn van voorgaande jaren verzoeken wij u om dit budget beschikbaar te houden voor wijkmanagement en te bestemmen voor 2012.

2. Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (€ 35.000)

Op 15 september 2011 hebben wij u geïnformeerd over het proces van de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Het overleg met betrokken partijen is nog gaande. De intentie is dat de harmonisatie op 1 augustus 2012 is gerealiseerd. Wij verzoeken u een deel van het overschot van de kinderdagverblijven en peuterspeelzalen ter hoogte van € 35.000 te bestemmen voor 2012. Het bedrag van € 35.000 zal worden ingezet voor de verdere vormgeving van proces harmonisatie.

3. Onttrekking reserve speelruimte (€ 54.000)

In 2011 is verder uitvoering gegeven aan de nota speelruimtebeleid, o.a. het invullen van de witte vlekken. Daarnaast waren een aantal toestellen aan vervanging toe. De investeringen hieruit volgend hebben geleid tot extra uitgaven van € 54.000 voor 2011. Ter dekking voor deze investeringen is de reserve speelruimte aanwezig. U wordt verzocht deze extra uitgaven van € 54.000 te dekken middels een onttrekking uit de reserve speelruimte.

4. Storting egalisatievoorziening grafrechten (€ 136.000)

Op de ontvangen begraafrechten is een incidenteel voordeel behaald van € 136.000. Om grote schommelingen in begraafrechten te voorkomen heeft u in januari 2012 besloten om een egalisatievoorziening begraafrechten te vormen. Voorgesteld wordt dan ook om dit incidenteel voordeel ten bedrage van € 136.000 te storten in de egalisatievoorziening begraafrechten.

5. Storting reserve grondexploitatie (€ 520.000)

De actualisatie van de grondexploitaties per 31-12-2011 heeft voor de verliesgevende projecten geresulteerd in een lager verwacht verlies ten opzichte van de actualisatie per 1-9-2011 (2^e bestuursrapportage 2011). Dit houdt in dat de voorziening verliezen grondexploitatie een vrijval laat zien van € 520.000. Deze vrijval hebben wij verwerkt in het resultaat van deze jaarstukken. Wij verzoeken u om deze vrijval te storten in de reserve grondexploitatie ter verbetering van ons weerstandsvermogen en ter afdekking van de risico's die wij lopen binnen de diverse grondcomplexen.

6. Het vormen van een bestemmingsreserve "frictiekosten personeel" (€ 500.000)

In vervolg op het rekenkameronderzoek met betrekking tot het functioneren van de organisatie heeft de interim-secretaris een plan van aanpak opgesteld. Een aantal onderdelen in dit plan, dat beoogt om de organisatie op een aantal onderdelen te verbeteren en door te ontwikkelen, leidt tot kosten op het terrein van mobiliteit (€ 80.000), opleiding/omscholing (€ 60.000), samenwerking (€ 60.000), kanteling van de organisatie (€ 150.000) en afvloeiing (€ 150.000). Het totale bedrag wordt geschat op € 500.000. Voorgesteld wordt dit bedrag storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve "frictiekosten personeel".

7. Storting overschot jaarstukken 2011 algemene reserve (€ 1.135.000).

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

HET JAARVERSLAG

INHOUD VAN HET JAARVERSLAG

De jaarstukken van een gemeente moeten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (artikel 24 BBV) bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening.

De jaarstukken, waarvan het jaarverslag deel uit maakt, dienen een document te zijn waarmee de gemeenteraad kan sturen. De gemeenteraad heeft in het duale stelsel de kaderstellende budgetbepalende en controlerende taken. Het jaarverslag ondersteunt de gemeenteraad bij deze taken.

Volgens de BBV moet een jaarverslag ten minste bestaan uit een programmaverantwoording en de paragrafen.

Daartoe dient de programmaverantwoording te zijn ingedeeld overeenkomstig de programma's zoals deze bij de begroting zijn opgenomen. Per programma dienen de gerealiseerde maatschappelijke effecten te worden beschreven alsmede de wijze waarop de maatschappelijke effecten zijn nagestreefd en met welke gerealiseerde baten en lasten. Veel programma's kennen een meerjarig karakter. Dit betekent dat een programmaverantwoording ook kan aangeven welke doelstellingen voor een of meerdere begrotingsjaren geleden zijn gesteld. Vervolgens wordt de stand van zaken weergegeven. Op deze manier vervult de programmaverantwoording een rol bij de planning en control. Sommige programma's kunnen in de planningsfase zitten, andere in de control- of beheersfase.

In de praktijk wordt het wel als problematisch ervaren dat zowel in het jaarverslag als in de jaarrekening volgens de wettelijke voorschriften ingegaan dient te worden op de verschillen tussen begrote en gerealiseerde bedragen. Ter vermijding van dublures wordt daarom soms gebruik gemaakt van verwijzing naar andere onderdelen van de jaarstukken.

Een ander onderdeel van het jaarverslag zijn de paragrafen. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (artikelen 9 en 26 BBV) zijn er zeven paragrafen verplicht voorgeschreven. De paragrafen bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen bij de begroting zijn opgenomen.

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1: BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud	Het programma omvat burgerparticipatie en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders en de burgemeester), intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008)
Ontwikkelingen	De kwaliteit van dienstverlening stond hoog op de (landelijke) bestuurlijke agenda van de rijksoverheid en de gemeente. De rijksoverheid besteedde er in haar beleidsprogramma expliciet aandacht aan, zo ook onze gemeente. Deze ambitie moesten leiden tot betere publieke dienstverlening en vermindering van administratieve lasten. Helaas heeft de Rijksoverheid de ambities naar beneden toe bijgesteld, echter wij blijven de dienstverlening conform "De Overheid heeft Antwoord©" inzetten om de ambities te realiseren.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wijkmanagement

Wat wilden we bereiken:			
A.	Samen met bewoners, belangenverenigingen en maatschappelijke instanties werken aan verbetering van de kwaliteit van woon- en leefomgeving. De participatie, betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van de bewoners bij en in de wijk bevorderen c.q. vergroten. Met vraaggerichte dienstverlening de gemeentelijke benaderingswijze beter afstemmen op initiatieven vanuit de dorpsafels en wijkinitiatieven. De communicatie met bewoners en maatschappelijke instanties verder verbeteren.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Alle kernen bij wijkmanagement betrekken.		N.v.t.
A2.	In alle dorpskernen een dorpsafel realiseren.		N.v.t.
A3.	In alle kernen met inwoners spreken over de speelterreinen in relatie met speelruimtebeleid.		N.v.t.
A4.	Wijkmanagement organiseert in samenwerking met grondgebied jaarlijks een dorpschouw. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de voor de leefomgeving relevante gemeentelijke functies, de dorpsafel, de wijkopbouwwerker, de woningbouwvereniging en de politie. Andere partijen waaronder jeugd en jongerenwerk kunnen facultatief worden toegevoegd. Vanaf 2011 zal jaarlijks in alle dorpen een dorpschouw worden gehouden. Daarbij gaat het om een vooraf omschreven gebied, bijvoorbeeld de dorpskern of een nader te omschrijven wijk of gebied.		N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
In elke kern instellen en begeleiden van dorps- en wijkafels	P	Coalitieprogramma "Voortvarend verder" 2006-2010. Beleid- en uitvoeringsnota wijkmanagement	6	6	Met de realisatie van een dorpsafel in Opheusden is in alle kernen het wijkmanagement ingevoerd.
Uitgeven van Buurt Actief Cheques	P	Beleids- en uitvoeringsnota wijkmanagement	16	5	Ondanks het feit dat aan het bestaan van de BAC de nodige aandacht is besteed (waaronder in de media) wijkt het aantal aanvragen significant af met de verwachting daarover.
Aantal bewoners-bijeenkomsten i.r.t. speelterreinen	P	Beleidsnota Speelruimtebeleid 2009 (zie programma 3)	4	4	
Houden van jaarlijkse dorpschouw	P	Samenleving	6	6	

Dienstverlening

Wat wilden we bereiken:			
A.	Invulling geven aan de 5 beloften aan inwoners. De vijf beloftes aan de Burger zijn door bezuinigingen vanuit overheidswege gestopt. Wij hebben aan de uitgangspunten van de vijf beloftes toch zoveel mogelijk invulling gegeven: 1. Een mensgerichte dienstverlening. Dit houdt in dat we het leveren van diensten en producten aan de inwoners van de Gemeente Neder-Betuwe via diverse kanalen zo gemakkelijk en duidelijk mogelijk hebben gemaakt. 2. Inwoners kunnen hun zaken snel en zeker regelen. De inwoners van de gemeente Neder-Betuwe hebben door de vernieuwde website makkelijker toegang tot alle mogelijke diensten en producten via diverse kanalen. 3. Altijd de juiste deur Optimale ketensamenwerking zowel in de regio Rivierenland als landelijk. 4. Gegevens van de inwoners slechts eenmaal opvragen. 5. We zijn transparant en aanspreekbaar.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	In 2011 heeft de organisatie invulling gegeven aan het Klanthandvest. In het Klanthandvest staan de service- en kwaliteitsnormen zoals de gemeente deze met haar inwoners afsprekt en die in elk geval voldoen aan "De Overheid heeft Antwoord©" Het aanleveren van de sturingsformatie krijgt in 2012 vorm nadat onze informatie systemen conform i-plan zijn ingericht.		
A2.	Het verder inrichten van de Kennisbank, de Wettenbank en de Website waardoor, medewerkers van het Klanten Contact Center (KCC) en de inwoners van de Neder-Betuwe, via internet makkelijk het antwoord op hun vraag vinden. • Het opzetten van de wettenbank conform wettelijke standaard (CVDR), • Het koppelen van systemen waardoor inwoners allerlei statusinformatie via de website www.mijnoverheid.nl kunnen volgen. • Deelnemen aan regionale en landelijke ontwikkelingen van de overheid.	 (Kennisbank) (Wettenbank) (Website)	 (Kennisbank) (Wettenbank) (Website)
A3.	www.mijnoverheid.nl is een persoonlijke website voor overheidszaken. Gebruikers kunnen zien welke gegevens de overheid van hen heeft, berichten van de overheid ontvangen en hun zaken met de overheid regelen en de voortgang hiervan volgen. In 2015 is dit geheel gerealiseerd. In het i-plan is hiervoor ruimte gereserveerd.		
Toelichting: Invoer van het onderdeel 'altijd de juiste deur' van de vijf beloften (www.5beloften.nl) Dit onderdeel is gestopt per 01-07-2011. De gemeente Neder-Betuwe voert de acties conform de vijf beloftes nog Inmiddels gewoon uit. Inmiddels is het klanthandvest gereed, vragen we gegevens nog maar eenmaal op. De komende jaren ligt het accent op de onderdelen "we zijn transparant en aanspreekbaar" en "onze dienstverlening is mensgericht."			
A4.	De medewerkers van het Klanten Contact Centrum geleiden mensen, indien nodig, door naar andere instanties. Daarnaast is er de mogelijkheid via andere overheidswebsites de informatie te vinden. • Aansluiten bij www.regelhulp.nl, zodat burgers in één oogopslag zien welke zorg en sociale voorzieningen er zijn • Aansluiten bij het Omgevingsloket online, zodat burgers een omgevingsvergunning digitaal kunnen aanvragen		
A5.	De inwoner weet wat hij van ons kan en mag verwachten, dit is vastgelegd in het klanthandvest.		
Toelichting: Voor het meten is sturingsinformatie nodig die vorm krijgen vanuit het i-plan (inrichting applicaties).			

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Service en kwaliteitsnormen	P	www.5beloften.nl en www.monitor.overheid.nl	N.v.t.	N.v.t.	In verband met beëindiging door overheid geen up to date benchmark gegevens beschikbaar
Aantal digitaal afgenomen producten GBA	P	Gemeentewinkel	52%	Ongeveer 50%	Door het opnieuw inrichten van de website is de informatie niet voldoende betrouwbaar.
Aantal digitaal afgenomen producten Burgerlijke Stand	P	Gemeentewinkel	77%	Ongeveer 75%	Door het opnieuw inrichten van de website is de informatie niet voldoende betrouwbaar.

Deregulering

	Wat wilden we bereiken:		
A	Het verminderen en vereenvoudigen van de gemeentelijke regelgeving door alleen nuttige en noodzakelijke (beleids)regels te handhaven.		
	Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang
			Beleidsmatig Financieel
A1	Alle nieuwe beleidsadviezen en verordeningen toetsen op nut en noodzaak.		😊 N.v.t.

Jeugdgemeenteraad en jongerendebat

	Wat wilden we bereiken:		
A	Jeugdgemeenteraad basisschoolleerlingen. Gevolg zal worden gegeven aan de opzet zoals dat jaar gestalte heeft gekregen via de "wegwijsdag". Leerlingen van de hoogste groepen van het basisonderwijs dienen projecten in, waarover wordt vergaderd, gediscussieerd en gestemd via de procedure van een "gemeenteraadsvergadering".		
B	Jongeren aan zet: jongerendebat. Jongeren dicht bij de politiek te betrekken en meer politiek bewust te maken.		
	Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang
			Beleidsmatig Financieel
A1	Eenmaal per tweejaar houden van een "wegwijsdag", voor het eerst in het voorjaar van 2012, en daarvoor het beschikbaar stellen van een lespakket voor de scholen. Het geheel staat onder supervisie van het Instituut voor Publiek en Politiek.		N.v.t. N.v.t.
B1	Hier vloeien nauwelijks of geen ambtelijk/organisatorische activiteiten en/of kosten uit voort, omdat het initiatief bij het onderwijsveld wordt neergelegd. Afgaande op het dit jaar gehouden debat zal aanwezigheid of deelname van raadsleden op prijs worden gesteld, maar dat is per fractie te bepalen.		N.v.t. N.v.t.

Wat heeft het gekost?

P1 Programma: Bestuur en Burger			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	3.485	4.409	4.167
Baten	-1.753	-2.311	-2.297
Exploitatieresultaat	1.732	2.098	1.870

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
P1	Bestuur en Burger			
	Lasten	4.409	4.167	-242
	Baten	-2.311	-2.297	14
	+ = nadeel - = voordeel	2.098	1.870	-228

P1 Programma: Bestuur en Burger							
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investerings- Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang	
			x € 1000			Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Vernieuwbouw gemeentehuis	2009	7.645	2.722	4.923		
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2012	2012	395			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2013	2013	335			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Informatieplan 2012-2014 jaarschijf 2014	2014	175			N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		8.549	2.722	4.923		

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Programma 1	
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Nadelig renteresultaat 2011 Bij de begroting 2011 wordt een budget geraamd voor te betalen rente ten behoeve van het financieren van de begrote uitgaven in het jaar 2011. In werkelijkheid is binnen dit budget een nadeel behaald van € 70.000. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door de binnen de grondexploitaties achterblijvende grondverkoop.	€	70	N
Nadelig resultaat budgetten ICT Het, tijdelijk, werken op twee locaties is niet optimaal en brengt extra kosten met zich mee op ICT gebied. De inrichting na de brand is met het oog op kostenbesparing zo eenvoudig mogelijk uitgevoerd. Achteraf komt dit de performance niet ten goede en zijn er aanvullende noodmaatregelen nodig geweest om de snelheid op een redelijk niveau te krijgen. Dit kostte € 13.000. De inrichting van de door Buren, Lingewaal en Neder-Betuwe gezamenlijke server „AS400 heeft onvoorzien meer gekost. Door noodzakelijk extra (wettelijke) werkzaamheden die uitgevoerd zijn en die niet onder het reguliere onderhoudscontract vallen is er een incidentele overschrijdingen van € 17.000. Daarnaast zijn er overschrijdingen op de diverse overige kleine ICT budgetten die niet vallen onder het vastgesteld I plan van € 15.000. In totaliteit is er sprake van een budgetoverschrijding van € 45.000.	€	45	N
Voordelig resultaat budgetten "Overige Personeelslasten" Binnen het budget "Overige personeelslasten" is over het jaar 2011 een voordelig resultaat behaald van € 50.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op het budget secundaire arbeidsvoorwaarden (€ 29.000). In 2011 is er minder gebruik gemaakt van de secundaire arbeidsvoorwaarden van de organisatie zoals bijvoorbeeld het verkopen van opgebouwd verlof, gebruik maken van fietsregelingen ed. Dit kan echter per jaar afwijken (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting. Op het onderdeel P(S)MO (Periodiek (Sociaal) Medisch Onderzoek) van het budget overige diensten is een voordeel ontstaan van € 19.000 doordat er minder gebruik van dit instrument is gemaakt dan verwacht bij het opstellen van de begroting.	€	-50	V
Vrijval vacaturegelden en het inhuren van derden De huidige omvang van de formatie bedraagt 133,21 fte. Op de totale loonsom is een voordeel behaald van afgerond € 511.000. Het betreft hier ten dele de personeelslasten van (nog) niet ingevulde vacatures. Hiertegenover staat de inhuur van derden voor een totaalbedrag van afgerond € 261.000, zodat per saldo een voordeel is behaald op de personeelslasten van afgerond € 250.000. Dit valt als volgt te verklaren door: • Een loonstijging die wel was begroot maar niet plaatsvond; • Voordelen op de personeelslasten bestuur, burgerradsleden en vrijwillige brandweer; • Het positieve resultaat van het sturen op het beperken van overwerk door de organisatie.	€	-250	V
Leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand In totaliteit is er een bedrag van € 37.000 meer aan leges bevolkingsadministratie en burgerlijke stand ontvangen dan geraamd. Enerzijds het gevolg van de bekendmaking van de prijsverhoging van de jeugd ID-kaart per 1-1-2012. Hierdoor is in het 4e kwartaal 2011 een run ontstaan op jeugd ID-kaarten en heeft geresulteerd in een voordeel van € 22.000. Het mogelijke effect van deze run op de cijfers van 2012 zal u in de 1e danwel 2e bestuursrapportage van 2012 gemeld worden. Anderzijds zijn er meer rijbewijzen verstrekt dan was geraamd (incidenteel voordeel van € 11.000) en zijn er overige kleine voordelen behaald binnen de ontvangsten van leges. Per saldo is een voordeel behaald van € 37.000.	€	-37	V
Overige kleine verschillen.	€	-6	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-228	V

PROGRAMMA 2: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Algemeen:

Programma-inhoud	Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering. In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen: • Het verbeteren van de objectieve veiligheid. • Het verbeteren van het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Startnotitie Veiligheid (raadbesluit 20 mei 2010) • Plan van aanpak / draaiboek Oud en Nieuw • Ingezet beleid m.b.t. de verder samenwerking Neder-Betuwe en Tiel en regionalisering brandweer • De brandweezorgnorm zoals opgenomen in de regionale O-meting • Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen
Ontwikkelingen	Veiligheidshuis Op basis van de startnotitie Veiligheid is door de raad aangegeven dat deelname aan het Veiligheidshuis noodzakelijk is om de regionale samenwerking optimaal te laten verlopen. In dat Veiligheidshuis werken instanties op <u>één locatie</u> samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Men gaat dadergericht, gebiedsgericht en probleemgericht te werk. Het college heeft deelname aan het Veiligheidshuis opnieuw heroverwogen en heeft in 2010 alsnog een besluit genomen om deel te nemen onder voorwaarde dat als het de gemeente alsnog geld gaat kosten en dat geld zou niet beschikbaar zijn dat de gemeente Neder-Betuwe van verdere deelname af kan zien. Daarnaast is een belangrijke voorwaarde dat er een goede samenwerking tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis zal plaatsvinden. Bij het toesturen van de 1^e effectmeting eind 2011 is tevens de begroting ingediend. Hieruit blijkt dat een financiële bijdrage aan de deelnemende gemeente wordt gevraagd. Een voorstel om te blijven deelnemen aan het Veiligheidshuis is aan het college voorgelegd. Het college heeft op 24 januari 2012 besloten dat de gemeente blijft deelnemen en dat het gevraagde budget beschikbaar wordt gesteld. Naar verwachting zal er eind 2012 meer duidelijkheid komen t.a.v. de financiën vanaf 2013. Dit hangt vooral af van de financiering door de provincie of het rijk. Deze duidelijkheid kan resulteren in extra lasten vanaf 2013 waarmee in deze begroting geen rekening is gehouden. Het college heeft in het voorstel aangegeven dat de gemeente het recht behoudt om de deelname te beëindigen indien er geen budget beschikbaar is. Regionale informatie- en expertisecentra (RIEC) Het regionale informatie- en expertisecentra (RIEC) is opgericht. Vooruitlopend op de mogelijke vorming van één RIEC in de regio's Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden is een gezamenlijke subsidieaanvraag bij BZK ingediend en deze is gehonoreerd. De pilot RIEC Oost-Nederland liep t/m 2011. Het college heeft op 3 mei 2011 besloten om in 2011 deel te nemen aan de pilot en daarvoor een bedrag van € 3.400 beschikbaar te stellen. Voortzetting hangt af van de uitkomsten van de pilot en voortzetting van de financiering door de rijksoverheid. Het RIEC heeft in twee zaken voor de gemeente een positieve bijdrage geleverd. Op dit moment ligt er een verzoek om de pilot fase voor een jaar te verlengen zodat het RIEC nog duidelijker kan aangeven welke meerwaarde het RIEC heeft voor de gemeente. Het college zal daar in 2012 een besluit over nemen.

	Regionaliseren brandweer Door het veiligheidscollege Gelderland-Zuid is vooruitlopend op de Wet veiligheidsregio's een convenant opgesteld, afgesloten tussen BZK en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin afspraken zijn vastgelegd over de kwaliteit van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Daarbij is de intentie uitgesproken om te komen tot een volledig geregionaliseerde brandweer in de regio. Stand van Zaken: Besluitvorming door de gemeenteraad wordt verwacht medio 2012. SMS-alert is Burgernet geworden Eind 2011 is SMS-Alert geïntegreerd in een nieuw systeem onder de naam Burgernet. Het college heeft besloten jaarlijks een financiële bijdrage te leveren zodat deelname aan Burgernet voor de inwoners van Neder-Betuwe mogelijk wordt gemaakt. Implementatie Wet Veiligheidsregio's De Wet Veiligheidsregio's is per 1 oktober 2010 in werking getreden. De inwerkingtreding heeft gevolgen voor de gemeentelijke rampenorganisatie. Tevens moeten er binnen wettelijke termijnen nieuwe plannen worden gemaakt waarin de huidige rampenstructuur verandert. De plannen omvatten, het Regionaal Beleidsplan, een Regionaal Crisisplan en het Rampbestrijdingsplan. De basis voor het beleids- en crisisplan is het regionaal risicoprofiel. Implementatie van de wet vraagt personele capaciteit van alle parate diensten en gemeenten. Buurtbemiddeling In onze vergadering van 26 juli 2011 is besloten voor de jaren 2012 en 2013 deel te nemen aan het project buurtbemiddeling. Het doel daarvan is de leefbaarheid te bevorderen en het voorkomen van strafbaar gedrag tussen burens en buurtgenoten. Dit maakt onderdeel uit van wijk- en buurtgericht werken. De totale kosten bedragen € 25.000, waarvan de woningbouwstichting SWB een bedrag van € 5.000 voor haar rekening neemt. Per saldo zijn de kosten voor de gemeente gedurende twee jaar € 20.000 (2 x € 10.000) en worden gedekt uit de ontvangen RSP-gelden in het kader van buurt en wijkgericht werken (€ 37.900) voor de leefbaarheid van de kleine kernen (zie programma 1). Dit is financieel verwerkt in de 2^e Bestuursrapportage 2011. Eind 2012/begin 2013 zal een evaluatie worden gehouden en worden gezien in hoeverre voortzetting van het project wenselijk is.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Openbare Orde en Veiligheid

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
A.	Wij willen gemeentebreed de veiligheid en het veiligheidsgevoel bevorderen.		
B.	Wij willen deelname aan "SMS-alert" bevorderen.		
C.	Wij willen minder inbraken in woningen.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering geven aan de kadernota integrale veiligheid en het daarop gebaseerde jaarplan dat elk jaar in het vierde kwartaal gereed is. <i>(Vaststelling van de kadernota heeft plaatsgevonden in het vierde kwartaal van 2010.)</i>		
B1.	1 keer per kwartaal nut en noodzaak communiceren van "SMS-alert" via de RBC en/of Neder-Betuwe Magazine en gemeentelijke website.		
C1.	Stimuleren dat in de exploitatieovereenkomsten het keurmerk veilig wonen standaard wordt opgenomen.		

Overlast

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
A.	Minder meldingen van overlast door jeugd.		
B.	Een rustig verloop van de jaarwisseling.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Beleidsmatig	Financieel
A1.	Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.		
A2.	Verzorgen van Halt criminaliteitspreventieproject voor de groepen 8 van de 13 scholen.		
A3.	Afspraken maken met politie over aanpak (handhavingoverleg en jongerenoverleg).		N.v.t.
A4.	Het actualiseren van het in kaart brengen van overlastlocaties.		N.v.t.
A5.	Het inspelen op meldingen door de jeugd rechtstreeks te benaderen en in gesprek te gaan (door inzet interventiemedewerker).		
A6.	Koppelen van Jeugdpreventie Netwerk voor jongeren van 18 – 23 jaar aan het Zorg Advies Team (ZAT) (Programma 7).		N.v.t.
A7.	Inzetten straathoekwerker en preventieprojecten verslavingszorg (Iriszorg) mede ter voorkoming van drugsoverlast. (Programma 7).		
B1.	Uitvoering geven aan het draaiboek Oud en Nieuw, waaronder het organiseren van feesten op oudejaarsavond.		
B2.	Het leveren van intensieve persoonlijke benadering door de jongeren- en interventiemedewerker.		
B3.	Inzetten toezichhouders in de maanden oktober t/m december.		
B4.	Verzorgen van Halt vuurwerkpreventie voorlichting op de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.		
B5.	Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal aanmeldingen SMS-Alert	P	Cijfers politie	2.400	2.475	Eind 2011 is SMS-Alert geïntegreerd in een nieuw systeem onder de naam Burgernet. Alle SMS-deelnemers zijn benaderd met het verzoek om over te stappen naar Burgernet. Een groot aantal heeft inmiddels aan dit verzoek voldaan.

Brandweer

Wat wilden we bereiken:			
A.	Voldoen aan de wettelijke opkomsttijden.		
B.	Op voldoende niveau brengen en houden van de pro-actie, preventie, preparatie en nazorg.		
C.	Inhoud geven aan en afstemmen van de samenwerking binnen de veiligheidsregio.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Het (blijven) realiseren van de wettelijke opkomsttijden; normtijden.		n.v.t
B1.	Voor de samenwerking tussen Neder-Betuwe en Tiel, in het bijzonder voor de 'koude kant', is het noodzakelijk dat er een meerjarenactiviteitenplan brandweer wordt gerealiseerd. Hierin dient te worden aangegeven welke keuzes er worden gemaakt om de brandweezorg op het niveau voldoende te brengen. Hier ligt de relatie met het regionaal uitgevoerde onderzoek, de zogenaamde 0-meting. Het genoemde plan is gereed en ligt ter goedkeuring bij de directeur van de veiligheidsregio. Voorst zal het plan voor instemming aan het college worden voorgelegd.		n.v.t
C1.	De samenwerking tussen Neder-Betuwe en Tiel is een nieuwe fase ingegaan. Dit betekent dat er intensiever samengewerkt gaat worden. Hieraan zal uitvoering moeten worden gegeven. Overigens past dit in het proces van regionalisering.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Uitrukken binnen de landelijke aanrijdtijd (%)	P	Wettelijke normen	81%	81%	

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Wat wilden we bereiken:			
A.	De inwoners van de gemeente Neder-Betuwe kunnen erop vertrouwen dat de gemeente is voorbereid op een crisis en dat zij in staat is de eventuele negatieve gevolgen van een crisis te beperken.		
B.	Crisisbeheersing maakt structureel deel uit van de reguliere werkzaamheden van de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	De risico's voor de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe communiceren. Hiervoor wordt een Regionaal Risicoprofiel opgesteld. De Wet Veiligheidsregio's is vastgesteld. De wet is per 1 oktober 2010 in werking getreden. De Wet Veiligheidsregio's integreert de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). Op grond van deze wet dient de Veiligheidsregio een regionaal risicoprofiel op te stellen. Het risicoprofiel moet inzicht geven in risicovolle situaties (risicobronnen en risico-ontvangers) voor een gemeente. Dit wordt dan ook samen met alle gemeenten van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel moet voor juni 2011 vastgesteld worden. Op 19 mei 2011 heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid het regionaal risicoprofiel vastgesteld, na consultatie van de gemeenteraden van de achttien gemeenten.		
A2.	Actualiseren van de gemeentelijke rampenbestrijdingsplannen. Op grond van De Wet Veiligheidsregio's stelt het bestuur van de Veiligheidsregio vast voor welke bedrijven een rampenbestrijdingsplan moet komen. Vooralsnog zullen de gemeentelijke rampenbestrijdingsplannen van de LPG-stations in 2011 opgesteld, geactualiseerd en vastgesteld worden. Medio november 2011 heeft de burgemeester van Neder-Betuwe de vijf rampenbestrijdingsplannen vastgesteld.		
A3.	Implementeren Regionaal crisisplan. Op grond van De Wet Veiligheidsregio's dient 1 oktober 2011 het Regionaal Crisisplan vastgesteld te zijn. Momenteel is gestart met de ontwikkeling van het Regionaal Crisisplan. Het regionaal crisisplan is op 7 juli 2011 vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.		

	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A4.	Opstellen regionaal Beleidsplan. Op grond van De Wet Veiligheidsregio's dient 1 juli 2011 het Regionaal beleidsplan vastgesteld te zijn. Het beleidsplan wordt opgesteld op grond van het risicoprofiel, dat samen met de gemeenten tot stand is gekomen. Het beleidsplan is een vierjarenplan waarin operationele prestaties, landelijke beleidsdoelen, informatievoorziening, oefenplannen en de adviesfunctie van de Veiligheidsregio omschreven zullen zijn. Het regionaal beleidsplan is op 7 juli 2011 vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.		
A5.	Het gemeentelijke rampenplan (d.d. 28 juli 2009) actueel houden. Gemeentelijke gegevens in het huidige gemeentelijke rampenplan actueel houden tot de implementatie/ vaststelling van het Regionale Crisisplan. Het gemeentelijk rampenplan is actueel gehouden in 2011.		
B1.	Houden van oefeningen voor medewerkers die een functie hebben in de crisisorganisatie.		
B2.	Volgen van opleidingen voor de medewerkers die een prominente rol hebben in de crisisorganisatie.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal geactualiseerde rampenbestrijdingsplannen	P	Crisisorganisatie	5	5	
Dekkingspercentage gevolgde opleidingen van de medewerkers met een rol bij rampenbestrijding *	P	Crisisorganisatie	85%	80%	Als gevolg van de vacature Ambtenaar Openbare orde en Veiligheid is het volgen van opleidingen enigszins achtergebleven. Het merendeel van de functionarissen heeft de verplichte opleiding gevolgd (ca. 80%) Per 1 januari 2012 is de nieuwe Ambtenaar Openbare Veiligheid in dienst getreden.
Aantal medewerkers crisisorganisatie dat heeft geoefend *	P	Crisisorganisatie	79%	79%	De gehouden oefeningen worden regionaal georganiseerd. Dit jaar is uitsluitend het Regionaal Beleidsteam geoefend. Door een andere opzet van crisisbeheersing is het aantal oefeningen beperkt.

*Het streven bij het dekkingspercentage van de medewerkers die een opleiding of oefening hebben gehad is 100%. Dit is echter niet realistisch gezien de in- en uitstroom van personeel.

Wat heeft het gekost?

P2 Programma: Openbare Orde en Veiligheid			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	1.782	1.801	1.785
Baten	-28	-109	-148
Exploitatieresultaat	1.754	1.691	1.637

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
P2	Openbare Orde en Veiligheid			
Lasten		1.801	1.785	-16
Baten		-109	-148	-39
+ = nadeel - = voordeel		1.691	1.637	-55

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Programma	2
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Voordelig resultaat diverse budgetten brandweer In totaliteit is binnen alle budgetten van de brandweer een voordelig resultaat ontstaan van € 53.000. In afwachting van het definitieve besluit over de regionalisering van de brandweer moet dit voordelig resultaat als incidenteel worden beschouwd.	€	-53	V
Overige kleine verschillen.	€	-2	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-55	V

P2 Programma: Openbare Orde en Veiligheid							
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings-Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000			Beleidsmatig	Financieel	
Wordt afgesloten	Motorspuut brandweer	2011	0	0	-		
Wordt afgesloten	Ademlucht brandweer	2011	34	41	-7		
Wordt afgesloten	Bepakking brandweer	2011	25	24	1		
Bestaand	Verbindingsmiddelen Brandweer	2012	127			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Ademlucht / kazerne brandweer	2012	43			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Bepakking brandweer	2012	26			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	auto brandweer	2012	90			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Ademlucht brandweer	2013	28			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	ademlucht brandweer	2014	28			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Bepakking brandweer	2014	32			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Tankauto brandweer Opheusden	2014	305			N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		738	65	-6		

PROGRAMMA 3: OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-inhoud	De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie alsmede de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer. Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.
Relevantie beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Beheerplannen onderhoud wegen, groen en speelplaatsen • Attractiebesluit speeltoestellen • Landschap Ontwikkeling Plan (LOP) • Verkeersveiligheidsplan • Nota speelruimtebeleid (raadsbesluit van 29 januari 2009).
Ontwikkelingen	De gemeente is gebonden aan de (landelijke) taakstelling om het aantal verkeersslachtoffers verder terug te dringen. De uitrol van de nota inspelen op spelen moet opleveren dat een beter dekkend aanbod van speelvoorzieningen ontstaat.

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wegen

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
	Wat zouden we daarvoor doen?	Beleidsmatig	Financieel
A.	Een goed functionerend wegensysteem met het oog op bereikbaarheid en veiligheid conform het vastgestelde wegenbeheerplan 2008-2013. Het wegenbeheerplan is in 2010 geactualiseerd en kan in 2011 op details worden bijgesteld.		
A1.	Uitvoeren van reconstructie werken zoals opgenomen in het wegenbeheerplan 2008-2013. Hierin komen aan de orde: - Asfalteren Kesteren-Zuid - Asfalteren fietspaden Spoorstraat - Herstel elementen verhardingen		
A2.	Het geactualiseerde wegenbeheerplan 2011–2015 opnemen in de uitvoeringsprogramma's.		
A3.	Het monitoren van de uitvoering van bestekken door toezichthouders. In bestekken is heel nauwkeurig afgesproken wat er gedaan moet worden. De toezichthouders controleren op deze afspraken.		
A4.	De reconstructiewerken die in 2010 niet uitgevoerd zijn doorschuiven naar 2011.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
% meldingen m.b.t. de buitenruimte dat binnen de normtijd afgehandeld wordt.	P	Meldingen bestand	92%	96%	De meldingen die nog openstaan hebben een langere afhandelingstermijn.

Groenbeheer

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
	Wat zouden we daarvoor doen?	Beleidsmatig	Financieel
A.	Een buitenruimte die mede door het groen leefbaar is en een goede belevingswaarde heeft: - Handhaving / verbetering kwaliteit en duurzaamheid van het groen(conform het onderhoudsniveau B/C); - Groen met voldoende sierwaarde en variatie met het oog op de belevingswaarde van de buitenruimte; Een geactualiseerd groenbeheerplan dat werkzame en duurzame kaders aangeeft over ons gemeentelijke groen.		
A1.	Uitvoeren van het groencontract (=bestekken).		
A2.	Uitvoeren groenbeheerplan (=onderhoudsniveau B/C).		
A3.	Het in 2011 actualiseren van het groenbeheerplan. Hierin worden de kaders aangegeven hoe wij als gemeente ons groen vormgeven en onderhouden.		
	<u>Toelichting:</u> In verband met de nog lopende kerntaken discussie met betrekking tot ons groenbeheer is het actualiseren van het Groenbeheerplan doorgeschoven naar 2012.		

Landschapbeleid

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
	Wat zouden we daarvoor doen?	Beleidsmatig	Financieel
A.	Het behouden en versterken van het Neder-Betuwse landschap.		
A1.	De uitvoering van het landschapsontwikkelingsplan ter hand nemen. Voor landschapsontwikkelingsplan zijn geen budgetten opgenomen.		

Gebouwenbeheer

Wat wilden we bereiken:			
A.	Het kwaliteitsniveau van gemeentelijke gebouwen voldoet aan het wettelijke kader.		
Wat zouden we daarvoor doen?			Voortgang
			Beleidsmatig Financieel
A1.	Uitvoeren van het onderhoudsbeheerprogramma. Het uitgangspunt hierbij is een sober maar doelmatig onderhoudsbeheer waarbij wordt voldaan aan de eisen die wettelijk zijn vastgelegd. (brandveiligheid, Arbo/duurzaam beheer, energie).		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Het periodiek ontvangen van NEN* keuringsmerken % goedgekeurd	p	Keurings-instantie	80%	85%	

Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken:			
A.	Het aantal ongevallen op gemeentelijke wegen en kruisingen terugdringen.		
B.	De doorstroming op de openbare wegen verbeteren en daarmee de bereikbaarheid van de gemeente vergroten.		
C.	Een goede bereikbaarheid van deur tot deur met goede openbaar vervoersvoorzieningen.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (geprioriteerde projecten) gekoppeld aan het wegenbeheersplan.		
A2.	Opstellen van gemeentelijke verkeersvisie en uitvoeren.		
A3.	Stimuleren van niet-infrastructurele maatregelen (educatie/voorlichting).		
A4.	Uitvoeren van de inrichting van het gemeentelijk wegennet conform de richtlijnen van Duurzaam Veilig.		
B1.	Voor de lange termijn zet het college zich samen met de gemeente Rhenen en de provincies Utrecht en Gelderland in voor een oplossing bij de Rijnbrug.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
B2.	Een goede verkeersafwikkeling binnen onze gemeente is noodzakelijk het draagt bij aan verkeersveiligheid en ontlast de dorpskernen met doorgaand verkeer. Om dit te realiseren is er in 2010 een verkeersvisie vastgesteld en in 2011 en de jaren erna uitgevoerd. De realisatie hiervan is afhankelijk van beschikbaar budget.		
B3.	Voor de ontlasting van de kern Opheusden en een goede ontsluiting van het toekomstige ABC terrein zal de raad in de eerste helft van 2011 een go/no-go geven over de ontwikkeling van het ABC-terrein en de daarmee samenhangende ontsluitingsweg. Voor de aansluiting van de Walenhoekseweg op de rotonde zal de grondverwerving plaatsvinden in 2011. Aansluitend zal de omlegging van de weg plaatsvinden.	 	
C1.	Het huidige Openbaar Vervoer voorzieningniveau behouden door middel van overleg met betrokken partners (Provincie/Rijk/Openbaar vervoersdiers).		
C2.	Actief promoten van het Openbaar vervoer in onze gemeente.		
C3.	Subsidie verstrekken aan de veerpont te Opheusden (gezamenlijk met gemeente Wageningen).		

Recreatiebeleid

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Goede informatievoorziening en promoten van de recreatiemogelijkheden binnen de gemeente.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering geven aan de onderdelen uit het actieplan recreatie & toerisme in Neder-Betuwe die door het StER in samenwerking met het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland, de Kamer van Koophandel en Recron (belangenorganisatie voor recreatieondernemers) worden opgepakt.	👍	👍
A2.	Participatie in overlegstructuren met organisaties binnen de regio.	👍	👍
A3.	Het stimuleren van mogelijkheden van (kleinschalige) recreatie en toerisme. Om deze activiteiten te stimuleren en te ondersteunen zullen wij in 2011 met een recreatievisie komen.	👍	👍

Speelruimte

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Voldoende en veilige speelplaatsen die afgestemd zijn op de verschillende leeftijdscategorieën (0 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 jaar en ouder)		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Controleren en onderhouden van alle speelplaatsen en –toestellen volgens de normen van het attractiebesluit en waar nodig noodzakelijke verbeteringen aanbrengen;	👍	👍
A2.	Uitvoeren van de nota “inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd”. Op kernenniveau bespreken van speelruimtebeleid dat wordt gekoppeld aan de uitrol van wijkmanagement. (zie ook programma 1).	🧠	👍
	Toelichting: De uitrol van het speelruimtebeleid loopt achter op de planning. Het actief betrekken van burgers bij de inrichting van speelplekken vanuit het wijkmanagement is tijdrovend. Hierdoor kunnen jaarlijks minder witte vlekken worden ingevuld dan vooraf gepland.		
A3.	In nieuwe woningbouwprojecten minimaal 3% van de ruimte bestemmen voor spelen en bewegen.	👍	👍

Wat heeft het gekost?

P3 Programma: Openbare Ruimte			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	3.673	3.972	4.004
Baten	-135	-394	-410
Exploitatieresultaat	3.538	3.577	3.594

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na	Rekening	Verschil
P3	Openbare Ruimte	wijziging 2011	2011	
Lasten		3.972	4.004	32
Baten		-394	-410	-15
+ = nadeel - = voordeel		3.577	3.594	17

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Programma	3
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Speelplaatsen In 2011 is verder uitvoering gegeven aan de nota speelruimtebeleid, o.a. het invullen van de witte vlekken. Daarnaast waren een aantal toestellen aan vervanging toe. De investeringen hieruitvolgend hebben geleid tot extra uitgaven van € 54.000 voor 2011. Ter dekking voor deze investeringen is de reserve speelruimte aanwezig. Middels de resultaatbestemming wordt u voorgesteld deze extra uitgaven van € 54.000 te dekken middels een onttrekking uit de reserve speelruimte.	€	54	N
	€		
Overige kleine verschillen.	€	-37	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	17	N

P3 Programma: Openbare Ruimte							
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings- Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)		x € 1000			Beleidsmatig	Financieel	
Wordt afgesloten	servicebus Openbare ruimte	2010	48	48			
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2014	47		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2014	47		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	servicebus gebouwenonderhoud	2014	40		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	strooier	2014	45		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	strooier	2014	45		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan	2015	47		N.v.t.	N.v.t.	
Bestaand	strooier	2016	45		N.v.t.	N.v.t.	
	Totaal investeringsbedragen		409	48			

PROGRAMMA 4: ECONOMIE

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Algemeen:

Programma-inhoud	Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat. Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsruimte Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden. Uitgifte en het in stand houden van bedrijventerreinen. Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel • Sterconvenant

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Economische zaken

Wat wilden we bereiken:		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A.	Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten, met bijzondere aandacht voor het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden in de kernen.		
B.	Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsruimte.		
C.	Uitgifte en het in stand houden van bedrijventerreinen.		
Wat zouden we daarvoor doen?			
A1.	Voor de winkelconcentratie Kesteren is in 2010 het ruimtelijk kader door de gemeenteraad vastgesteld (masterplan). Aan de ondernemers en ontwikkelaars is het om uitvoering te geven aan deze winkelconcentratie.		
A2.	Voor de winkelconcentratie Ochten zal de raad een go/no-go besluit nemen in de eerste helft van 2011.		
Toelichting: Het go/no-go besluit lag gereed voor behandeling in de raadsvergadering van december 2011. Echter in verband met recente ontwikkelingen is deze besluitvorming doorgeschoven naar de eerste helft van 2012.			
A3.	Bij de eventuele tweede fase van het project Dorpsplein Dodewaard zullen wij ten aanzien van de huisvestingsmogelijkheden van maatschappelijke voorzieningen uitsluitend faciliteren in ruimtelijke plannen.		
A4.	Onderzoek naar verdere winkelconcentratie Opheusden.		
B1.	Realiseren bedrijventerrein Bonegraaf-West. Planvorming opstarten voor het realiseren bedrijventerrein Bonegraaf-Oost.		
B2.	In de eerste helft van 2011 zal het college aan de raad op basis van een vooronderzoek een door de partijen gedragen go / no-go besluit ABC voorleggen.		
Toelichting: De raad heeft op voorstel van het college op 15 december 2011 besloten om voor de ontwikkeling van het ABC niet langer een actieve maar een faciliterend grondbeleid te voeren en in dit kader een structuurvisie op te stellen.			
B3.	De ontwikkeling van het bedrijventerrein Medel 1 loopt en zal naar verwachting eind 2013 tot een afronding komen. Voor de planvorming van de afronding van Medel zal zo spoedig mogelijk doch uiterlijk in het eerste kwartaal 2011 een voorstel naar de raad komen. Het blijvend financieel monitoren van het project Medel is van belang.		

	Toelichting: In 2011 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de uitbreiding van Medel. In april 2011 is de raad vertrouwelijk geïnformeerd over de uitkomsten van dit rapport. Hierbij is aangegeven dat er nog een aantal risico's met de uitbreiding van Medel gemoeid zijn. Daarover moet eerst duidelijkheid worden gecreëerd, alvorens een definitief besluit kan worden genomen over de uitbreiding van Medel. Het gaat hierbij om: – archeologie; – grenscorrectie; – toekomstige inrichting van de projectorganisatie. Deze onderzoeken zijn momenteel in volle gang. Naar verwachting is hierover einde tweede kwartaal 2012 meer duidelijk te verwachten. Hiermee kunnen de risico's van de uitbreiding Medel dan beter worden ingeschat.		
C1.	Hanteren van een actief uitgiftebeleid.		
C2.	Binnen onze gemeente is een aantal bedrijventerreinen in ontwikkeling of toe aan herstructurering. Om de aanpak van de verschillende terreinen uit te werken komt het college in 2011 met een visie bedrijventerreinen. Bij deze visie zullen de natte bedrijventerreinen binnen onze gemeente worden betrokken.		

Wat heeft het gekost?

P4 Programma: Economie			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	183	186	193
Baten	-61	-64	-64
Exploitatieresultaat	122	123	129

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
P4	Economie			
Lasten		186	193	6
Baten		-64	-64	
+ = nadeel - = voordeel		123	129	6

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening				Programma 4
(verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)				
Omschrijving		x € 1.000	V/N	
	€			
Overige kleine verschillen.	€	6	N	
	€			
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	6	N	

P4 Programma: Economie							
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)	Startjaar	Investerings-Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang		
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)							
		x € 1000			Beleidsmatig	Financieel	
Lopend	Geen						
Bestaand	Geen						
	Totaal investeringsbedragen						

PROGRAMMA 5: SCHOLING EN VORMING

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud	Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvestingszaken, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie"; • Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs; • Verordening leerlingenvervoer (RB 26 februari 2009 nummer 09/00782 inclusief beleidsuitgangspunten collegebesluit 15 juni 2010) en nieuwe Verordening Leerlingenvervoer 2011 (RB 26 mei 2011) • Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen; • Beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse Educatie 2006-2010; • Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP); • Statuten Stichting Spoenk.
Ontwikkelingen	• Onderzoek vervangende nieuwbouw Pantarijn te Kesteren • Wet "OKE" (op basis van deze wet:" Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie" heeft de gemeente een regie taak voor wat betreft 1.harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang , 2. kwaliteitsimpuls peuterspeelzalen, 3. een dekkend hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie 4. toezicht en handhaving 5. jaarlijks overleg. De wet is op 1 augustus 2011 in werking getreden. • Nieuwbouw van een school voor bijzonder speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs te Ochten; • Met ingang van 1 augustus 2011 neemt de gemeente deel in het Regionaal Bureau Leerplicht. De werkzaamheden zijn gemandateerd aan de Regio Rivierenland. In de maand juli 2011 is de raad daarover via de infobrief geïnformeerd. Zie ook het leerplichtverslag schooljaar 2010/2011 (raad 15 december 2011).

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Openbaar onderwijs

Wat wilden we bereiken:			
A.	Kwalitatief goed openbaar onderwijs bieden in elke kern van de gemeente.		
B.	Exploiteren van de scholen binnen de rijksvergoeding die het schoolbestuur hiervoor ontvangt alsmede, de gemeentelijke overgangsvergoeding 2008/2012 en de aanwezige voorzieningen/reserves.		
C.	In stand houden van de scholen als zelfstandige school of als nevenvestiging/dislocatie.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Toezicht op kwalitatief goed bestuur en openbaar onderwijs en naleving wettelijke eisen en gemaakte afspraken.	😊	N.v.t.
A2.	Minimaal twee keer per jaar overleg met de stichting Spoenk met betrekking tot de voortgang het openbaar onderwijs	😊	N.v.t.
B1.	Toetsen, beoordelen en adviseren van de begroting en jaarrekening van het schoolbestuur.	😊	N.v.t.
C1.	Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen.	😊	N.v.t.

Huisvesting onderwijs

Wat wilden we bereiken:	
A.	Bieden van voldoende en kwalitatief goede huisvesting en eerste inrichting voor het openbaar- en bijzonder basis- , speciaal - en voortgezet onderwijs.
B.	De schoolgebouwen moeten op een adequaat niveau worden onderhouden.
C.	Tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen en wetgeving op het terrein van onderwijs.

Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Opstellen van integrale leerlingenprognose (1 x per 2/3 jaar; eerstvolgende is in 2011) en vaststellen van de huisvestingsbehoefte voor de korte en lange termijn.	😊	😊
A2.	Uitvoeren van het huisvestingprogramma 2008 t/m 2011 (nieuwbouw, aanpassing, uitbreiding en onderhoud van scholen).	😊	😊
A3.	Nieuwbouw mogelijk maken voor Detmar/Rehobothschool (bijzonder speciaal basisonderwijs/ bijzonder speciaal onderwijs te Ochten). Start bouw najaar van 2011/ voorjaar 2012.	😊	😊
A4.	Opstellen van het huisvestingprogramma 2012 en volgende jaren. Dit betreft de beoordeling en advisering van de aanvragen welke voor 1 februari van het voorafgaande jaar worden ontvangen.	😊	😊
A5.	In overleg met het Panterijn de mogelijkheden bezien om te komen tot een HAVO-top	😊	😊
A6.	Uitwerking ontvangen rijkssubsidie voor a. verbetering binnenklimaat van de openbare en bijzondere basisscholen b. aanpassing en uitbreiding van 3 basisscholen tot een brede basisschool.	🤔	🤔
Toelichting: De rijkssubsidie onderdeel a. is voor circa 40% niet besteed en moet voor deze onderdelen worden terugbetaald aan het rijk. De reden hiervan is de vereiste hoge cofinanciering door de schoolbesturen. Voor beide subsidies moet verantwoording worden afgelegd aan het rijk. Pas wanneer deze is beoordeeld door het rijk (eind 2012 /begin 2013) kan duidelijk worden gegeven over het totaal terug te betalen bedrag. Op dit moment speelt nog één onzekerheid met betrekking tot de bouw van de Detmarschool te Ochten. Deze onzekerheid is ontstaan door de vertraging in het plan Triangel (aanwezigheid steenuil in plangebied).			
A7.	De onderwijsgebouwen en inrichting goed verzekeren en schademeldingen tijdig afhandelen.	😊	N.v.t.
A8.	Opstellen beleidsnotitie Brede school in 2012	😊	N.v.t.
B1.	Periodiek overleg met de schoolbesturen over onderhoudssituaties.	😊	😊
B2.	Het actualiseren van het onderhoudsbeheersplan onderwijsgebouwen.	😊	😊
C1.	Adviseren en uitvoeren van nieuwe ontwikkelingen (o.a. eventuele aanpassing van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs).	😊	N.v.t.
C2.	In samenwerking met de GGD deelnemen aan het project "Frisse school".	😊	😊

Leerplicht

Wat wilden we bereiken:		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A.	Bijdragen aan het terugdringen van het schoolverzuim.		
B.	Toename realiseren van het aantal leerlingen met een sterkqualificatie (afname aantal VSV –vroegtijdige schoolverlaters).		
C.	Voorkomen en vroegtijdig signaleren van problemen bij jeugdigen met (meerdere) risicofactoren en deze problemen oplossen door goede verwijzing en behandeling.		
D.	Samenwerken en creëren van uniformiteit binnen de leerplichtregio.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Behandelen van meldingen van schoolverzuim binnen één week na melding.	😊	N.v.t.
A2.	Up to date houden van de leerplichtadministratie voor de leeftijdscategorie 4 tot 23 jaar.	😊	N.v.t.
A3.	Opstellen leerplichtverslag schooljaar 2010/2011.	😊	N.v.t.
B1.	Voorlichting, advies en bemiddeling aan scholen en ouders aanbieden.	😊	N.v.t.
C1.	Deelnemen aan de Zorg Advies Teams.	😊	N.v.t.
C2.	Onderhouden van contacten met onderwijsinstellingen, hulpverlening, politie en justitie.	😊	N.v.t.
C3.	Melden van VSV'ers in de leeftijdscategorie 18 tot 23 aan het Regionaal Meld- en coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten.	😊	N.v.t.
D1.	Deelnemen aan het regionale leerplichtoverleg.	😊	N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Van de kwalificatieplichtigen dient 95% daadwerkelijk invulling te geven aan deze plicht	P	Gemeente / leerplicht-verslag	98%	98%	

Onderwijsachterstandenbeleid

	Wat wilden we bereiken:				
A.	Zorg dragen voor een voldoende aanbod van VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) op de peuterspeelzalen en kinderopvangcentra en zorg dragen voor de doorgaande leerlijn VVE.				
	Wat zouden we daarvoor doen?			Voortgang	
				Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering geven aan de beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse Educatie 2011-2014, inclusief het beschikbaar stellen van financiële middelen. De vaststelling van de beleidsnotitie staat gepland in het vierde kwartaal 2010 (<i>is in 2010 afgerond</i>).				

Lokale educatieve agenda (Lea)

	Wat wilden we bereiken:			
A.	Samen met scholen lokaal onderwijsbeleid uitzetten.			
	Wat zouden we daarvoor doen?			Voortgang
				Beleidsmatig Financieel
A1.	Uitvoering blijven geven aan onderdelen Lea waaronder schoolgericht maatschappelijk werk, de schoolbegeleiding en voorlichting over verslaving en gezondheid.			N.v.t.
A2.	Uitnodigen partners voor overleg.			N.v.t.
A3.	Uitvoering geven aan de nota en bijbehorend actieplan. De vaststelling van de nota staat gepland in het vierde kwartaal 2010 (<i>is in 2010 afgerond</i>).			N.v.t.

Schoolbegeleiding

	Wat wilden we bereiken:			
A.	Bijdragen aan de beperking van de onderwijsachterstand.			
	Wat zouden we daarvoor doen?			Voortgang
				Beleidsmatig Financieel
A1.	De schoolbesturen door middel van het verstrekken van subsidie in staat stellen de nodige begeleiding te krijgen.			

Leerlingenvervoer

Wat wilden we bereiken:			
A.	Zorg dragen voor passend /adequaat vervoer van kinderen, waarbij wordt gekeken naar verschillende alternatieven van vervoer (taxivervoer, openbaar vervoer, eigen vervoer) om de zelfstandigheid en daarmee de zelfredzaamheid van kinderen te stimuleren.		
B.	Daling van het aantal leerlingen in het taxivervoer alsmede verlaging van het totale budget voor vervoerskosten.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Bezien in hoeverre de Verordening leerlingenvervoer dient te worden aangepast mede in relatie tot de door het college vastgestelde beleidskaders.		
	<u>Toelichting:</u> Bij brief van 21 december 2011 is de raad geïnformeerd over de overschrijding van het budget voor een bedrag van circa € 130.000 en de oorzaken hiervan.		
B1.	De mogelijkheden onderzoeken om tot kostenbesparing van de bestaande taxiritten te komen zonder in te leveren op de kwaliteit. O.a. door gebruikmaking van opstapplaatsen.		N.v.t.
	<u>Toelichting:</u> Bij de vaststelling van de nieuwe verordening leerlingenvervoer 2011 (raad 26 mei 2011) zijn de nodige afwegingen gemaakt, maar hebben niet geleid tot een kostenbesparing.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal kinderen dat gebruikt maakt van taxivervoer	P	Taxi-vervoerder	145	154	

Wat heeft het gekost?

P5 Programma: Scholing en Vorming			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	4.109	4.410	4.249
Baten	-524	-887	-852
Exploitatieresultaat	3.586	3.523	3.397

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na	Rekening	Verschil
P5	Scholing en Vorming	wijziging 2011	2011	
Lasten		4.410	4.249	-162
Baten		-887	-852	35
+ = nadeel - = voordeel		3.523	3.397	-126

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening			Programma 5
(verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Bijdrage schoolbestuur de Wegwijzer in realisatie nieuwbouw T.b.v. de nieuwbouw van de Wegwijzer is het schoolbestuur gedurende 20 jaar een eigen bijdrage van € 15.000 per jaar verschuldigd. Op verzoek van het schoolbestuur is dit afgekocht in een bijdrage van € 260.000 ineens. De besluitvorming daarover heeft in december 2011 plaatsgevonden. Dit resulteert voor 2011 in een éénmalig voordeel van € 245.000 (€ 260.000 - /- € 15.000). De structurele doorwerking van het wegvallen van de jaarlijkse bijdrage van € 15.000 wordt in de 1e bestuursrapportage van 2012 meegenomen.	€	-245	V
Overschrijding leerlingenvervoer Middels raadsinfobrief van 21 december 2011 bent u reeds op de hoogte gesteld van de budgetoverschrijding leerlingenvervoer. Het betreft een bedrag van afgerond € 130.000. De overschrijding wordt veroorzaakt door toename van het aantal te vervoeren kinderen, indexering van vervoersprijzen, mutaties in ritprijzen en individueel vervoer. Deze overschrijding heeft een structureel karakter. Dit zal worden meegenomen in de 1e bestuursrapportage van 2012. .	€	130	N
	€		
Overige kleine verschillen.	€	-11	V
	€		
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-126	V

P5 Programma:		Scholing en Vorming					
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investerings- Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang	
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000			Beleidsmatig	Financieel
Lopend	Aanpassing Houtkoperschool/speelzaal	2009	100	0	100		
Lopend	Integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	2.133	0	2.133		
Lopend	1e inrichting integrale bouw SBO/SO Ochten	2009	120	0	120		
Lopend	1e inrichting groep 11 Sébaschool	2011	13	0	13		
Wordt afgesloten	Uitbreiding van Lodensteincollege t.b.v. Havotop	2011	1.562	1.562	-		
Wordt afgesloten	1e inrichting van Lodensteincollege t.b.v. Havotop	2011	167	167	-		
Wordt afgesloten	Nieuwbouw de Wegwijzer	2010	2.250	2.341	-91		
	Toelichting: In de jaarstukken van 2010 is reeds een overschrijding toegelicht van € 44.195. In 2011 zijn onderhandelingen gevoerd met het bestuur van de Wegwijzer over de verdeling van de bouwkosten en het bouwbudget voor de integrale bouw Wegwijzer, Gymzaal en Hoenderik en de te betalen bijdrage van het bestuur Wegwijzer. In dat kader is in 2011 een bedrag betaald van € 46.600. In verband hiermee wordt het krediet heropent en kan vervolgens gelijk weer worden afgerond. Dit betekent een geringe toename van de kapitaallasten van € 3.566 jaarlijks aflopend. Deze bijstelling zal in de 1e berap 2012 verwerkt worden.						
Bestaand	1e inrichting groep 12 Sébaschool	2012	13			N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		6.358	4.070	2.275		

PROGRAMMA 6: WELZIJN EN CULTUUR

Portefeuillehouder: wethouders V.M. van Neerbos en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-inhoud	Het stimuleren en het in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- jongeren- ouderenwerk, alsmede het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels • Beheerplan gebouwen • Renovatieplan groene sportvelden • Specifiek voor Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk: - verordening wet Kinderopvang 2010 (raadsbesluit van 7 oktober 2010) - verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk Neder-Betuwe 2005 (raadsbesluit van 15 december 2004) • Eigenwijs Rivierenland • Scenarioplan Accommodatiebeleid 'Kiezen en Delen' • Nota jeugdbeleid Neder-Betuwe 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009) • Convenant Bibliotheekwerk Rivierenland (raadsbesluit 9 september 2010)
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt meer benadrukt • Regionale samenwerking • Jaarlijkse nota-update Nota jeugdbeleid

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Cultuur

Wat wilden we bereiken:			
A.	Het bieden van een gevarieerd en toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen en activiteiten, afgestemd op de vraag van de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe dat bijdraagt aan de ontplooiing, ontspanning en leefbaarheid.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Geven van lessen Algemene muzikale vorming in de groepen 4 van de basisscholen (10 van de 14, omdat 4 scholen geen gebruik maken van het aanbod) door de muziekschool Plantage.		
A2.	In standhouden van de basisbibliotheek Rivierenland door subsidie te verlenen volgens convenant.		
A3.	Realiseren van een vaste bibliotheekvoorziening in Opheusden (2011).		
	<u>Toelichting:</u> De oplevering is doorgeschoven naar 2012. Uitgangspunt is dat deze voorziening wordt gerealiseerd binnen het beschikbare budget. Of dat lukt zal blijken bij de definitieve vormgeving.		
A4.	Realiseren van een vaste bibliotheekvoorziening in Ochten (2011).		
	<u>Toelichting:</u> De oplevering is doorgeschoven naar 2012. Uitgangspunt is dat deze voorziening wordt gerealiseerd binnen het beschikbare budget. Of dat lukt zal blijken bij de definitieve vormgeving.		
A5.	Amateurverenigingen in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door subsidie te verlenen.		
A6.	Deelnemen aan en subsidiëren van het Cultuurpact. Met Cultuurpact zetten de regiogemeenten zich samen in voor versterking van kunst en cultuur in de regio. Cultuurpact organiseert in 2011 in ieder geval de projecten Literatuurfestival en Aan het Woord. De overige projecten, onder meer op het gebied van cultuurtoerisme en cultuureducatie, worden op dit moment nog opgezet.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal uitleningen bibliotheek	P	Bibliotheek	158.137	146.871	
Aantal leden bibliotheek	P	Bibliotheek	3.241	3.473	
Aantal jeugdleden muziekkorpsen, fanfares en drumbands	P	Verenigingen	58	67	

Sport

Wat wilden we bereiken:			
A.	Vergroten van deelname aan activiteiten op het gebied van sport op een zodanige wijze dat in beginsel brede deelname uit de samenleving, al dan niet in georganiseerd verband, mogelijk is. Vergroten van de sportdeelname door alle leeftijdsgroepen met het oogmerk een gezonde leefstijl te bevorderen. Bieden van ontplooiing- en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen, evenals vergroten van de maatschappelijke participatie		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	De voetbal- en korfbalvelden op een kwaliteitsniveau brengen en houden conform de richtlijnen van ISA Sport.		
A2.	Zorg dragen voor en het in stand houden van een adequaat voorzieningenniveau voor de binnensporters.		
A3.	Ingebruikname van een extra gymzaal bij sportzaal De Linie te Ochten.		
A4.	Voortzetting uitvoering van het regionaal samenwerkingsprogramma.		
A5.	Voortzetting uitvoering van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal jeugdleden sportverenigingen	P	Verenigingen	2.000	1816	
Bezettingsgraad sporthal de Biezenwei (Opheusden)*	P	Samenleving	64%	67%	
Bezettingsgraad Verenigingshal De Eng (Dodewaard)*	P	Samenleving	46%	44%	
Bezettingsgraad Verenigingshal De Leede (Kesteren)*	P	Samenleving	59%	56%	In zomerperiode geen korfbal, in de winter is de hal beter bezet. Dus dat kan maar lastig opgevuld worden.
Bezettingsgraad gymzaal Kesteren*	P	Samenleving	35%	35%	Laag percentage omdat de zaal in avonduren niet gebruikt wordt.
Bezettingsgraad gymzaal Echteld*	P	Samenleving	45%	44%	
Bezettingsgraad sportzaal Ochten*	P	Samenleving	56%	onder 72% boven 52%	Er is in april een nieuwe gymzaal in De Linie geopend, waardoor er nu een beneden- en bovenzaal is.

* Uitgangspunten bezettingsgraad: 40 weken, 15 uur per dag (8u – 23u), 6 dagen per week.

Welzijnsaccommodaties/dorpshuizen

Wat wilden we bereiken:			
A.	Dat verenigingen en andere groeperingen binnen de gemeenschap goede huisvesting, afgestemd op de behoefte per kern, ter beschikking hebben.		
B.	Het bevorderen van de leefbaarheid en het ondersteunen van voorzieningen en activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Op basis van de nota Integraal Accommodatiebeleid "Visie en Uitgangspunten" en het Scenario 'Kiezen en Delen' voor de verschillende kernen een afzonderlijk uitvoeringsplan maken. Het opstellen en vervolgens uitvoeren van het plan is afhankelijk van externe ontwikkelingen.		N.v.t.
Toelichting: We hebben er voor gekozen om geen afzonderlijke uitvoeringsplannen te maken. Wel zal er regelmatig een actuele nota over de stand van zaken in de verschillende kernen gemaakt worden. Deze nota zal dan ook ter informatie aan de raad worden gezonden.			
B1.	Uitvoeren van de Nota Welzijnsbeleid 2006 en toepassen van de daarop gebaseerde subsidieverordening en beleidsregels. * Leefbaarheidbevorderende activiteiten worden ondersteund met faciliteiten, en structurele subsidies blijven voorbehouden aan activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt. Faciliteiten zijn beschikbaar in de vorm van faciliterend accommodatiebeleid, innovatiebijdragen, incidentele subsidies en vrijwilligersondersteuning.		
B2.	Op basis van de evaluatie van het welzijnsbeleid en subsidiebeleid (raad november 2010) een nieuw subsidiebeleid en subsidieverordening en beleidsregels opstellen (voor juli 2011).		
Toelichting: Op basis van de uitkomsten van de kadernota en de begroting (bezuinigingen 2012 e.v. jaren) zijn de beleidsregels aangepast en geactualiseerd. Nieuw subsidiebeleid wordt eerst geschreven als de visienota Lokaal Sociaal Beleid en het Wmo beleidsplan gereed zijn (mei 2012) en een besluit is genomen over de kadernota 2013.			
B3.	Opstellen van een basisnota "Lokaal Sociaal Beleid" met de prioriteiten, doelgroepen en speerpunten van beleid. (De vaststelling van de basisnota "Lokaal Sociaal Beleid" staat gepland voor december 2010).		N.v.t.
Toelichting: De Visienota staat op de dylta voor mei 2012.			
B4.	Uitvoeren van het accommodatiebeleid.		
B5.	Herziening verordening kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk.		

Jeugd en jongerenwerk

Wat wilden we bereiken:			
A.	Te organiseren dat de jeugdige (0-23 jaar), zijn gezin en/of omgeving zorg en begeleiding kan ontvangen.		
B.	Een divers pakket aan voorzieningen en activiteiten te bieden wat aansluit op de wensen en behoeften van jongeren (en hun ouders). Jongeren in staat te stellen om zelf (mee) te beslissen of zelf met initiatieven te komen.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	De actiepunten uit de nota "jeugdbeleid" uitvoeren. Middels een jaarlijkse nota-update de ontwikkelingen volgen en eventueel actuele actiepunten toevoegen of bijstellen.		
Toelichting: In verband met personele knelpunten en nadere prioritering van werkzaamheden is er in 2011 geen update gemaakt. De eerstvolgende staat gepland voor het 2 ^e kwartaal 2012.			
A2.	Ontwikkeling Centrum voor jeugd en Gezin; start in 2011 en vervolgens doorontwikkelen.		
B1.	Verenigingen en organisaties in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door ondersteuning bij het plannen van activiteiten en subsidie te verlenen.		
B2.	Voortzetten en doorontwikkelen van de site "Jongin-Nederbetuwe" met een redactieraad bestaande uit jeugd en een jongerenwerker.		N.v.t.

Wat heeft het gekost?

P6 Programma: Welzijn en Cultuur			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	3.046	3.364	3.267
Baten	-344	-389	-397
Exploitatieresultaat	2.703	2.976	2.870

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
P6	Welzijn en Cultuur			
Lasten		3.364	3.267	-98
Baten		-389	-397	-9
+ = nadeel - = voordeel		2.976	2.870	-106

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Programma	6
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Kinderopvang Bij de jaarrekening 2010 is een bedrag van € 35.000 bestemd voor de integratie van peuterspeelzaal Pippeloentje en Speel-o-theek 't Trefpunt. Op 15 september 2011 hebben wij u geïnformeerd over het proces van de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Het overleg met betrokken partijen is nog gaande. De intentie is dat de harmonisatie op 1 augustus 2012 is gerealiseerd. Het bedrag van € 35.000 zal worden ingezet voor de verdere vormgeving van dit proces. Om die reden wordt voorgesteld dit bedrag beschikbaar te houden voor 2012. Aanvullend is er in 2011 nog sprake geweest van enkele kleine voordelen binnen de budgetten van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen van € 16.000, waardoor het incidentele overschot voor 2011 een totaalbedrag betreft van € 51.000. Bij de resultaatbestemming wordt u verzocht om een bedrag van € 35.000 voor de uitvoering van de harmonisatie te bestemmen voor 2012.	€	-51	V
	€		
Overige kleine verschillen.	€	-55	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-106	V

P6 Programma: Welzijn en Cultuur							
Beschikbaar gestelde investering (lopend/bestaand)		Startjaar	Investerings-Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang	
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000			Beleidsmatig	Financieel
Wordt afgesloten	Uitbreiding sporthal de Linie Ochten	2009	900	886	14		
Lopend	Renovatie voetbalvelden	2009	314	169	145		
Wordt afgesloten	Kunstgrasveld De Leede Kesteren	2009	446	375	71		
Bestaand	Vervangen bus ouderenvervoer	2013	45			N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Vervangen bus ouderenvervoer	2014	45			N.v.t.	N.v.t.
	Totaal investeringsbedragen		1.750	1.431	230		

PROGRAMMA 7: ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

Algemeen:

Programma-inhoud	Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie en schuldhulpverlening. (raadsbesluit 17 december 2009). • Nota Bijzondere bijstand 2008 • Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Verordening Wmo • Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2008-2011; • Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; (raadsbesluit 20 december 2007). • Taakstelling huisvesting vergunninghouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe; • Productencatalogus GGD Rivierenland
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Regionale samenwerking • Landelijke tendens: "zorg" legt de verantwoordelijkheid neer bij de burger en zijn directe omgeving • Zelfredzaamheid van de burgers en mantelzorg als "vangnet" • AWBZ transitie • Kanteling WMO

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Wet werk en bijstand.

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Verlening van bijstand.		
	Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang
			Beleidsmatig Financieel
A1.	De uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) en aanverwante regelingen is uitbesteed aan de afdeling Werk en Inkomen Tiel. In de dienstverlenings-overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en de wijze van verantwoording.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal cliënten Wwb	P	Afdeling WIZ, Tiel	140	156	
Dekkingspercentage uitgaven en inkomsten Inkomensdeel Wwb.	P	Samenleving	90*	82	Een aanvraag Incidentele Aanvullende Uitkering zal voor 2011 worden ingediend.
Aantal cliënten loaz en loaw.	P	Afdeling WIZ, Tiel	8	16	
Aantal cliënten Bbz	P	Afdeling WIZ, Tiel	6	6	

* Gelet op de economische recessie is het de vraag of de streefwaarde haalbaar is.

Participatiebudget.

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Voorkomen van instroom (Poortwachterfunctie);		
B.	Bevorderen van uitstroom (activering naar werk).		
C.	Maatschappelijke participatie (meedoen bevorderen);		
D.	Groeien op de arbeidsmarkt d.m.v. educatie.		
	Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang
			Beleidsmatig Financieel
A1.	Al bij de intake kijken of er een mogelijkheid bestaat voor de belanghebbende om op zo kort mogelijke termijn een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven.		N.v.t.
B1.	Iedereen die kan werken, werkt (<i>bij voorkeur op zijn of haar eigen niveau</i>).		
B2.	Zo veel mogelijk uitkeringsgerechtigden aan het werk, met name daar waar moeilijk vervulbare vacatures zijn.		
C1.	Verhogen van de maatschappelijke participatie van mensen die niet kunnen werken.		
C2.	Iedereen beheerst de Nederlandse taal op een niveau dat vereist is om te participeren.		
C3.	Optimale inburgering en integratie.		
D1.	Geen analfabetisme onder de inwoners van Neder-Betuwe.		
D2.	Alleen (volledig) aan het werk met een startkwalificatie.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streefwaarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal afgesloten trajectplannen re-integratie	P	Afdeling WIZ, Tiel	35	35	
Werkloosheids-percentage *	P	Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie	2,7	2,9	Landelijk bedraagt het percentage 6 en regionaal 4,7.

* Niet werkende werkzoekenden: potentiële beroepsbevolking.

Wet Maatschappelijke ondersteuning

Wat wilden we bereiken:			
A.	Het bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van de woonomgeving. De beperkingen die burgers ondervinden in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie verminderen.		
B.	Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	De Wmo verordening en bijbehorend financieel besluit uitvoeren en waar nodig aanpassen aan de Kanteling/Compensatiebeginsel;		
A2.	Uitvoering geven aan het traject "compensatiebeginsel": "Van het individueel verstrekken van zorg en voorzieningen, Naar eigen kracht, participatie en algemene voorzieningen";		
A3.	Focussen op de "algemene en collectieve voorzieningen" door uitvoering te geven aan de nota Mantelzorg en versterken van vrijwilligerswerk, meer samenwerking met (zorg)aanbieders, (wijk)platforms, welzijnsstichting(en), woningbouwvereniging(en).		
A4.	Zeer nauw monitoren van het samenwerkingsverband regiotaxi met de provincie in verband met mogelijke vervroegde aanbesteding en bezuinigingen provincie.		
A5.	Opstellen beleidsplan WMO 2012-2015 (2 ^e helft 2011)		
	Toelichting: De relatie tussen de Wmo (beleidsplan) en de transitie van de AWBZ bracht met zich dat het nieuwe Wmo beleidsplan is uitgesteld tot september 2012. Doel van het dan vast te stellen Wmo beleidsplan 2012-2015 is om de AWBZ transitie mee te nemen in het beleid.		
A6.	Op basis van een nog vast te stellen visiedocument (eind 2010) een convenant sluiten met ondermeer STMG, SWS, SWB en zorginstellingen, voor collectieve voorzieningen voor mensen voor wie de AWBZ opvang vervalt (o.a. dagbesteding).		
	Toelichting: Het visiedocument is er nog niet. Wel zijn we lokaal gestart met het project 'buurtontmoeting'. Doel van dit project om een pilot te draaien om samen met vrijwilligers en professioneel ondersteund waar nodig weer in de wijk of dorp ontmoeting mogelijk te maken (laagdrempelig, 'altijd wat te doen', activiteiten, dagbesteding, samen enten, enz.)		
B1.	Continueren goede voorlichting en communicatie van ons loket, en verbeteren digitale Wmo balie.		
Wat gaan we ervoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
B2.	Het goed en begrijpelijk informeren en adviseren van cliënten; • Geen wachtlijsten (overschrijding van termijnen) toe te staan; • Op een correcte manier door te verwijzen naar de juiste instelling of organisatie; o.a. door goede samenwerking met SWS in ons Wmo loket; • Door het terugdringen van het aantal formulieren (eenmalige uitvraag gegevens). • Goede en actuele digitale sociale kaart in combinatie met nieuwe digitale Wmo balie.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Rapportcijfer aanvraagprocedure Wmo voorziening	E	KTO SGBO	7,3	n.b.	Met het klanttevredenheidsonderzoek over 2011 zullen deze cijfers bekend worden.
Percentage cliënten dat tevreden is over informatie over de aanbieders HHV	E	KTO SGBO	90	n.b.	idem
Rapportcijfer voorzieningen	E	KTO SGBO	7,4	n.b.	idem

Algemeen maatschappelijk werk

Wij willen bereiken:			
A.	Ondersteunen van inwoners bij het oplossen van, en het omgaan met, problemen en verstoringen in hun functioneren en in samenspraak werken aan een oplossing.		
B.	Voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Inzetten en subsidiëren van professionele organisaties/maatschappelijk werkers (Stichting Thuiszorg) die onder andere inwoners informeren, adviseren, ondersteunen en begeleiden;		
A2.	Uitvoering geven aan de afgesloten budgetovereenkomst.		
B1.	Maken van sluitende afspraken met de uitvoerende instelling over het wegwerken van wachtlijsten op het moment dat die dreigen te ontstaan (afspraken zijn vastgelegd in budgetovereenkomst).		
B2.	Tijdens het reguliere overleg en de jaarstukken de uitvoering monitoren.		N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal langdurige cliëntcontacten	P	Samenleving	223	223	
Aantal uren cliëntgericht	P	Samenleving	2.356	2.356	
Aantal cliënten op de wachtlijst.	P	Samenleving	0	0	

Minimabeleid.

Wat wilden we bereiken:			
A.	Verbeteren van de levenssituatie en het toekomstperspectief van (kwetsbare) burgers en hen blijvend in staat stellen deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering geven aan de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.		
A2.	Uitvoering geven aan integrale schuldhelpverlening (SHV), welke is uitbesteed aan het Budget Advies Centrum Tiel, zonder dat er sprake is van een wachtlijst.		
A3.	Terugbrengen van het "niet gebruiken" van de bijzondere bijstand en voorzieningen minima conform het communicatieplan van de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.		
A4.	Om te komen tot een beleid om mensen uit de bijstand te halen en te houden zal in 2012 een startnotitie armoedebestrijding worden opgesteld.	N.v.t.	N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal cliënten op de wachtlijst SHV.	P	Afdeling Gemeentewinkel	0	0	
Aantal aanvragen Bijzondere bijstand.	P	Afdeling Gemeentewinkel	360	370	

Ouderenzorg

Wat wilden we bereiken:			
A.	Wij wilden de zelfredzaamheid van ouderen bevorderen.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Realiseren van woon-zorgcomplexen in de kernen Kesteren, Opheusden, Ochten en Dodewaard, waarin wonen, zorg en welzijnsactiviteiten worden gecombineerd in één gebouw.		N.v.t.
A2.	Maken van hernieuwde prestatieafspraken met de Stichting Welzijn Senioren (SWS) over het aanbod van activiteiten en diensten voor senioren.		
A3.	Ondersteunen van het platform Vrijwillige Thuis en Mantelzorg waarin lokale organisaties samenwerken op het gebied van vrijwilligerswerk en mantelzorg.		
A4.	Faciliteren en ondersteunen van een regiegroep Wonen, Welzijn en Zorg met de volgende partners: woningcorporaties, zorgaanbieders om zo afspraken te maken over het woon, welzijn- en zorgaanbod (frequentie 4 x per jaar).		N.v.t.

Volksgezondheid

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Neder-Betuwe en bescherming bieden tegen ziektes en epidemieën. <u>Toelichting</u> <i>De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid, met als onderdelen Collectieve preventie, Infectieziektebestrijding en Jeugdgezondheidszorg.</i>		
B.	De inwoners van de gemeente hebben een gezonde leefstijl.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Deelnemen in Gemeenschappelijke regeling GGD Rivierenland;		
A2.	Uitvoering geven aan de speerpunten uit de Nota gezondheidsbeleid, het volgende blijkt uit regionale monitoring. • Overmatig alcohol gebruik (zie verder programma 7, onderdeel terugdringen gebruik genotsmiddelen)* • Overgewicht (2011/2012)* • Roken (2011/2012)* • Depressie verschijnselen (2011/2012)*	 2012 2012 	
	<u>Toelichting:</u> Binnen de regio zijn afspraken gemaakt rond het opstarten van projecten. In Neder-Betuwe is de prioriteit gelegd bij overmatig alcohol gebruik. Op basis van opgedane ervaringen van de andere projecten in andere gemeenten gaan deze projecten in Neder-Betuwe in 2012 van start.		
A3.	Terugdringen van de sociaal economische gezondheidsverschillen.		
B1.	Initiëren/subsidiëren van gezondheidsbevorderende activiteiten in samenwerking met lokale en regionale instellingen (zie ook programma 6, onderdeel sport).		

Terugdringen gebruik genotsmiddelen

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Wij willen het gebruik van genotsmiddelen (vooral alcohol) onder scholieren en de overige inwoners verminderen.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Deelnemen aan het project: “De gezonde school en genotsmiddelen”		
A2.	Deelnemen aan het project Alcoholmatiging voor jeugd en inwoners met een lage sociaal economische status.		

Ambulancehulpverlening

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Het ambulancevervoer voldoet minimaal aan de wettelijk vastgestelde aanrijtijd.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Bij de bevoegde instantie(s) aandringen op het behoud van de Post Kesteren.		N.v.t.
A2.	Het standpunt innemen en verdedigen dat bij de verdeling van de ambulancecapaciteit over de regio het percentage overschrijdingen van de 15 minuten norm in iedere gemeente gelijk is.		N.v.t.
A3.	Minimaal twee keer per jaar monitoren van de aanrijtijden van de ambulances.		N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
% ambulanceritten die voldoen aan de vastgestelde aanrijtijden	P	Regionale Ambulance-voorziening	90	91,3	

Zorg voor vluchtelingen

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Wij willen adequate huisvesting en opvang van vluchtelingen, uitgaande van de taakstelling.		
B.	Zorg dragen voor begeleiding en inburgering van de vreemdelingen die zich in onze gemeente vestigen.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	In overleg met de woningbouwvereniging (SWB) zorg dragen voor het behalen van de taakstelling huisvesting vergunninghouders.		N.v.t.
B1.	Aanbieden van WI-trajecten via het ROC.		
B2.	Aanbieden van begeleidingstrajecten via vluchtelingenwerk.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Totaal aantal te huisvesten vergunninghouders	P	gemeente	240	242	De taakstelling 2011 is bijgesteld naar 239, waardoor er een overrealisatie is van 3 personen.

Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Wat wilden we bereiken:			
A.	Bevorderen dat hulpbehoevenden langer zelfstandig kunnen wonen en participeren.		
B.	De participatie van inwoners en de sociale cohesie van inwoners bevorderen.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Uitvoering geven aan het steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.		
A2.	Het vergroten van de bekendheid van ondersteuning van mantelzorgers via onder meer verstrekken van folders en het houden van bijeenkomsten.		
A3.	Het opzetten van een klussendienst.		N.v.t.
B1.	Uitvoering geven aan het steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.		
B2.	Het bijeenbrengen van vraag en aanbod d.m.v. het bijhouden van een vacaturebank.		
B3.	Het waarderen van en bekendheid geven aan vrijwilligerswerk door publicatie in Neder-Betuwe magazine en de organisatie van NL Doet.		N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streefwaarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Inwoners die op de hoogte zijn van waar ze terecht kunnen voor ondersteuning van mantelzorgers	P	Volwassenen-monitor GGD 2009 (1x per 4 jaar)	70%	n.b.	Er is geen monitor geweest in 2011. Dus definitieve cijfer is onbekend
Aantal mantelzorgers en vrijwilligers die zich melden bij het steunpunt.	P	Rapportage steunpunt	190	112	
Aantal vrijwilligers die meedoen aan NL Doet.	P	Afd. Samenleving	100	70	

Coördinatie van zorg

Wat wilden we bereiken:			
A.	Aan alle jongeren in de gemeente Neder-Betuwe van voor de geboorte tot en met de leeftijd 23 jaar een goede en stevige basis en ondersteuning bieden ten behoeve van hun ontwikkeling, zowel thuis, op school als in hun vrije tijd.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin in 2011.		
A2.	Uitvoering geven aan het Zorg advies team (ZAT).		
A3.	Uitvoering geven aan het Schoolgericht maatschappelijk werk (SMW).		
A4.	Realiseren van een Jeugdpreventienetwerk (JPN).		
A5.	Coördineren en deelname aan de Stuurgroep Jeugd en Zorg (d.w.z. afspraken maken over de uitvoering van de zorgcoördinatie).		N.v.t.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streefwaarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal fysieke inlooppunten CJG	P	Afdeling Samenleving	Minimaal 1	1	
Aantal geholpen kinderen/gezinnen door SMW'er	P	Rapportage SMW	180	265	*
Aantal ondersteunde IB'er's en leerkrachten door SMW'er	P	Rapportage SMW	75	42	Dit gebeurt nu vaak in het KCO en zijn niet mee-genomen in de tellingen
Aantal doorverwijzing naar andere hulpverlening door SMW	P	Rapportage SMW	40	30	Zie boven
Aantal doorverwijzingen JPN	P	Rapportage JPN	20	16	Zie boven

* Sinds de zomer van 2011 is gestart met Klein casusoverleggen (KCO), waarin de jeugdarts, de IB'er en de SMW'er op regelmatige basis samenkomen om casussen te bespreken. Veel van de meldingen worden door de SMW'er of in het KCO afgehandeld, waardoor het aantal doorverwijzingen minder is dan gedacht. Dit is ook terug te zien in het aantal meldingen JPN.

Wat heeft het gekost?

P7 Programma: Zorg, Werk en Inkomen			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	10.648	10.951	10.993
Baten	-5.637	-5.657	-5.972
Exploitatieresultaat	5.011	5.294	5.021

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
P7	Zorg, Werk en Inkomen			
Lasten		10.951	10.993	42
Baten		-5.657	-5.972	-315
+ = nadeel - = voordeel		5.294	5.021	-272

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Programma 7	
Omschrijving		x € 1.000	V/N
WMO Binnen de WMO budgetten is op de post eigen bijdrage CAK een overschot behaald van € 70.000 en heeft voor een deel een structureel karakter. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat de afdrachten vanuit het CAK gestegen zijn, daar het CAK een inhaalslag heeft gemaakt met het vaststellen van de eigen bijdragen. Rekening houdend met het feit dat een deel van de inhaalslag nog betrekking heeft op voorgaand jaar, verwachten wij dat een bedrag van € 50.000 aangegeven kan worden als structureel voordeel op de eigen bijdrage CAK. Op de overige posten binnen de Wmo budgetten is in totaliteit een incidenteel nadeel behaald van € 20.000. Per saldo is dan sprake van een voordeel van € 50.000 op de WMO budgetten, waarvan eveneens € 50.000 een structureel karakter heeft. Het structurele voordeel zal worden verwerkt in Berap I 2012.	€	-50	V
Gebundelde uitkeringen (Wwb, loaw en loaz) Middels een memo bent u in januari 2012 reeds op de hoogte gesteld van het voordeel op de budgetten van de Wwb, loaw en loaz uitkeringen voor het jaar 2011. Destijds is u een verwacht voordeel aangegeven van € 82.800 en in werkelijkheid zijn we nu uitgekomen op een voordeel van € 81.000 voor 2011. Enerzijds is dit voordeel ontstaan door overschrijdingen op de uitgavenkant als gevolg van stijgingen van het aantal bijstandgerechtigden en anderzijds door de toename van de batenkant doordat wij wederom aanspraak kunnen maken op een incidenteel aanvullende uitkering (IAU) van het rijk. De stijging van het aantal bijstandgerechtigden heeft wel een nadelig effect voor het jaar 2012. Hierover wordt in de 1e bestuursrapportage 2012 geïnformeerd.	€	-81	V
Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) Aanvullend op het voordeel van de gebundelde uitkeringen is ook een incidenteel voordeel behaald op de Bbz uitkeringen ten bedrage van € 133.000. Dit voordeel is ontstaan doordat er minder leenbijstanden aan de Bbz'ers zijn verstrekt in 2011 waar in de begroting wel rekening mee is gehouden. Daarnaast is meer afgelost aan openstaande vorderingen door de Bbz'ers en is een hogere bijdrage van het rijk ontvangen op basis van onze hogere uitgaven in voorgaande jaren voor de Bbz'ers. Tussentijdse bijstelling van het budget is mogelijk, maar gevaarlijk. De laatste jaren hebben laten zien, dat in de laatste maanden van het jaar nog een aanzienlijk beroep op de regeling werd gedaan. Om die reden is het budget in 2011 niet tussentijds aangepast. Achteraf is nu gebleken, dat er in het 4e kwartaal geen verzoeken meer zijn binnengekomen.	€	-133	V
	€		
Overige kleine verschillen.	€	-8	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-272	V

PROGRAMMA 8: BOUWEN EN MILIEU

Portefeuillehouder: Wethouders J.W. Keuken en J.M. Schuurman

Algemeen:

Programma-inhoud	Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en begraafplaatsen.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Bestemmingsplannen • Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing) • Woningbouwprogramma • Woonvisie • Nota grondbeleid • Welstandsnota • Bouwerordering • Handhavingprogramma Omgevingsrecht (vast te stellen in het najaar 2010) • Algemene Plaatselijke Verordening • Milieu-uitvoeringsprogramma • Waterplan gemeente Neder-betuwe • Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
Ontwikkelingen	• Op 1 oktober 2010 trad de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking. Onder de omgevingsvergunning vallen als eerste alle vergunningen op VROM-gebied, zoals die voor wonen, bouwen, ruimte en milieu, maar ook vergunningen op het gebied van monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water gaan daarin mee. Zo hebben burgers en ondernemers nog maar te maken met één loket, één beschikking en één procedure. De aanvraag kan digitaal worden gedaan. Met het van kracht worden van de Wabo zijn ook de mogelijkheden om vergunningvrij te bouwen verruimd. • In 2009 heeft het college de intentie uitgesproken om mee te gaan in de Gelderse ontwikkeling rond de vorming van Uitvoeringsdiensten op het gebied van vergunningverlening en handhaving van milieu, bouwen en RO. In regionaal verband zijn voorstellen verder uitgewerkt in een bedrijfsplan. Deze is in december vrijgegeven voor bestuurlijk overleg. • Het eerste gemeentelijke waterplan is vastgesteld in 2008, doel is om in 2015 te voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Wat wilden we bereiken, wat zouden we daarvoor doen en wat is er bereikt en gedaan?

Milieu

	Wat wilden we bereiken:		
A.	De concentratie fijn stof en stikstofoxiden liggen overal in de gemeente onder de toegestane wettelijke normen in de Wet Luchtkwaliteit.		
B.	De gemeente wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden waar het betreft opslag, vervoer en locaties van gevaarlijke stoffen.		
C.	Ontoelaatbare geurbelasting binnen de gemeente wordt voorkomen.		
D.	Hergebruik van grond binnen de gemeente vergemakkelijken en afstemmen op lokale situatie. Voorkomen of beperken bodemverontreiniging en betere afstemming van saneerwaarden op lokale situatie.		
A.	De concentratie fijn stof en stikstofoxiden liggen overal in de gemeente onder de toegestane wettelijke normen in de Wet Luchtkwaliteit.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Systematisch toetsen van normen voor luchtkwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen.		
B1.	Uitvoering geven aan het vierjarige Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid voor 2010 en systematisch toetsen bij nieuwe ontwikkelingen aan Wet en gemeentelijk beleid.		
C1.	Systematisch toetsen aan normen van de gemeentelijke geurverordening bij nieuwe ontwikkelingen.		
D1.	Toepassing van bodemspecifiek beleid op basis van ondermeer een bodemkwaliteitskaart. Ter bescherming van de bodem uitvoering geven aan het de Wet Milieubeheer, Woningwet, Wet Ruimtelijke Ordening, Wet bodembescherming, het Besluit Bodemkwaliteit en aan gemeentelijk ontwikkelt beleid.		
E1.	Uitvoering geven aan het jaarlijkse controleprogramma met de ter beschikking gestelde middelen. Actueel houden van het vergunningenbestand.		

Duurzaamheid

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Samen met inwoners, milieuorganisaties en bedrijven stimuleren van duurzaamheid in de gemeente Neder-Betuwe. Duurzaamheid als criterium dient overal en altijd te worden meegewogen in het gemeentelijk beleid.		
B.	Gemeente heeft voorbeeldfunctie (weegt duurzaamheid als criterium overal en altijd mee in gemeentelijk beleid) en stimuleert op het gebied van duurzaamheid.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Het vaststellen van een nota duurzaamheid.		
B1.	Het zoeken van subsidiemogelijkheden bij andere overheden voor inwoners en bedrijven.		
B2.	Uitvoeren uitvoeringsprogramma nota duurzaamheid.		
B3.	Communiceren over duurzaamheid aan inwoners en bedrijven binnen de gemeente.		

Afval

	Wat wilden we bereiken:		
A.	Stimuleren afvalpreventie, hergebruik en scheiding van huishoudelijk afval; minder zwerfafval. Gescheiden inzameling van huishoudelijk afval.		
B.	Verbetering van de belevingswaarde van de buitenruimte.		
	Wat zouden we daarvoor doen?	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Advisering beleidsvorming Regio en monitoren van de gescheiden inzameling teneinde inzicht te krijgen op de mate van preventie en hergebruik.		
B1.	Mogelijk plaatsing waar nodig van ondergrondse containers voor restafval, glas, papier en textiel. Uitvoering geven aan gemeentelijk project voor zwerfafval.		

Bouw en woningtoezicht en handhaving

Wat wilden we bereiken:			
A.	Wij willen zorg dragen voor kwalitatief goede en veilig uitgevoerde bouwwerken die voldoen aan het ruimtelijk beleid en wettelijke regelgeving.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Vaststellen gewijzigde welstandsnota.		
A2.	Het invoeren van de Wabo (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) om de Omgevingsvergunning af te kunnen geven.		
A3.	Controleren van verleende bouw-, milieu- en algemeen plaatselijke vergunningen.		
A4.	Opsporen illegale bouw en illegaal gebruik.		
A5.	Het systematisch en consequent handhaven van overige onrechtmatigheden op basis van door het college van B&W vastgestelde prioriteiten.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal aanvragen omgevingsvergunningen	P	Bouw en woningtoezicht	250	221	Er is een vergunning van rechtswege verleend
Aantal aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de normtijd worden afgehandeld (norm= 8 of 26 weken.)	P	Bouw en woningtoezicht	100%	99,5%	

Ruimtelijke ontwikkeling

Wat wilden we bereiken:			
A.	Er voor zorg dragen dat iedere ruimtelijke functie op de juiste plek terecht komt.		
B.	Het hebben van een actueel ruimtelijk beleid.		
C.	Digitale beschikbaarheid en raadpleegbaarheid van ruimtelijke plannen voor inwoners en andere overheden.		
D.	De Regeling Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing (VAB) aanpassen voor met name de knelpunten bij functieverandering van gebouwen naar werken en wonen samen met de regio.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Ontwikkelen van locaties die zijn opgenomen in de structuurvisie en hiervoor bestemmingsplannen in procedure brengen.		
A2.	Toetsen van initiatieven van derden en hiervoor ruimtelijke procedures volgen.		
B1.	Herzien van bestemmingsplannen voor de kommen, bedrijventerreinen en het buitengebied.		
B2.	Het opstellen en in procedure brengen van bestemming, wijziging, en uitwerkplannen voor nieuwe ontwikkelingen.		
B3.	Vaststellen Integrale Structuurvisie Laanboomteelt na go-besluit van gemeenteraad inzake ontwikkeling ABC-terrein.		
C1.	Alle (nieuwe) bestemmingsplannen digitaal laten opstellen en raadpleegbaar maken via de gemeentelijke website.		
D1.	Evaluatie VAB beleid. Conform programmaplan van Regio Rivierenland zal dit in 2011 plaatsvinden.		
D2.	Herijken VAB beleid. Conform programmaplan van Regio Rivierenland zal dit in 2011 plaatsvinden.		

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Streef-waarde	Resultaat	Toelichting
			2011	2011	
Aantal vaststelling bestemmingsplan kommen	P	Gemeente	5	5	Komplan Ochten in 2011 vastgesteld. Het laatste Komplan (Opheusden) kan in het 2e kwartaal 2012 in procedure (voorontwerp)
Aantal vaststelling bestemmingsplan bedrijventerreinen	P	Gemeente	1	0	Er is inmiddels een start gemaakt met de algehele herziening van de bedrijventerreinen.
Aantal vaststelling bestemmingsplan buitengebied	P	Gemeente	1	0	Vaststelling bestemmingsplan buitengebied Kesteren naar verwachting 2 ^e kw 2012. Procedure van BG Dodewaard/Echteld ook in het 2e kwartaal (voorontwerp)

Volkshuisvesting

	Wat wilden we bereiken:	Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A.	De toename van de woningvoorraad periode 2010-2014 conform vastgestelde woonvisie 2010 .		
B.	De sloop en vervangende nieuwbouw periode 2010-2014 conform vastgestelde woonvisie 2010.		
C.	De bouw van sociale huurwoningen en koopwoningen met v.o.n. prijs tot € 170.000 conform vastgestelde woonvisie 2010.		
D.	Het stimuleren van het levensloopbestendige bouwen.		
E.	Dodewaard, Kesteren, Ochten en Opheusden dienen in 2015 elk te beschikken over een woon-servicezone, voor Echteld en IJzendoorn wordt gestreefd naar één zorgsteunpunt.		
F.	De slaagkansen voor woningzoekenden uit de gemeente Neder-Betuwe die via Woongaard staan ingeschreven voor een sociale huurwoning, dienen minimaal op het niveau van de regio te liggen.		
G.	Betaalbare koopwoningen tot € 170.000 (v.o.n.) dienen binnen de juridische mogelijkheden zoveel mogelijk te worden toegewezen aan woningzoekenden met inkomens tot € 45.000 die afkomstig zijn uit de gemeente Neder-Betuwe.		
H.	Starters op de woningmarkt helpen door middel van 'Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten'		
A1.	In 2010 is op basis van het woningbehoeftenonderzoek een herziene woonvisie vastgesteld. Conform deze nota zullen de woningbouwprogramma's in onze gemeente worden uitgevoerd. Hierbij zal aandacht zijn voor starters, jonge gezinnen en senioren.		
A2.	Het actueel houden van de prestatieafspraken met SWB over het aantal door hen te realiseren woningen.		
B1.	Het samen met SWB uitwerken van de herstructureringsplannen en dit vastleggen in de prestatieafspraken, het komen tot een heldere taakverdeling bij de uitvoering en het vastleggen van de financiële uitgangspunten.		
C1.	Het maken van afspraken met ontwikkelaars en SWB over het aandeel sociale huur- en betaalbare koopwoningen in de verschillende woningbouwprojecten (koopgarant).		
C2.	Het in de prestatieafspraken met SWB vastleggen van de voorwaarden waaronder sprake kan zijn van verlaagde grondkosten, inclusief de terugbetaling van de korting bij vervreemding van de woningen en de grond.		
C3.	Het gezamenlijk met de betrokken partijen zoeken naar innoverende concepten voor betaalbare en kwalitatief goede woningbouw.		
C4.	Het jaarlijks rapporteren aan de provincie Gelderland over de opgeleverde aantallen sociale huur- en betaalbare koopwoningen, op basis waarvan de provincie de subsidie in het kader van de stimuleringsregeling goedkope woningbouw uitkeert.		
D1.	Het van meet af aan meegeven van de eisen van het Tielse sterrenstelsel aan de ontwikkelende partijen.		

Begraafplaatsenbeheer

Wat wilden we bereiken:			
A.	Uitvoeren van het begraafplaatsenbeheerprogramma: - Met respect en klantgericht begraven en uitvoeren van begravingen; - Voldoende begraafcapaciteit tegen een nagenoeg kostendekkend tarief.		
Wat zouden we daarvoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Het bestek begraafplaatsenbeheer voor twee jaar, met de optie om drie maal met één jaar te verlengen Europees aan te besteden.	😊	😊
A2.	Monitoren onderhoudsbestekken door de toezichthouders.	😊	😊
A3.	Opzetten en verbeteren van een begraafplaatsenadministratie.	😊	😊
A4.	Ruimen en herinrichten begraafplaats "Kalkestraat" te Dodewaard.	😊	😊
In afwachting van besluitvorming en voor een extra zorgvuldig ruimingproces zijn de ruimingwerkzaamheden doorgeschoven naar 2012. De nog beschikbare begraaf capaciteit van de begraafplaatsen laat dit toe.			
A5.	Inrichting van begraafplaatsen conform uitvoeringsprogramma.	😊	😊

Wat heeft het gekost?

P8 Programma: Bouwen, Milieu, en Ruimtelijke plannen (RO)			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	9.707	16.006	16.759
Baten	-6.760	-12.236	-13.772
Exploitatieresultaat	2.948	3.770	2.987

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na	Rekening	Verschil
P8	Bouwen, Milieu, en Ruimtelijke plannen (RO)	wijziging 2011	2011	
Lasten		16.006	16.759	753
Baten		-12.236	-13.772	-1.536
+ = nadeel - = voordeel		3.770	2.987	-783

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening		Programma 8	
(verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)			
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Begraafrechten Op de ontvangen begraafrechten is een incidenteel voordeel behaald van € 136.000. Dit is als volgt te verklaren: • Ondanks dat het aantal begrafenissen slechts een lichte stijging heeft ten opzichte van voorgaande jaren zijn er in verhouding veel meer graven uitgegeven dan geraamd. Dit heeft ervoor gezorgd dat de gemiddelde opbrengst per begrafenissen een flinke stijging laat zien ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is € 70.000 aan grafrechten meer ontvangen dan geraamd. • In 2011 zijn een aantal facturen verzonden die betrekking hebben op begrafenissen die plaats hebben gevonden in 2010. Het gaat hier om een bedrag van € 56.000 aan begraafrechten. • De inhaalslag met betrekking tot de verlenging van grafrechten heeft € 10.000 extra aan grafrechten opgeleverd bovenop het bedrag dat bij de 2e bestuursrapportage 2011 (€ 51.000) is bijgeraamd. Per saldo is sprake van een incidenteel voordeel van € 136.000 op begraafrechten. Om grote schommelingen in begraafrechten te voorkomen heeft u in januari 2012 besloten om een egalisatievoorziening begraafrechten te vormen. Voorgesteld wordt dan ook om dit incidenteel voordeel ten bedrage van € 136.000 middels resultaatbestemming te storten in de egalisatievoorziening begraafrechten.	€	-136	V
Rentevoordeel Project Boveneindsestraat Kesteren Binnen het project Boveneindsestraat Kesteren is enige vertraging ontstaan. Door deze vertraging is de huidige boekwaarde voor dit project fors lager (ongeveer € 1,2 miljoen) dan in de begroting 2011 was geraamd. Dit resulteert in een incidenteel rentevoordeel van € 60.000.	€	-60	V
Storting in reserve bovenwijksevoorziening Op basis van twee exploitatieovereenkomsten (Triangel en Waalfront) zijn middelen ontvangen die ingezet moeten worden voor bovenwijkse voorzieningen. In de begroting 2011 waren deze ontvangen middelen niet geraamd hetgeen resulteert in een eenmalig voordeel van € 70.000. Deze ontvangen middelen zijn gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.	€	-70	V
Vrijval voorziening verliezen grondexploitatie Ten aanzien van de projecten met een verliesgevend resultaat wordt een bijdrage ter grote van het verwachte verlies (op contante waarde) gestort in de voorziening verliezen grondexploitatie. Op deze wijze wordt het verlies meteen afgedekt. Op basis van de actualisatie per 31 december 2011 bedraagt het totaal aan verwachte verliezen € 1.898.133. Bij de actualisatie per 1 september 2011 (2e bestuursrapportage 2011) bedroeg het totaal aan verwachte verliezen € 2.418.542 (inclusief 1 miljoen euro voor het verwachte verlies van Herenland-West). Dit houdt in dat de voorziening verliezen grondexploitatie een vrijval laat zien van € 520.000. Deze vrijval hebben wij verwerkt in het resultaat van deze jaarstukken. Bij de bestemming van het resultaat van deze jaarstukken tellen wij u voor om deze vrijval te storten in de reserve grondexploitatie ter verbetering van ons weerstandsvermogen en ter afdekking van de risico's die wij lopen binnen de diverse grondcomplexen.	€	-520	V
Overige kleine verschillen.	€	3	N
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-783	V

P8 Programma: Bouwen, Milieu en ruimtelijke plannen (RO)							
Beschikbaar gestelde investering (lopend / bestaand)		Startjaar	Investerings- Bedragen	Uitgaven tot 31-12-2011	Restant per 31-12-2011	Voortgang	
Beschikbaar te stellen investering (nieuw)			x € 1000			Beleidsmatig	Financieel
Wordt afgesloten	Uitbreiding begraafplaats Markstraat	2005	220	153	67		
Wordt afgesloten	Aanschaf begraafplaatsadministratie	2005	30	21	9		
Wordt afgesloten	Afronden ruimen graven	2005	50	16	34		
Wordt afgesloten	Uitbreiding urnenmuur	2006	23	0	23		
Wordt afgesloten	Bijdrage overdracht woonwagenstandplaatsen	2006	266	247	19		
Wordt afgesloten	Aanpak terugstroming riolering 2009/2010	2009	80	0	80		
Wordt afgesloten	Reinigingsapplicatie vrachtwagen	2010	115	114	1		
Lopend	Wateroverlast de Heuning & Panhuis*	2011	80	37	43		
Lopend	Rioolerv Molenhof/Achterdorp/Hoofdsstraat	2011	250	44	206		
Bestaand	Rioolerv Beukenlaan*	2012	130		130	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Aanleggen waterbuffers*	2012	165		165	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Aanleggen waterbuffers*	2013	165		165	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Afkoppelen Oranjebuurt 2e fase*	2013	312		312	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Rioolerv Smachtkamp*	2013	700		700	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Rioolerv Spechtstraat*	2015	850		850	N.v.t.	N.v.t.
Bestaand	Rioolerv Kievitstraat*	2017	680		680	N.v.t.	N.v.t.
	*Onderdeel van het GRP						
	Totaal investeringsbedragen		4.117	633	3.483		

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: Wethouder J.M. Schuurman

Algemeen:

Inhoud overzicht	Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht. De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgelden en leges).
Relevante beleidsruimte en kaders	Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten
Ontwikkelingen	N.v.t.

Wat heeft het gekost?

AD	Programma:	Algemene Dekkingsmiddelen		
Bedragen x € 1.000		Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten		253	310	314
Baten		-21.947	-22.695	-23.110
Exploitatieresultaat		-21.694	-22.385	-22.796

Analyse van het verschil per programma				
Nr.	Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Verschil
AD	Algemene Dekkingsmiddelen			
Lasten		310	314	4
Baten		-22.695	-23.110	-415
+ = nadeel - = voordeel		-22.385	-22.796	-411

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Algemene Dekkingsmiddelen	
Omschrijving		x € 1.000	V/N
Algemene uitkering uit het gemeentefonds De ontwikkeling van de decembercirculaire 2011 valt erg positief uit. Enerzijds heeft dit te maken met de bijstelling van de uitkeringsfactor over de jaren 2009, 2010 en 2011 waardoor over 2011 een bedrag van afgerond € 240.000 incidenteel meer wordt ontvangen dan bij de septembercirculaire 2011 nog vanuit gegaan was. Anderzijds vanwege aanpassingen in de hoeveelheden van onze bijstandgerechtigden dat structureel een meerjarig voordeel laten zien van afgerond € 172.000 vanaf 2011.	€	-412	V
Overige kleine verschillen.	€	1	N
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-411	

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

MR Programma: Mutaties in Reserves			
Bedragen x € 1.000	Begroot voor wijziging 2011	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011
Lasten	972	2.808	2.747
Baten	-1.276	-3.782	-3.741
Exploitatieresultaat	-303	-974	-995

Analyse van het verschil per programma			
Nr. Programma	Begroot na wijziging 2011	Rekening 2011	Vershil
MR Mutaties in Reserves			
Lasten	2.808	2.747	-62
Baten	-3.782	-3.741	41
+ = nadeel - = voordeel	-974	-995	-21

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 25.000 en afgerond op € 1.000)		Mutaties in MR Reserves	
Omschrijving		x € 1.000	V/N
	€		
Overige kleine verschillen.	€	-21	V
Saldo verschil begroting na wijziging en rekening	€	-21	V

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN
PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN
PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN
PARAGRAAF 4: FINANCIERING
PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN
PARAGRAAF 6: GRONDBELEID
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
- Een totaaloverzicht van lokale heffingen 2011.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen.
- Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

Een totaaloverzicht van lokale heffingen 2011

Totaaloverzicht lokale heffingen 2011				
	Opbrengst Begroot voor wijziging	Opbrengst Begroot na wijziging	Opbrengst Werkelijk	Verschil Begroot na wijz. en werkelijk
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN:				
1 Onroerende-zaakbelastingen:				
OZB eigenaar woningen	2.823.669	2.743.669	2.740.872	2.797
OZB eigenaar niet-woningen	744.289	817.289	817.753	-464
OZB gebruikers niet-woningen	477.135	524.135	518.157	5.978
2 Toeristenbelasting	67.633	67.633	55.482	12.151
3 Hondenbelasting	123.088	118.841	117.848	993
HEFFINGEN MET EEN BESTEMMING:				
4 Rioolheffing	1.657.836	1.665.756	1.665.353	403
5 Afvalstoffenheffing	2.105.000	1.722.614	1.722.441	173
6 Lijkbezorgingrechten	337.200	388.200	524.580	-136.380
7 Staangelden markten en kermis	7.154	7.154	5.275	1.879
8 Leges:				
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	387.072	387.072	423.777	-36.705
Gebruiksvergunning brandweer	2.082	2.082	2.285	-203
Vergunningen APV	3.200	6.000	10.579	-4.579
Standplaats- en ventvergunningen	11.370	11.370	10.177	1.193
Sloopvergunningen	8.063	13.063	21.191	-8.128
Bouwvergunningen	640.787	650.887	635.088	15.799
	9.395.578	9.125.765	9.270.858	-145.093

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerende-zaakbelasting

Onder de naam 'onroerende-zaakbelasting' worden met betrekking tot binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven. Het betreft hier een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, en een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ) wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld, waarna het te betalen bedrag aan belasting wordt berekend en middels een aanslag aan de belastingplichtige wordt opgelegd. Vanaf 2007 wordt er jaarlijks getaxeerd.

Tot het jaar 2009 is een vast tarief voor elke € 2.500 van de vastgestelde WOZ-waarde in rekening gebracht. Met ingang van 1-1-2009 wordt de onroerende-zaakbelasting berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Percentage Onroerende-zaakbelasting 2011	
Eigenaar woningen	0,1370%
Eigenaar niet-woningen	0,1942%
Gebruikers niet-woningen	0,1387%

In de begroting 2011 is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 1,5%. Dit is conform hetgeen in de meicirculaire 2010 is aangegeven. Aanvullend is bij de begroting 2010 besloten om de OZB opbrengst over de periode 2010 tot en met 2013 jaarlijks met 5% extra te laten stijgen. Per saldo betekent dit voor 2011 een stijging van de OZB opbrengst van 6,5%.

Na vaststelling van de programmabegroting 2011 is gebleken dat de waarde van de woningen en niet-woningen naar de toestand per 1-1-2010 is gedaald ten opzichte van de waarde van de woningen en niet-woningen per 1-1-2009. Om deze daling van WOZ waarden te compenseren, oftewel de geraamde OZB opbrengst te kunnen realiseren, heeft u bij de vaststelling van de verordening OZB 2011 besloten om de OZB tarieven hiermee extra te laten stijgen.

De totale opbrengst OZB was geraamd voor 2011 op € 4.085.093. De werkelijke opbrengst OZB voor 2011 bedraagt € 4.076.782. De uiteindelijke lagere opbrengst OZB bedraagt € 8.311. Dit resultaat is zeer marginaal te noemen.

2. Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions, campings e.d., tegen vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen. Deze belasting kan worden geheven als een bijdrage in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Deze kosten kunnen dus worden verhaald op de toerist.

Het tarief per overnachting voor 2011 bedraagt € 0,82. Voor 2011 was er begroot voor toeristenbelasting € 67.000. Werkelijk is er € 55.000 ontvangen. Deze tegenvaller van € 12.000 is te verklaren omdat één van de grote campings haar plaatsen aan het opschonen is, waardoor de bezettingsgraad van deze camping in 2011 behoorlijk is gedaald. De verwachting is dat de komende jaren de bezettingsgraad weer zal toenemen.

3. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van honden binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat binnen de gemeente wordt gehouden. Bij de begroting 2011 is rekening gehouden met een opbrengst van € 123.000. In de 2^e bestuursrapportage is het geraamde bedrag naar beneden bijgesteld tot een bedrag van € 119.000. In werkelijkheid is een opbrengst gerealiseerd van € 118.000.

4. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De rioolheffing wordt geheven middels een vast bedrag van de eigenaar. Bij de jaarlijkse tariefaanpassing wordt uitgegaan van de lijn die in het Gemeentelijk Rioleringsplan is vastgelegd.

In de begroting 2011 was voor rioolheffingen € 1.657.000 begroot. Bij de 2^e bestuursrapportage 2010 is deze opbrengst verhoogd met € 8.000 tot een totaalopbrengst van € 1.665.000. In de 1^e en 2^e bestuursrapportage 2011 hebben geen budgetaanpassingen plaatsgevonden. In werkelijkheid is er € 1.665.000 ontvangen.

Overzicht aantal aansluitingen	Tarieven	Begroot aantal aansluitingen	Werkelijk aantal aansluitingen	Verschil aantal aansluitingen
	198,83	8.378	8.376	2

5. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente Neder-Betuwe feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De heffing wordt per perceel geheven. De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt geheel uitgevoerd op regionaal niveau door Afvalverwerking Rivierenland (AVRI).

Afvalstoffenheffing		Tarieven 2011
Geen containers (minimumtarief)		210,00
1 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs		210,00
1 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs		250,00
2 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs		280,00
2 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs		290,00
1 x 140 liter groen, 2 x 240 liter grijs		315,00
1 x 240 liter groen, 2 x 240 liter grijs		345,00

De tarieven voor 2011 zijn ten opzichte van 2010 aanzienlijk verlaagd. Dit naar aanleiding van de positieve bedrijfsresultaten van de AVRI. De kosten van de AVRI zijn namelijk structureel omlaag gegaan. Dit heeft het mogelijk gemaakt om de afvalstoffenheffing aanzienlijk te verlagen. Gemiddeld ongeveer € 30,- per huishouden. Dit heeft geresulteerd in een neerwaartse bijstelling van de afvalverwijderingsbijdrage en afvalstoffenheffing in de 1^e bestuursrapportage van 2011. De geraamde afvalstoffenheffing na wijziging bedraagt € 1.722.000 en dit is ook daadwerkelijk gerealiseerd.

6. Lijkbezorgingrechten

Op basis van een verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Voor 2011 was er begroot voor begraafrechten € 337.200. Bij de 2^e bestuursrapportage 2011 zijn deze grafrechten, voor het deel dat betrekking heeft op de verlenging van grafrechten (inhaalslag), verhoogd met € 51.000 tot een totaalopbrengst van € 388.200. In werkelijkheid is er

€ 524.600 ontvangen aan begraafrechten en resulteert in een incidenteel voordeel van € 136.400. Dit voordeel heeft grotendeels betrekking op de reguliere begraafrechten en niet op de verlenging van grafrechten (inhaalslag). Voor een toelichting hieromtrent verwijs ik u naar de toelichting van de 3^e W-vraag van Programma 1 Bestuur en Burger.

7. Staangelden markten en kermissen

Onder de naam 'marktgeld' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening, daaronder begrepen de diensten welke in verband hiermee worden gesteld. Het geraamde bedrag voor 2011 was € 7.200 en werkelijk is er € 5.200 ontvangen.

8. Legesverordening

Onder de naam 'Leges' wordt een groot aantal verschillende rechten geheven ter zake van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De rechten worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend. Uitgangspunt is dat de totale rechten, zoals geheven via deze verordening, in totaliteit 100% kostendekkend zijn. Er vindt voor de leges een jaarlijkse algemene inflatiecorrectie plaats.

In totaliteit is er voor 2011 een bedrag van € 1.070.000 aan opbrengst leges geraamd. De daadwerkelijke opbrengst leges betreft voor 2011 een bedrag van € 1.103.000. Er is dus een bedrag van € 33.000 aan leges meer binnengehaald dan geraamd. Dit voordeel is als volgt te verklaren:

- Meer leges bevolingsregistratie en burgerlijke stand	€ 37.000
- Meer leges vergunningen APV (stookvergunningen)	€ 4.000
- Meer leges sloopvergunningen	€ 8.000
- Minder leges bouwvergunningen / welstand	€ 16.000 -/-
- Totaliteit meer leges ontvangen dan geraamd	€ 33.000

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Bij de kwijtschelding van heffingen wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting (alleen 1^e hond), de rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Voor de overige heffingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Kwijtschelding				
	2008	2009	2010	2011
Aantal opgelegde aanslagen	6.419	6.355	6.447	6.536
Aantal dwangbevelen	155	197	344	199
Aantal kwijtscheldingsverzoeken	9	10	5	6

Als gevolg van het feit dat de belastingdeurwaarder een flinke inhaalslag heeft uitgevoerd is het aantal dwangbevelen 2010 ten opzichte van 2009 incidenteel fors toegenomen.

Gemiddelde belastingdruk per meerpersoonshuishouden Neder-Betuwe

Bron: gegevens COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden)

Gemiddelde belastingdruk meerpersoonshuishouden Neder-Betuwe 2011

Belastingsoort	2011
Onroerende zaak-belasting *	367
Afvalstoffenheffing	250
Rioolrecht	199
Totaal	816

* gemiddelde waarde € 268.000

Positie Neder-Betuwe bij vergelijk regio in 2011

Neder-Betuwe	Buren	Tiel	West Maas en Waal	Geldermalsen	Neerijnen	Overbetuwe
816	753	640	742	690	841	651

Rangorde Neder-Betuwe bij vergelijk regio in 2011 *

Neder-Betuwe	Buren	Tiel	West Maas en Waal	Geldermalsen	Neerijnen	Overbetuwe
412	354	131	336	240	428	146

* Voor het rangnummer meerpersoonshuishouden geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft en nummer 457 de hoogste.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Hieronder volgt een geactualiseerd overzicht van de weerstandscapaciteit en het weerstandsratio.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsratio		
Weerstandscapaciteit	Begroting 2011	Jaarstukken 2011
Reserves:		
Algemene reserve	-3.245.000	-3.245.000
Reserve grondexploitatie*	-887.000	-513.000
Subtotaal – Reserves	-4.132.000	-3.758.000
Heffingen:		
OZB x)	0	0
Leges en andere heffingen x)	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0
Onvoorzien		
Onvoorzien algemeen	-86.000	0
Saldo onvoorzien	-86.000	0
Stand financiële positie 2011		
Saldo begroting 2011	-6.174	0
Saldo 1e bestuursrapportage 2011	-62.885	0
Saldo 2e bestuursrapportage 2011	-313.495	0
Financiële consequenties afboeking Winkelc. Kesteren en Agro Business Centre	76.000	0
Resultaatbestemming jaarstukken 2011 (algemene reserve)	0	-1.135.465
Resultaatbestemming jaarstukken 2011 (reserve grondexploitatie)		-520.000
Stand financiële positie 2011-2015	-306.554	-1.655.465
(- is overschot + is tekort)		
Totale weerstandscapaciteit	-4.524.554	-5.413.465
Weerstandratio	Begroting 2011	Jaarstukken 2011
Totale risico's	10.540.300	12.841.300
Totale weerstandscapaciteit	-4.524.554	-5.413.465
Saldo weerstandscapaciteit minus risico's	6.015.746	7.427.835
Ratio weerstandsvermogen	0,4	0,4
	Ruim onvoldoende	Ruim onvoldoende

* De reserve grondexploitatie heeft per 31-12-2011 een strand van € 1.368.000. Van dit bedrag zijn twee bedragen gereserveerd voor nog te maken kosten. Voor de winkelconcentratie Ochten is een bedrag gereserveerd van € 600.000 en voor de winkelconcentratie Kesteren is nog een bedrag gereserveerd van € 255.00. Worden deze twee bedragen in mindering gebracht op de stand per 31-12-2011 dan blijft er een bedrag van € 513.000 over ter dekking van de risico's.

Middels bovenstaande tabel komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente risico's wil afdekken. Als referentiekader kan de hieronder gepresenteerde waarderingstabel worden genomen welke is opgesteld door de universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio weerstandsvermogen

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Risico overzicht

In dit geactualiseerde overzicht zijn de risico's gelijk of groter dan € 100.000 benoemd.

Risico's per post kleiner dan € 100.000 zijn verantwoord onder algemene- of overige risico's.

Overzicht van risico's gelijk of groter dan € 100.000	2e Berap 2011	Jaarstukken 2011	Vershil
Grondexploitaties			
1. Algemene risico's	1.545.000	1.500.000	-45.000
2. Herenland	553.000	850.000	297.000
3. Herenland-West	0	443.000	443.000
4. Medel	500.000	550.000	50.000
5. Casterhoven	5.000.000	7.000.000	2.000.000
6. Exploitatieovereenkomsten met derden	680.000	125.000	-555.000
7. Strategische gronden	1.013.000	399.000	-614.000
8. Walenhoekseweg	0	245.000	245.000
9. Financiering Verbouw-Nieuwbouw gemeentehuis	0	0	0
Overige risico's			
10. Bodemsanering overdracht woonwagencentra	200.000	200.000	0
11. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering)	400.000	800.000	400.000
12. Openeindregelingen	300.000	300.000	0
13. Regionalisering brandweer vanaf 2013	0	0	0
14. Ontwikkelingen gemeentefonds	120.000	200.000	80.000
15. Overige risico's < 100.000 (decentralisatie nieuwe overheidstaken; verbonden partijen; renteontwikkelingen; archief; bijstand- en bestrijdingskosten; leges inkomsten	229.300	229.300	0
16. Planschade	0	0	0
Totaal risico's	10.540.300	12.841.300	2.301.000 *

Toelichting risico's:

Grondexploitaties:

1. Algemene risico's

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit rentestijgingen, stijging van het inflatiecijfer, aanbestedingsrisico's, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of in de gronduitgifte. Voor de dekking van algemene, niet gespecificeerde risico's die met de huidige en toekomstige exploitaties gelopen wordt, is rekening gehouden met een bedrag van € 1,5 miljoen.

2. Herenland

De grondexploitatie van fase 5 is herzien. Uitgangspunt is niet langer het zelf ontwikkelen van de grond maar de verkoop van de gronden aan een projectontwikkelaar. De projectontwikkelaar zal de gronden voor eigen rekening en risico bouw- en woonrijp maken het geen leidt tot een afname van de risico. Desalniettemin wordt voor Herenland een hoger risicobedrag opgenomen omdat er rekening mee moet worden gehouden dat gronden die niet ontwikkeld kunnen worden i.v.m. een spuitzone afgewaardeerd moeten worden naar landbouwgrond.

3. Herenland-west

Voor dit project is het nog onzeker of ontwikkeling gaat plaatsvinden. Om die reden moet er rekening mee worden gehouden dat de grond moet worden afgewaardeerd tot landbouwgrond.

4. Medel

In het project Medel II is ca. 5,5 miljoen geïnvesteerd. Overeenkomstig de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is een risicobedrag opgenomen van 10%.

5. Casterhoven

In 2010 is door Ernst & Young een risicoanalyse voor het project Casterhoven opgesteld. Volgens dit rapport zou een risico inschatting van € 5 miljoen voldoende zijn. Doordat de marktinschatting somberder is geworden is de risico inschatting met € 2 miljoen verhoogd.

6. Exploitatieovereenkomsten met derden:

Het betreft hier de projecten Boveneindsestraat, Broedershof, Ilzendoorn west en Lingedael waar een risicobedrag voor is opgenomen. Het risico voor de winkelconcentraties Kesteren is overeenkomstig besluitvorming eind 2011 vervallen.

7. Strategische gronden

Een risico is opgenomen voor de nog niet in exploitatie genomen gronden Bonegraaf-Oost en Fructus in Dodewaard en Oranjehof in Ochten. Het risico voor het Agro Business Centre is overeenkomstig besluitvorming eind 2011 vervallen.

8. Walenhoekseweg

In dit project is voorzichtig rekening gehouden met de mogelijkheid van ontwikkeling in de oksel van de A 15 bij Ochten. Wanneer deze ontwikkeling niet doorgaat is er geen sluitende exploitatie. Derhalve is hiervoor een risicobedrag opgenomen.

9. Financiering nieuwbouw/verbouw gemeentehuis.

Bij de dekking van de lasten voor de nieuwbouw/verbouw van het gemeentehuis is rekening gehouden met een opbrengst van € 1,8 miljoen voor 01-01-2016. Tot en met 2015 is de financieringsdekking gerealiseerd. In de risico-paragraaf wordt vanaf 2016 rekening gehouden met een risico van € 100.000.

Overige Risico's:

10. Bodemsanering, overdracht c.q. groot onderhoud woonwagencentra

Met ingang van 1 november 2007 heeft de gemeente Neder-Betuwe een aantal woonwagencentra overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Uit uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat op minimaal twee woonwagencentra sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging waarvoor de gemeente ook in de toekomst verantwoordelijk blijft. Ter dekking van mogelijke saneringskosten is hiervoor een risicobedrag opgenomen van € 200.000.

11. Personeel en Organisatie (bedrijfsvoering).

Het betreft hier specifieke risico's zoals wachtgeld, ontslag/ww, pensioen, juridische bijstand, arbo en tijdkritisch noodzakelijke onverwachte kosten om de bedrijfsvoering minimaal te laten functioneren. Voor een goede bedrijfsvoering zijn personeel met kennis en kunde, infrastructuur, structuur, informatie en beheersinstrumenten nodig. Door een toenemende complexiteit en noodzakelijke kennis en vaardigheden neemt de afhankelijkheid en daardoor de kwetsbaarheid aanzienlijk toe (onjuist menselijk handelen, brand, hardwarestoringen/servercrash, virussen, hackers enz.). Gaan er zaken fout in de bedrijfsvoering, dan komt het realiseren van de doelstellingen in gevaar. Tevens kan dit tot financiële, juridische en politiek-bestuurlijke risico's leiden.

12. Opneendregelingen

Het betreft de opneendregelingen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Wet werk en bijstand (Wwb) en het leerlingenvervoer.

13. Regionalisering brandweer

Het financiële risico bij regionalisering van de brandweer is dat de brandweerlasten voor onze gemeente structureel toe zullen nemen vanaf 2013. Vanaf 2013 wordt daarvoor in de risicoparagraaf € 200.000 opgenomen.

14. Ontwikkelingen Gemeentefonds

De laatste jaren ervaren we dat de uitkeringen uit het gemeentefonds niet volledig voorspelbaar zijn. Om fluctuaties in de uitkering te kunnen opvangen is een risico bedrag van € 200.000 opgenomen

15. Overige Risico's

Het betreft hier in financieel opzicht kleinere risico's die bij elkaar opgeteld toch nog een substantieel risico vormen.

16. Planschade

De in de begroting opgenomen risico's op planschadevergoedingen in de grondexploitaties zijn ondervangen door het opnemen van ramingen voor planschade in de meest recente actualisatie van de grondexploitaties. Daarnaast loopt de gemeente nog een risico op planschade ten aanzien van de zaak Dekker te IJendoorn. Op dit moment is het niet mogelijk hiervoor een risicobedrag te bepalen.

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan, dat voor het onderhoud van kapitaalgoederen wordt aangegeven het beleidskader, de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begrotingen. Het gaat hierbij ten minste om de volgende groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vergt een substantieel deel van de begroting, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie. Uiteraard is het aangeven van het gewenste onderhoudsniveau van groot belang.

De huidige nota activabeleid is per 1 januari 2010 in werking getreden en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven.

De belangrijkste afspraken die zijn gemaakt in de nota activabeleid zijn:

- Alleen *nieuwe* investeringen met een economisch nut te activeren.
- Het grensbedrag op € 25.000 vast te stellen voor investeringen met economisch nut.
- Geen bestemmingsreserve meer hanteren voor nieuwe investeringen en de kapitaallasten ten laste laten komen van de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringen en investeringen als gevolg van nieuw beleid dienen middels de investeringsstaat bij de kadernota kenbaar te worden gemaakt. Na accordering van de Raad worden de lasten opgenomen in de begroting.
- Een investeringskrediet dat na 2 jaar niet (volledig) is benut aframen. Een investeringskrediet kan alleen langer "open" blijven indien de noodzaak daartoe voldoende is beargumenteerd.

Wegenbeheerplan

Beleidskader

Het Wegenbeheerplan is vastgesteld met als uitgangspunten:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader, zorgplicht voor het voldoen van wegen aan hun functie.
2. Keus voor minimaal niveau van onderhoud aan wegen.
3. Uitgaan van een relatief lage frequentie van inspectie van de wegen.
4. Bepaling van de methodiek voor de minimale eeuwigdurende gemiddelde jaarlijkse beheerkosten (CROW systematiek voor rationeel wegbeheer)
5. Buffer voor onvoorziene werken van € 200.000.
6. Relatie met gemeentelijk rioleringsplan, groenbeheerplan, beheerplan openbare verlichting en verkeersveiligheidsplan voortdurend bezien.

Actualisatie van het plan:

Het operationele plan voor de jaren 2011-2015 is door de raad in 2011 vastgesteld.

Financiële consequenties

Op 31 december 2011 staat de stand van de voorziening op ca € 701.300. In dit bedrag is de buffer van € 200.000 voor onvoorziene werken opgenomen.

Stand voorziening 01-01-2011	Toevoegingen	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2011	Stand voorziening conform beheerplan	Vershil
1.021.860	614.253	934.795	701.318	229.585	471.733

Het verschil van € 472.000 is grotendeels te verklaren door dat er een aantal projecten zijn doorgeschoven naar 2012 of 2013. De projecten Lindelaan € 75.000, Nijlandseweg € 120.000 en elementenverharding € 30.000 zijn doorgeschoven naar 2012. Het project Stationsstraat € 125.000 is doorgeschoven naar 2013. Tevens moet er nog een bijdrage aan het GRP van € 122.000 worden geboekt.

Uitvoering werkzaamheden:

De projecten die in 2011 zijn uitgevoerd zijn:

Restant herstraten 2010	Asfaltonderhoud
Herstraten 2011	Aanbrengen slijtlagen

Gemeentelijk Riolerings Plan

Beleidskader

Het beleidskader vloeit voort uit het Gemeentelijk Riolerings Plan 2009-2013. De belangrijkste punten zijn:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader, zorgplicht voor doelmatige inzameling en transport van afvalwater (wet milieubeheer).
2. Streven naar 100% aansluiting van percelen.
3. Het bedrijfszeker houden van de rioleringen, gemalen en andere installaties.
4. Relatie met andere gemeentelijke beheerplannen steeds bezien, wegenbeheerplan, groenbeheerplan.
5. Streven naar optimale samenwerking met andere waterkwaliteitsbeheerders.
6. Uitvoeren periodieke inspectie.
7. Streven naar 100% kostendekkendheid via rioolrechten.

Actualisatie van het plan:

Het Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2009 geactualiseerd. In 2014 zal de vijfjaarlijkse actualisatie plaatsvinden.

Financiële consequenties

Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen zullen plaats vinden, zodat de kapitaallasten hiervan berekend kunnen worden. Verschillen tussen de baten de lasten leiden dan tot beschikkingen over of toevoegingen aan de voorziening riolering. Een complicerende factor hierbij is de verfijning uitkering rioleringen, die de gemeente nog tot en met 2012 als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zal ontvangen. Deze uitkering wordt voor de rioolrechten als een baat meegenomen; na afloop van de uitkering, zal het rioolrecht alleen toereikend moeten zijn, al dan niet in combinatie met de voorziening.

Stand voorziening 01-01-2011	Toevoegingen	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2011	Stand voorziening conform beheerplan	Verschil
2.891.152	0	283.847	2.607.305	2.118.000	489.305

Het verschil, ca € 489.000 is te verklaren doordat bij de start van het verslagjaar ca € 591.000 overschot in de voorziening aanwezig was. De exploitatiekosten 2011 zijn daarentegen hoger omdat een gedeelte van de geplande werkzaamheden (o.a. opzetten grondwatermeetnet) zijn doorgeschoven vanuit 2010 en doordat er noodreparaties en veel storingen zijn geweest. Een ander aspect is dat enkele posten uit de exploitatie structureel verschillen met de raming. Bij de financiële actualisatie van het GRP in 2012 zal met de financiële verschillen rekening worden gehouden. Het voordeel bij de investeringen is te danken aan het toepassen van nieuwe technieken, de meevallende staat van het riool en aanbestedingsvoordeel.

Uitvoering werkzaamheden 2011:

• “de Heuning”

De terugstroomproblematiek van het bedrijventerrein “de Heuning” is afgelopen jaar aangepakt door de plaatsing van niveau geregelde terugslagkleppen. In de praktijk is gebleken dat door foutaansluitingen nog geen optimaal resultaat wordt bereikt. Dit jaar wordt de inbouw van een monitoringssysteem afgerond, in combinatie met veldmetingen wordt vastgesteld waar deze foutieve aansluitingen zich bevinden zodat deze hersteld kunnen worden.

• Molenhofstraat

Het riool in de Molenhofstraat in Ochten is vervangen wegens chemische aantasting, de aansluiting aan de 44RI straat is hierbij hersteld.

• Houtkoperlaan

Een deel van de aansluiting van het riool Burg. Houtkoperlaan in de richting van het gemaal in Ochten is wegens ernstige schade gerenoveerd.

• Hoofdstraat-Achterdorp

Wegens chemische aantasting is de Hoofdstraat en aansluitend het Achterdorp opgenomen in de strategische vervangingsplanning. De riolering in deze straten is geïnspecteerd en beoordeeld. Omdat het nieuw te realiseren project Casterhoven mogelijk op de Hoofdstraat aan gaat sluiten is een hydraulische doorrekening voorafgaand aan de renovatie nog nodig.

• Broekdijk, drukriolering

Wegens capaciteitsproblemen van het drukriool worden alternatieven uitgewerkt. Uitvoering zal in 2012 starten.

• Aanpak riool vreemd water drukriolering

Storingen aan de drukriolering treden op een groot aantal locaties op. Er is een begin gemaakt met het opsporen en afkoppelen van foutaansluitingen op een beperkt aantal locaties. Deze aanpak wordt in 2012 voortgezet.

• IBA's

Wegens faillissement van een van de leveranciers en de gebleken problemen met een deel van de systemen, zijn alternatieven in kaart gebracht met als doel een structurele aanpak van de problemen. De uitwerking en een voorstel tot implementatie hiervan start in 2012.

- **Westerengstraat**

Wegens aanhoudende stankklachten van bewoners is het riool gerenoveerd/gerepareerd.

- **Smachtkamp**

Vanwege de problemen met de rioolafvoer van percelen en de gevallen met water op straat, zijn in samenwerking met de Woningstichting de klachten geïnventariseerd en woninginspecties uitgevoerd. Maatregelen worden in 2012 uitgevoerd.

- **Actualisatie GRP**

De overschotten in de voorziening zijn in beeld gebracht en jaarprogramma's voor de looptijd van het huidige GRP zijn uitgewerkt.

- **Samenwerking in de Waterketen**

Het samenwerkingsverband heeft afgelopen jaar een structurele basis gekregen. Er is gestart met de verkenning van bespaarmogelijkheden middels een feitenonderzoek bij elke deelnemende gemeente. De uitkomsten en worden begin 2012 gepresenteerd.

Projecten afgerond in 2011:

- Molenhofstraat
- Houtkoperlaan
- Westerengstraat

Waterplan

Beleidskader

Het gemeentelijk takenpakket voor het onderhoud van het water op ons grondgebied is zeer beperkt. De Rijn en de Waal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap Rivierenland is belast met het onderhoud van de Linge en de belangrijkste overige watergangen (A-watergangen), incl. stedelijk water. De gemeente blijft belast met het onderhoud van geheel of deels in eigen bezit zijnde watergangen (B- en C-watergangen), de hierbij behorende werkzaamheden zijn voor het grootste gedeelte opgenomen in het groenbeheerplan.

Actualisatie van het plan:

In samenwerking met het Waterschap Rivierenland is in 2008 het Waterplan voor de gemeente Neder-Betuwe vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid op het gebied van water. Dit plan bevat inspanningsverplichtingen (bv. het oplossen van knelpunten en het aanbrengen van verbeteringen) van beide partijen op het gebied van waterbeheer.

Financiële consequenties

In 2011 was € 10.000 beschikbaar voor het uitvoeren van maatregelen uit het Waterplan. In totaal is € 10.408,- uitgegeven. Dit is besteed aan het onderzoek naar slecht werkende overstorten en er is bijgedragen aan de waterambassadeur (levert ondersteuning aan diverse gemeenten bij het uitvoeren van waterbeleid) en een project uit het LOP.

Groenbeheerplan

Beleidskader

1. Uitgangspunt is het groenbeheerplan 2002 en bezuinigingsronde 2005, waarbij onderhoud volgens CROW op B-niveau wordt uitgevoerd.
2. Uitvoering aan de hand van werkbeschrijvingen met beeldkwaliteit als uitgangspunt.
3. Uitvoering van de werkzaamheden in principe via uitbesteding aan derden voor meerdere jaren.

Actualisatie van het plan:

Tijdens de bezuinigingsronde c.q. kerntakendiscussie in 2011 zijn wederom bezuinigingen doorgevoerd op het groenbeheer. Het aangepaste groenbeheerplan zal in 2012 worden voorgelegd.

Financiële consequenties

Het groenbeheerplan is in diverse onderdelen gesplitst, waarvoor bestekken zijn opgesteld en offertes gevraagd zijn bij diverse ondernemingen. Uitgezonderd onkruidbeheer op bestrating, dit wordt uitgevoerd door de buitendienst. Het totaal uitgegeven bedrag beloopt € 915.481 en de specificatie hiervan luidt:

Openbaar groen	Begroot na wijziging €	Werkelijk €	Restant €
1. Onderhoud heesters	263.285	263.891	606
2. Onderhoud gazon	86.810	87.541	731
3. Onderhoud bomen	100.059	102.430	2.371
4. Onderhoud begraafplaatsen	294.545	294.062	-483
5. Onkruidbestrijding	29.500	21.436	-8.064
6. Onderhoud bermen/sloten	146.561	146.121	-440
Totaal	920.760	915.481	-5.279

Gebouwenbeheerplan

Beleidskader

1. Splitsing in de onderwijsgebouwen en overige gebouwen.
2. Prognose op korte, middellange en lange termijn.
3. Uitvoering van de werkzaamheden door derden.
4. Onderhoud uitvoeren op niveau, waarop functie van het gebouw recht wordt gedaan.

Actualisatie van het plan:

In 2010 is gestart met het actualiseren van het gebouwenbeheersplan. De financiële gevolgen van het geactualiseerde beleidsplan zijn op 15 december 2011 vastgesteld door de raad met een ingangsdatum 2012

Financiële consequenties:

Verantwoording uitgaven voorziening onderhoud gebouwen jaar 2011

Naam:	Stand voorziening 01-01-2011	Toevoegingen	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2011	Stand voorziening conform beheerplan	Vershil
Onderhoud gebouwen	714.530	253.696	356.408	611.818	568.226	43.592
Onderhoud gebouwen onderwijs	393.496	159.215	111.949	440.762	417.711	23.051

Onderhoud Gemeentelijke gebouwen:

In het beheerplan Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen van december 2007 is voor het jaar 2011 een bedrag van € 648.111 geraamd voor het uitvoeren van regulier groot onderhoud. Bij de actualisatie in 2011 zijn ten opzichte van het beheerplan diverse werkzaamheden, zoals renovatie van kerktorens en onderhoud gemeentehuis doorgeschoven in tijd en is de raming voor 2011 bijgesteld op € 400.000. In 2011 zijn volgens planning werkzaamheden uitgevoerd en betaald voor een bedrag van € 356.408. De opgestarte werkzaamheden voor de sportgebouwen, De Leede, De Eng, gymzaal Kesteren en De Biezenwei zijn nog in uitvoering en worden in 2012 verantwoord. De in 2011 geplande werkzaamheden aan 't Trefpunt en Werkplaats Kesteren zijn in tijd verschoven naar 2012

Onderhoud gebouwen onderwijs:

Het verschil van € 23.051 tussen raming en werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening onderhoud gebouwen onderwijs heeft betrekking op dakwerkzaamheden aan De Hervormde School Opheusden en Het Kompas Kesteren die in tijd zijn doorgeschoven naar 2012.

Beheerplan openbare verlichting

Eind 2009 is het geactualiseerde openbaar verlichtingsplan vastgesteld. De nieuwe (aanvullende) beleidsuitgangspunten zijn hieronder weergegeven.

Beleidskader

1. De gemeente verlicht de openbare ruimten, die eigendom zijn van de gemeente en waarvan ze wegbeheerder is, met uitzondering van: zelfstandige recreatieve fietspaden en voetpaden die geen belangrijke functie hebben voor het woon-werk verkeer en de laagste categorie wegen buiten de bebouwde kom.
2. Vervanging alleen bij technische afschrijving of bij terugverdien effecten bij lager energie verbruik.
3. De verlichtingsniveau's worden afgestemd op de functie van de te verlichten ruimten, de categorisering uit het verkeersveiligheidsplan is overgenomen in de beleidsnota openbare verlichting.
4. Verlichting van achterpaden is een primaire verantwoordelijkheid van de eigenaren van het pad en de aanliggende panden.
5. De verlichtingsmiddelen, armaturen, lichtmasten en lampen, zullen in hun toepassing de meest efficiënte oplossing zijn. Om de installatie zo doelmatig mogelijk te beheren wordt een standaard materialen pakket samengesteld.
6. Uitgangspunt is het gebruik van "groene stroom".

Actualisatie van het plan:

Het Openbare Verlichtingplan is in 2009 vastgesteld. In 2018 wordt gestart met de actualisatie. Ingangsdatum van het nieuwe plan is 2019.

Financiële consequenties

Het onderhoud aan de openbare verlichting is in samenwerking met 6 gemeenten binnen de regio Rivierenland aanbesteed en gegund aan de firma CityTec. De kosten voor instandhouding, vervanging van lichtmasten en armaturen en het elektriciteitsverbruik zijn opgenomen in het beheerplan. In 2011 is volgens het uitvoeringsprogramma groot onderhoud uitgevoerd. De voorziening voor de openbare verlichting zal in stand worden gehouden.

Stand voorziening 01-01-2011	Toevoegingen	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2011	Stand voorziening conform beheerplan	Verschil
49.760	91.824	78.216	63.368	46.495	16.873

Het verschil van € 16.873 is te verklaren doordat er budget is gereserveerd voor het aanpassen van openbare verlichting in het project aanleg woonerf Lindelaan (€ 16.000). Dit project is doorgeschoven naar 2012.

Verkeersveiligheidsplan

Beleidskader

Tot 15 december 2011 was het oude verkeersveiligheidsplan van kracht

1. Uitgangspunt zijn de samengevoegde plannen van de drie oude gemeenten.
2. Splitsing in infrastructurele maatregelen en niet-infrastructurele maatregelen.
3. Verdeling in projecten en prioriteitsstelling daarvan.
4. Kiezen voor sobere en minimale uitvoering.
5. Rekening houden met andere beheerplannen en ruimtelijke ontwikkelingen.

Actualisatie van het plan:

De gemeenteraad heeft op 15 december 2011 het nieuwe Neder-Betuws verkeer- en vervoerplan vastgesteld. Dit plan is een integraal verkeer- en vervoerplan en heeft dus een bredere scope dan alleen de verkeersveiligheid.

Financiële consequenties

Jaarlijks wordt een bedrag van € 32.231 gestort in de voorziening verkeersveiligheid. Dit is een halvering van het oorspronkelijke bedrag € 64.731 in verband met bezuinigingen. Aanvullend is in 2011 gestort de door de provincie ontvangen subsidies ter hoogte van € 76.160 in het kader van de verkeersveiligheid.

Stand voorziening 01-01-2011	Toevoegingen	Aanwending	Stand voorziening 31-12-2011	Stand voorziening conform beheerplan	Verschil
207.101	108.391	38.819	276.673	200.513	76.160

2011 heeft vooral in het teken gestaan van het opstellen van het nieuwe Neder-Betuws verkeer- en vervoerplan. Er zijn daarom geen grootschalige projecten gerealiseerd ten laste van de voorziening verkeersveiligheid: Met de vaststelling van het Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan is ook besloten dat de voorziening verkeersveiligheid voortaan de voorziening verkeer en vervoer genoemd wordt.

Beheerplannen materieel brandweer

Het beheerplan materieel brandweer is bij de 2^e bestuursrapportage 2011 geactualiseerd hetgeen wijzigingen in investeringen en kapitaallasten tot gevolg heeft gehad. De staat van het materieel is dusdanig dat van de investeringen in 2011 het investeringsbedrag naar beneden is bijgesteld dan wel de investering in de tijd is doorgeschoven. Het actuele investeringsschema voor het materiaal van de brandweer kunt u zien bij programma 2 Openbare orde en veiligheid.

Beheerplannen buitendienst

Het beheerplan materieel buitendienst is bij de 2^e bestuursrapportage 2011 geactualiseerd hetgeen wijzigingen in investeringen en kapitaallasten tot gevolg heeft. De staat van dit materieel is dusdanig dat de investering 2012 zijn doorgeschoven naar het jaar 2014 en later. Het actuele investeringsschema voor het materieel van de buitendienst kunt u zien bij programma 3 Openbare ruimte.

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Algemeen

De paragraaf Financiering (ook wel treasuryparagraaf genoemd) is verplicht bij begroting en jaarverslag. In de toelichting op artikel 13 BBV komt de Wet financiering decentrale overheden (Fido) aan de orde. Voor de financiering vormt de Wet Fido het wettelijk kader. De wet is gesteld in termen van de financieringsfunctie (treasury) van de decentrale overheden.

De intentie van de Wet Fido is het beheersen van risico's op het gebied van financiering, het bevorderen van de kredietwaardigheid van decentrale overheden en het bereiken van transparantie ten aanzien van het treasurybeleid van die decentrale overheden.

Dit uit zich in een aantal bepalingen, te weten:

- Het verplicht stellen van de vervaardiging van een treasurystatuut (treasurystatuut gemeente Neder-Betuwe dateert van 1 januari 2010.) en het opnemen van een paragraaf financiering in de begroting en in het jaarstukken.
- Deze verplichtingen komen overigens niet rechtstreeks voort uit de Wet Fido maar uit artikel 212 van de Gemeentewet en de artikelen 9, 13 en 26 van het BBV.
- Het stellen van de kwalitatieve voorwaarde dat het opnemen en uitzetten van gelden en verlenen van garanties alleen in het kader van het publieke belang mag plaatsvinden.
- Het stellen van de kwantitatieve voorwaarde in de zin dat uitzetten van overtollige gelden en het aangaan van derivaten een prudent karakter moet hebben.
- Het stellen van kwantitatieve begrenzingen aan het maximale renterisico dat een decentrale overheid in enig jaar mag lopen in het kader van de financiering door middel van korte schulden (bekend als kasgeldlimiet) en lange schulden (bekend als renterisiconorm).

Het doel van deze paragraaf, voor u als gemeenteraad, is om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van het voorgenomen beleid uit de verschillende beleidsvelden op het gebied van financiering. Dit houdt in dat de treasuryfunctie de financiering van voorgenomen beleid omvat, het aantrekken van geldmiddelen en het uitzetten van geldmiddelen als dat nodig is.

Interne ontwikkelingen

Door het achterblijven van opbrengsten verkopen grond zijn er in het afgelopen jaar extra liquide middelen nodig geweest, wat extra rentelasten met zich meebrengt. In afwachting van overdracht aan het industrieschap Medel is voor de grondexploitatie Medel II besloten om alvast gronden aan te kopen. De gemeente Neder-Betuwe moet dit voorfinancieren. Ultimo 2011 is er voor ca. € 5 miljoen door de gemeente voorgefinancierd. De rente hierover wordt geactiveerd en bij overdracht aan het industrieschap Medel verrekend. In 2010 is gestart met de (ver)bouw van het gemeentehuis en zijn projecten onderwijs afgerond. In 2011 zijn er 2 langlopende geldleningen afgesloten van elk € 5 miljoen.

Gesteld kan worden, dat onze gemeente de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak gebruikt. Onze huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met automatische afroaming binnen bepaalde grenzen van de saldi naar daggeden ter beperking/ verbetering van de rentelasten/rentebaten. Tevens kan gesteld worden dat het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm voldaan wordt.

Externe ontwikkelingen

De nationale en internationale economische ontwikkelingen van de laatste tijd hebben vanaf in 2009 op het treasury gebeuren een stempel gedrukt. Dit is duidelijk zichtbaar aan de lage aandelenkoersen en de lage rentestanden, zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. De lage rente heeft beperkt tot de gewenste economische verbetering geleid. Een voorspelling voor de toekomstige ontwikkeling is nauwelijks te geven.

Verloop financiering over het verslagjaar.

In het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in het verloop van de financiering over het verslagjaar.

Betaalde rente		2011
Betaalde rente	schuld in rekening-courant	233
Betaalde rente	kort lopende geldleningen	0
Betaalde rente	langlopende geldleningen	1.760.684
Rente investeringen		165.655
Ontvangen rente	tegoeden rekening-courant	-52.212
totaal betaalde en ontvangen rente		1.874.360
Betaalde kosten	i.v.m. financiering	72.346
Totaal betaalde rente en kosten		1.946.705
Totaal afschrijvingen		1.845.391
Totaal door te berekenen rente en afschrijvingen en kosten		3.792.097
Door berekende kapitaallasten		-5.180.772
Rente resultaat		-1.388.675

In de begroting 2011 was uitgegaan van een positief renteresultaat van afgerond € 1.459.000. Het werkelijk renteresultaat 2011 betreft afgerond € 1.389.000. Per saldo is hier een incidenteel nadeel op behaald van € 70.000. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door de binnen de grondexploitaties achterblijvende grondverkoop.

Mutaties in portefeuille opgenomen en uitgezette leningen

Onderstaande overzichten geven inzicht in de ontwikkeling van de financiering- en beleggingspositie over 2011.

Informatie portefeuille opgenomen leningen		2011
Aantal		25
Oorspronkelijk bedrag		55.898.309
Nieuwe leningen		10.001.000
Stand per 1-1-2011		34.176.811
Stand per 31-12-2011		40.046.717
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)		2.212.970
Gemiddelde grootte (per 31-12)		1.766.866
Aflossingen regulier		4.131.094
Aflossingen vervroegd		0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	
Gemiddeld rentepercentage ongewogen		4,74
Gemiddeld rentepercentage gewogen		4,43

Informatie portefeuille uitgezette leningen		Bedrag:
Aantal		9
Oorspronkelijk bedrag		1.668.855
Nieuwe leningen		0
Stand per 1-1-2011		1.078.907
Stand per 31-12-2011		985.516
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)		185.428
Gemiddelde grootte (per 31-12)		82.126
Aflossingen regulier		
Aflossingen vervroegd		0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	

Uitzettingen

De uitzettingen bedragen per 31 december 2011 € 985.516. De aan Vitens verstrekte achtergestelde lening had een boekwaarde van € 716.066. Conform het raadsbesluit - om de voorheen uitstaande aandelen Vitens om te zetten in deze achtergestelde lening – worden de aflossingen van deze leningen direct in de algemene reserve gestort. Voor de overige € 269.450 betreffen de uitzettingen renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen. Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, koersrisico, valutarisico, debiteurenrisico.

Renterisico

Renterisico is nooit uit te sluiten; voor in de toekomst aan te trekken leningen is de rentevoet afhankelijk van een groot aantal, nauwelijks te beïnvloeden factoren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. De grens waarboven niet met kort geld gefinancierd mag worden. De grens voor kort geld ligt bij één jaar. De kasgeldlimiet op grond van de wet Fido is voor het jaar 2011 vastgesteld op € 3,3 miljoen, zijnde het door het rijk vastgestelde percentage van 8,5 % over ons begrotingstotaal van € 38,5 miljoen.

Kasgeldlimiet 2011				
Bedragen x € 1.000	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedragen	3.270	3.270	3.270	3.270
2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	0	0	0	0
3 Vlottende Middelen				
Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	1.564	5.885	6.880	5.031
Overige uitstaande gelden <1 jaar	0	0	0	0
	1.564	5.885	6.880	5.031
4 Toets kasgeldlimiet				
2-3 Totaal netto-vlottende schuld	-1.564	-5.885	-6.880	-5.031
1 Toegestane kasgeldlimiet	3.270	3.270	3.270	3.270
1-4 Ruimte (-) Overschrijding (+)	-4.834	-9.155	-10.150	-8.301

In het jaar 2011 heeft er geen overschrijding plaats gevonden van het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van de vaste schuld.

Het doel is om spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten en er geen schoksgewijze rente-effecten in de begroting optreden.

Renterisico op vaste schuld	
Bedragen x € 1.000	2011
Renterisiconorm	
1 Stand van de vaste schuld per 1 januari	34.177
2 Bij ministriële regeling vastgesteld percentage	20%
3 Renterisiconorm	6.835
4a Rente herziening op vaste schuld o/g	0
4b Rente herziening op vaste schuld u/g	0
5 Netto renteherziening op vaste schuld (4a-4b)	0
6a Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	10.000
6b Nieuw aangetrokken vaste schuld (u/g)	0
7 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (6a-6b)	10.000
8 Betaalde aflossingen	4.131
9 Herfinanciering (laagste van 7 en 8)	4.131
10 Renterisico op vaste schuld (5+9)	4.131
Toets renterisiconorm	
3 Renterisiconorm	6.835
10 Renterisico op vaste schuld	4.131
Ruimte (-) Overschrijding (+) (10-3)	-2.704

De renterisiconorm is in 2011 niet overschreden. Dit jaar zijn er 2 nieuwe lening aangetrokken en er is afgelost zoals was geraamd. In 2011 hebben er geen renteherzieningen van de vaste schuld plaatsgevonden.

Kredietrisico

Kredietrisico is slechts beperkt aanwezig, omdat kredietverstrekkingen bijna uitsluitend aan plaatselijke verenigingen zijn verleend. Vaak is een verrekening met subsidies mogelijk.

Liquiditeitsrisico

Voor het jaar 2011 hebben zich geen liquiditeitsrisico's voorgedaan.

Koersrisico

Koersrisico wordt niet gelopen, omdat onze gemeente geen beleggingen met koersen meer heeft.

Valutarisico

Valutarisico is door invoering van de Euro nauwelijks meer van belang. Ons treasurystatuut verbiedt het gebruik van derivaten.

Debiteurenrisico

Debiteurenrisico voor het debiteurenrisico is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren en de overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De hoogte van deze voorziening wordt als volgt bepaald aan de hand van de openstaande vorderingen:

20% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -1

30% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -2

50% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -3

100% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -4.

100% van het saldo betrekking hebbend op opgelegde dwangsommen

Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op het moment van opstellen van de jaarstukken inmiddels ontvangen bedragen en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen.

De nog niet geïnde maar wel opgelegde dwangsommen worden ook in deze voorziening meegenomen. Hier lopen nog verschillende procedures voor. Ultimo 2011 staat er nog voor € 287.500 open aan dwangsommen. De voorziening wordt in mindering gebracht op het totaalbedrag van de vorderingen.

Over 2002 tot en met 2010 is in totaal € 469.709 nog te ontvangen van belastingdebiteuren en overige debiteuren. In totaal wordt minimaal € 365.303 (inclusief dwangsommen) als dubieus aangemerkt, zodat de bestaande voorziening dubieuze debiteuren moest worden opgehoogd met € 89.636 om deze op het gewenste niveau te brengen. Hiervoor was in de begroting een raming opgenomen.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaats- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Door het deelnemen in deze verbonden partijen wil de gemeente een publiek belang dienen, maar door deelname in een derde rechtspersoon moeten ook de belangen van die verbonden partij zelf worden gediend.

Financieel belang

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (artikel 1 BBV). Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidiës).

Bestuurlijk belang

Een bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie: als de burgemeester, de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen.

Verschillende juridische rechtsvormen van verbonden partijen

Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden (PPS - constructies). Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

Publiekrechtelijk

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang. Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

Privaatrechtelijk

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld. De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen. Bij een PPS constructie loopt de gemeente risico. Hiertegenover staat dat er forse exploitatiewinsten zijn waarin de gemeente kan meedelen.

De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties. Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Risico's

Risico's van een verbonden partij kunnen worden samengevat in een tweetal dimensies: financiële en bestuurlijke risico's. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij. De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV,NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek Private Samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger. Bij de gemeenschappelijke regelingen vanwege het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn en bij de PPS-constructies vanwege de samenwerking met een private partij met eigen (winst)-doelstellingen.

Overzicht verbonden partijen

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat de verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Hieronder is weergegeven een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Nummer	Naam partij (soort verbonden partij)	Relatie programma
1	Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
2	Regionaal archief Rivierenland (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
3	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare orde en veiligheid
4	Industrieschap Medel (Gemeenschappelijke regeling)	Economie
5	Waterbedrijf Vitens N.V. Vennootschap	Economie
6	Lander, werk & integratie (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
7	Presikhaaf (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
8	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (Vennootschap)	Algemene inkomsten en uitgaven
9	Regio Arnhem in Liquidatie (Gemeenschappelijke regeling)	Bestuur en burger
10	Casterhoven (Publiek Private Samenwerking)	Bouwen en Milieu
11	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare Ruimte

1. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester
Dagelijks bestuur : Geen

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstellingen

Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband van de gemeenten in de streken Betuwe, Bommelerwaard en het westen van het Land van Maas en Waal, dat de belangen van gemeenten in het Riviereengebied behartigt. Het doel betreft het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van die gemeenten op basis van het principe van 'verlengd lokaal bestuur'. We hebben het dan over de volgende beleidsonderwerpen: Verkeer en openbaar vervoer, WMO, Logopedie-schoolbegeleiding, Volwasseneneducatie, Jeugd, Dienst bijzondere controle, Arbeidsmarktbeleid, Werk en sociale zaken, Volksgezondheid en zorg, Verslavingszorg, Preventieve- en jeugdgezondheidszorg, Milieuzorg/milieuvadvisdienst-geluidmeetdienst, Beleidsvorming ruimtelijke ordening en woonbeleid, Ruimte en Water, Wonen, Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland (StER), Inkoopbureau, Eigenwijs-Rivierenland. Dit kunnen individuele belangen zijn, maar ook regionale. Ook voert Regio Rivierenland gemeenschappelijke taken voor de gemeenten uit. Variërend van volksgezondheid tot milieu en van werkgelegenheid tot huisvuilinzameling. Het Openbaar Lichaam Regio Rivierenland heeft een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 10 leden en een onafhankelijk voorzitter. Dit zijn bestuurders van tien gemeenten. Deze gemeenten zijn: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel. Uit de leden van het Algemeen Bestuur worden de leden van het Dagelijks Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden van het Algemeen Bestuur.

Financieel belang

De bijdragen van de aangesloten gemeenten zijn grotendeels gebaseerd op het inwoneraantal. Voor de bijdrage 2011 is het uitgangspunt de inwoneraantallen per 1 januari 2010. Regionaal bedraagt het aantal inwoners in het werkgebied 215.870, waarvan in Neder-Betuwe 22.570. In 2011 betrof het totaal van de gemeentelijke bijdragen € 8.038.201, waarvan het deel voor Neder-Betuwe € 833.894 betrof.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	4.427.000	3.714.263
Vreemd vermogen	<u>31.588.000</u>	<u>31.554.898</u>
Totaal	36.015.000	35.269.161

Exploitatieresultaat 2011: € 379.000

Ontwikkelingen

Bestuur Regio Rivierenland presenteert toekomstvisie

Met de nieuwe bestuursstructuur is een nieuwe vorm van samenwerking binnen Regio Rivierenland gestart. Dit vraagt om visie op de manier van samenwerken en definiëring van wat de samenwerkende gemeenten bindt en waar zij voor staan. In de ontwikkelde visie is getracht om op zo treffend mogelijke wijze de identiteit van Rivierenland weer te geven, ambities en kansen te verkennen en de manier van samenwerken te beschrijven. Wat zijn de kernwaarden van waaruit belangrijke regionale ontwikkelingen en vraagstukken vorm krijgen? Wat zijn de belangrijke kenmerken van het gebied? Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland als ambassadeurs van de samenwerking hebben gemeend om met deze vragen aan de slag te gaan. In een kort en krachtig traject hebben zij deze visie met elkaar opgesteld. De visie is uitdrukkelijk een gezamenlijk startdocument van het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland; het vertrekpunt voor de verdere discussie over de ontwikkeling van kansen binnen de regio. Voor de invulling hiervan is nadrukkelijk een belangrijke (inhoudelijke) rol weggelegd voor de vijf programmaraden van Regio Rivierenland en de maatschappelijke partners en organisaties. De visie is de paraplu waarbinnen in de programma's van de programmaraden inhoudelijke keuzes worden gemaakt en projecten worden uitgevoerd met de partners.

GGD

De gemeenten in regio Rivierenland werken veel samen op het gebied van Volksgezondheid en Zorg:

1. gezamenlijk een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden;
2. afstemming over regionaal gezondheidsbeleid;
3. samen te zorgen voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg of wel Maatschappelijke Opvang (OGGZ/MO).

GGD Rivierenland signaleert risico's, bedreigingen en kwetsbare groepen en richt zich op gelijke kansen op gezondheid voor alle inwoners van Rivierenland. Een overzicht van de taken alsmede de financiering daarvan staat het productenboek van de GGD. Zes keer per jaar vergaderen de Portefeuillehouders Volksgezondheid van alle gemeenten van de Regio. Zij adviseren het Dagelijks Bestuur over onderwerpen op het gebied van volksgezondheid en zorg. De ambtenaren volksgezondheid in de gemeenten stemmen gezondheidsbeleid af in het ambtelijk overleg volksgezondheid Rivierenland (AOVR).

Jeugdzorg

De rijksoverheid hevelt vanaf 2014 alle vormen van jeugdzorg over naar gemeenten. De Rivierenlandse gemeenten willen de ondersteuning en hulp aan jongeren vanaf dat moment anders gaan organiseren. Op woensdag 8 februari hebben gemeenten een eerste stap hiertoe gezet door mensen te ontmoeten die vormen van jeugdzorg krijgen om te kijken wat de vraag is. Deze kennismakingen moeten ertoe bijdragen dat op dit terrein in 2014 meer maatwerk geleverd kan worden. De begeleiding van licht verstandelijk gehandicapte jongeren en ouders, de dagbehandeling van kinderen, pleegzorg en de behandeling van ADHD of gedragsproblemen bij kinderen, zijn voorbeelden van jeugdzorg waarover gemeenten over een paar jaar verantwoordelijk zullen zijn. Voor de jeugdgezondheidszorg & welzijn (jeugdverpleegkundigen, schoolmaatschappelijk werk, consultatiebureau, jongerenwerk) zijn de gemeenten nu al verantwoordelijk. Deze taken worden uitgevoerd door GGD, STMR/STMG en (o.a.) Mozaïek Welzijn en Elk welzijn. Wethouders en beleidsmedewerkers van de Rivierenlandse gemeenten maakten 8 februari kennis met mensen die vormen van jeugdzorg krijgen. Gemeenten willen zich om te beginnen oriënteren op welke vormen van zorg aan jongeren en ouders wordt gegeven en welke vraag er is in deze regio. Naast een korte introductie op het aanbod van grote organisaties, stond vooral de beleving van de cliënt centraal. Regio Rivierenland heeft deze dag geïnitieerd en de volgende grote regionale instellingen hebben de kennismaking mogelijk gemaakt: Entrea, Iriszorg, Bureau Jeugdzorg, MEE Gelderse Poort, ProPerona en Karakter. Na deze kennismakingsfase volgt een fase van het ontwerpen van een beter, effectiever en snellere manier van het geven van ondersteuning en hulp aan kinderen en gezinnen

Regiocontract

Op 14 december 2011 heeft het AB inhoudelijk en financieel ingestemd met het concept Regiocontract ten behoeve van het onderhandelingstraject met de provincie Gelderland.

Op 21 december is de eerste uitkomst van de provinciale beoordeling van het contract besproken met een bestuurlijke afvaardiging vanuit Regio Rivierenland en een afvaardiging van het college van GS. Op 18 januari is de Statennotitie besproken in de commissie Algemene Bestuur Financiën en Welzijn (AFW) waarin het voornemen van het college van GS voor wat betreft de financiering van het nieuwe Regiocontract is opgenomen.

Op 12 april 2012 heeft uw raad kennis genomen van het nieuwe Regiocontract. Formele aanvang staat voor eind april gepland. Concrete uitvoering zal gebeuren middels projecten die door de vijf regionale programmaraden gedragen worden.

Missie, visie en arbeidsmarktbeleid voor de komende jaren

Loonkostensubsidies

Op initiatief van twee wethouders van Culemborg en Tiel is voor Rivierenland ESF-J subsidie aangevraagd voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid in Rivierenland. Deze subsidie groot € 490.000 is inmiddels toegekend. Met dit ESF geld wordt aan iedere gemeente in de regio Rivierenland de mogelijkheid geboden om loonkostensubsidie te verstrekken voor werkzoekende jongeren, die niet op eigen kracht een baan kunnen vinden. De gemeente kan daarbij de vorm kiezen die het beste past bij de eigen beleidsuitvoering. Dit betekent dat ter compensatie aan het begin van een baan aan de werkgever een loonkostensubsidie versterkt kan worden voor de duur van een bepaalde periode, gekoppeld aan het arbeidscontract. De loonkostensubsidie kan ook verstrekt worden in de vorm van zogenaamde jongeren vouchers: een door de gemeente te betalen vast bedrag als de werkgever een arbeidscontract aanbiedt voor minimaal een half jaar. De loonkostensubsidie kan dienen als loonwaardecompensatie, wanneer de jongere nog niet naar verwachting kan presteren, waarbij de gemeente de begeleiding van die jongere blijft uitvoeren. Ook kan de subsidie dienen ter dekking van de kosten die de werkgever draagt begeleiding en instructies op de werkvloer. Tiel en Culemborg hebben Regio Rivierenland gevraagd om de inzet van deze middelen te coördineren in nauwe samenhang met de uitvoering van het raamplan voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid (RAAK/Jong-leren). Daartoe zal Regio Rivierenland een (tijdelijke) projectleider aantrekken, die tot taak heeft het project hand en voeten te geven en de die zorgt dat de middelen correct worden ingezet en verantwoord. Het project zal uiterlijk 1 oktober 2012 worden afgerond.

Rivierenlandse uitwerking Wet werken naar vermogen

In Rivierenland is er veel te doen over het Kabinetsvoornemen om te komen tot een ingrijpende stelselwijziging en bezuiniging op het terrein van de WWB (Wet Werk en Bijstand) en WSW (Wet Sociale Werkvoorziening). Deze voornemens hebben ingrijpende gevolgen voor de mensen die afhankelijk zijn van ondersteuning bij het vinden van werk en/of aangepast werk vanwege een handicap en voor de uitvoeringsorganisaties die deze ondersteuning (moeten) bieden. (O.a. UWV-Werkbedrijf, Lander en de gemeentelijke afdelingen sociale zaken/werk en inkomen). De programmaraad Participerend is zich bewust van deze ontwikkeling en heeft in het programma Participerend 2010-2014 met stip opgenomen dat er regionaal een adequaat antwoord moet worden uitgewerkt op de stelselwijziging en bezuinigingen. De programmaraad heeft daarvoor een opdracht geformuleerd, die als volgt luidt: "Door intensivering en vernieuwing van de regionale samenwerking realiseren we besparingen en vangen we aankomende stelselwijzigingen op. Middelen worden effectiever en efficiënter ingezet".

In dit kader moeten er voor 1 juli 2012 de volgende (structurele) resultaten gerealiseerd zijn:

- één gezamenlijk regionaal beleidsproces; - één gezamenlijk regionaal klantproces (dit omvat o.a. inkoop en inzet van instrumenten); - één gezamenlijke regionale werkgeversbenadering.

De programmaraad gaf daarbij nog de volgende uitgangspunten mee:

- De strategie is leidend, niet de organisatievorm (structuur).
- Flankerend beleid (minimabeleid, schuldhulp, WMO) wordt niet in de opdracht meegenomen (= couleur lokaal), maar er wordt wel rekening meegehouden.
- Lander wordt niet op voorhand gezien als 'hoofdaannemer' van de 'Werken-naar-vermogen-organisatie'.
- 'Quick wins' worden in het proces meegenomen.

Kosten gaan voor de baten uit. Regio Rivierenland zal zich maximaal inzetten om hiervoor middelen te genereren.

Contractgestuurde dienstverlening

Gemeenten doen op een aantal terreinen een beroep op Regio Rivierenland, die hiermee voor hen een specialistische functie vervult. Het uitgangspunt voor de inzet bij gemeenten is de inhoudelijke kennis van de materie en professionaliteit op het onderwerp. De gemeenten beslissen zelf van welke diensten zij gebruik willen maken en in welke mate. De contractgestuurde dienstverlening heeft betrekking op de volgende onderwerpen:

Inkoopbureau: Het Inkoopbureau adviseert over inkopen en aanbesteden (beleid, proces en functie). Het organiseren, begeleiden en uitvoeren van inkopen en aanbestedingen behoort tot de vaste werkzaamheden. Ook derden kunnen gebruik maken van deze dienstverlening.

Leerplicht: Het team Leerplicht beheert voor de deelnemende gemeenten de gezamenlijke leerplichtadministratie. Ook de uitvoering van de leerplicht inclusief het opmaken van processen-verbaal behoort voor tot het takenpakket. De gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Neder-Betuwe, Neerijnen, West Maas & Waal en Zaltbommel zijn met ingang van 2011 gestart met samenwerking op het gebied van leerplicht. Vanuit het kantoor van Regio Rivierenland in Tiel voeren zij een gezamenlijke leerplichtadministratie. Daarnaast gaan Buren, Geldermalsen, Neder-Betuwe, Neerijnen, West Maas & Waal en Zaltbommel nog verder in de samenwerking: zij organiseren ook de uitvoering van de leerplicht vanuit de regio. Bovendien worden leerplichtambtenaren met een boa-bevoegdheid (buitengewoon opsporingsambtenaar) voor het opmaken van processen-verbaal ingehuurd bij gemeenten die niet deelnemen in de samenwerking. De verdeling van taken is zodanig dat elke gemeente in principe hun eigen leerplichtambtenaar heeft en daarnaast is vervanging voor elkaar afgesproken.

RMC: Het RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters) heeft als taak voor de deelnemende gemeenten jongeren tussen de 18 en 23 jaar in beeld te krijgen die voortijdig stoppen met school en geen startkwalificatie hebben. Het team RMC biedt hulp om een passende opleiding te vinden.

Milieu: Het team Milieu beheerst vele specialismen op de verschillende vakgebieden van de totale leefomgeving (bodem, lucht, water, geluid). Ook het totale pakket van vergunningverlening, toezicht en handhaving van bedrijven kan hier ondergebracht worden. Ook is het team milieu actief op het gebied van samenwerking.

Sociale Recherche: Het team Sociale recherche vormt een belangrijke schakel in de handavingsketen van de sociale zekerheid. Naast opsporing van fraude op verzoek van de deelnemende gemeenten is het team ook in te zetten bij fraudepreventie. Het team Sociale recherche bestaat uit vijf ervaren en goed opgeleide sociaal rechercheurs die allemaal buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) zijn. De zesde medewerker verzorgt de administratieve ondersteuning. Verder is het team uitgerust met een uitgebreid scala aan technische hulpmiddelen.

Benoeming directeur dienst Contractgestuurde Dienstverlening: Op 18 januari 2012 is per 1 februari 2012 de organisatieverordening Regio Rivierenland 2012 vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat de ambtelijke organisatie o.a. bestaat uit 3 uitvoerende diensten met elk aan het hoofd een directeur t.w. AVRI, GGD en Contractgestuurde Dienstverlening.

2. Regionaal Archief Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester en 1 raadslid

Dagelijks bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het Regionaal Archief Rivierenland is het historisch informatie- en documentatiecentrum voor de gemeenten Tiel, Buren, Culemborg, Geldermalsen, Neerijnen en Neder-Betuwe. Het doel is het gemeenschappelijk beheren van de archiefbewaarplaats (en) van de deelnemers en van de naar die archiefbewaarplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar die archiefbewaarplaats (en) overgebrachte archiefbescheiden. Tevens worden diensten verleend aan het publiek alsmede aan de deelnemers.

Financieel belang

De kosten van het Regionaal Archief Rivierenland worden grotendeels gedragen door bijdragen van de deelnemende gemeenten en bijdragen van Waterschap Rivierenland. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2011 betrof de gemeentelijke bijdrage voor Neder-Betuwe € 244.000.

Financiële gegevens verbonden partij

	31-12-2010	31-12-2009
Eigen vermogen	1.177.706	1.077.568
Vreemd vermogen	10.195.475	10.389.535
Totaal	11.373.181	11.467.103

Exploitatieresultaat 2010: € 98.807

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Vanwege het structurele ruimtegebrek van het Regionaal Archief Rivierenland is in 2008 na een lange voorbereiding besloten om nieuw te bouwen aan de Teisterbantlaan te Tiel samen met de Christelijke Woningbouwcorporatie Tiel. In het voorjaar van 2010 is een aanvang genomen met de nieuwbouw en de oplevering vindt plaats voorjaar 2012. In de begroting van Neder-Betuwe is rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in verband met de nieuwbouwplannen van het Regionaal Archief Rivierenland tot een bedrag van € 255.000 voor 2012 en daarna aflopend naar € 240.000 per jaar vanaf 2014.

Door toetreding van de gemeente Geldermalsen en Neerijnen tot de gemeenschappelijke regeling zullen de exploitatielasten per gemeente verminderen. Deze vermindering houdt in dat het bedrag per inwoner geleidelijk lager wordt en voor alle zes de deelnemende gemeenten gelijk zijn. Deze vermindering is meegenomen in bovenstaande gemeentelijke bijdrage van € 240.000 per jaar (bijdrage per inwoner van € 10,75).

3. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats

Nijmegen

Doelstelling

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De VRGZ zorgt voor een veilige regio, waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden en de inwoners kunnen rekenen op snelle en goede geneeskundige hulpverlening en brandweezorg. Dit doet zij samen met de 18 gemeenten in Gelderland-Zuid, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen.

Het samenwerkingsverband behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door uitvoering te geven aan:

- het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerd en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en alles wat daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van ongevallen en rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- het doelmatig organiseren, coördineren en (laten) uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalsslachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg;
- het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerd en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij rampen;
- het inventariseren en analyseren ten behoeve van de deelnemende gemeenten van gemeentegrensoverschrijdende risico's op het gebied van de fysieke veiligheid;
- het adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid.

De sector GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio)

Is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en coördineert de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises. De GHOR is verantwoordelijk voor drie processen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing:

- Spoedeisende medische hulpverlening (SMH)
- Preventieve openbare gezondheidszorg (POG)
- Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR)

Sector Brandweer

De sector Brandweer is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en ondersteunt de clusters bij hun taken.

Sector Gemeenschappelijke Meldkamer

De sector Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Ambulance, brandweer en politie zitten fysiek bijeen en nemen de meldingen aan die via 112 binnenkomen.

Sector Veiligheidsbureau

In het Veiligheidsbureau werken medewerkers van brandweer, GHOR, gemeenten, politie, defensie, de provincie en het waterschap Rivierenland samen aan het ontwikkelen, organiseren, borgen en coördineren van multidisciplinaire plannen en processen die nodig zijn voor een professionele rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie.

Sector Regionale Ambulancevoorziening

De sector Regionale Ambulancevoorziening (RAV) is onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De RAV bestaat uit een ambulancedienst en een meldkamer ambulancezorg (MKA). De kosten van de ambulancevoorziening worden volledig gedragen door de zorgverzekeraars.

Financieel belang

De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid worden gedragen door hoofdzakelijk bijdragen van het Rijk, bijdragen van Provincie, bijdragen van zorgverzekeraars en bijdragen van gemeenten. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2011 bedroeg het totaal van de gemeentelijke bijdrage van de Veiligheidsregio € 3.948.000, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 167.000 betrof.

Financiële gegevens verbonden partij

	31-12-2010	31-12-2009
Eigen vermogen	5.076.000	3.605.000
Vreemd vermogen	9.478.000	7.374.000
Totaal	14.554.000	10.979.000

Exploitatieresultaat 2010: € 1.469.000

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Social media

Op woensdag 15 februari organiseerde de sector GHOR van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid de jaarlijkse bestuurlijke ketenpartnerbijeenkomst. Net als in voorgaande jaren beoogde de GHOR tijdens deze samenkomst met haar partners in gesprek te gaan over landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van veiligheidsmanagement bij rampen en crises. Deze keer: de rol van sociale media en de kracht van de burger. Burgers zijn doorgaans zelfredzamer dan hulpverlenende instanties denken. Het gebruik van sociale media versterkt dit nog eens. Mensen gebruiken Twitter niet alleen om inhoudelijke informatie te delen, maar ook om hun naasten te informeren over hun welzijn en behoeften. Ze laten elkaar weten of ze in orde zijn en of ze praktische hulp nodig hebben (bijvoorbeeld vervoer van de rampplek of onderdak). Hulpdiensten en overheden kunnen daarop aansluiten. Via Twitter kunnen zij berichten verspreiden over bussen die geregeld worden of over sporthallen waar mensen de nacht kunnen doorbrengen.

Regionalisering brandweer

Op dit moment ondergaat de Brandweer in Nederland een grote reorganisatie. De gemeentelijke brandweer wordt definitief opgeheven en ondergebracht in een regionale brandweer. Op 17 februari 2011 nam het AB al een zgn. voorgenomen besluit tot regionalisering. Het AB heeft toen aangegeven nog wel aanvullend onderzoek te willen naar de verdeling van de overheadkosten. Deze zogenaamde verdeelsleutel is op 19 mei 2011 unaniem goedgekeurd. De projectorganisatie Samen Sterker! gaat er vanuit dat de brandweer in Gelderland-Zuid op 1 januari 2013 is geregionaliseerd. Door regionalisering van de brandweer komt de brandweer in een andere relatie te staan tot de gemeenten en gemeentebestuurders, ook al blijft de brandweer zichtbaar en werkzaam in de lokale gemeenschap. De uitrukposten blijven verspreid in de regio, daaraan verandert niets ten gevolge van regionalisering. De repressieve taken en de voorbereiding daarop (preparatie, zoals oefenen) blijven lokaal uitgevoerd worden. Ook in de schakels proactie en preventie blijft er een nauwe samenhang met de gemeentelijke werkprocessen. Maar omdat de brandweer geen onderdeel meer zal zijn van de gemeentelijke organisatie en dus niet meer rechtstreeks aangestuurd wordt door die gemeente, zullen er goede afspraken moeten worden gemaakt tussen de veiligheidsregio en de gemeenten. Dat gebeurt onder andere door het opstellen van zogeheten dienstverleningsovereenkomsten (dvo's) tussen elke gemeente en de Veiligheidsregio. Een dvo is een nadere precisering van de aard en de omvang van de werkzaamheden en vormt daarmee de uitwerking van de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. In de paragraaf over preventie wordt nader ingegaan op de dvo. Een dvo is door zijn aard sterk gericht op uitvoering, maar er zijn meer onderwerpen waarvoor mogelijk bestuurlijk overleg en afstemming gewenst is.

Regionaal risicoprofiel

Op 19 mei 2011 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid het regionaal risicoprofiel vastgesteld, na consultatie van de gemeenteraden van de 18 gemeenten. Niet alleen het regionaal risicoprofiel is vastgesteld, maar het AB heeft ook ingestemd met het benoemen van zes prioritaire risico's voor de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. In het regionaal beleidsplan worden de resultaten van het risicoprofiel en de keuze voor deze prioritaire risico's meegenomen. Daarnaast geeft het regionaal risicoprofiel de veiligheidsregio een basis voor het verder vormgeven van de risicocommunicatie. Het risicoprofiel wordt eens per jaar geactualiseerd.

Regionale Ambulancevoorziening

Doelstelling van de sector RAV is het zo snel en efficiënt mogelijk behandelen van verzoeken om inzet van ambulances en het uitvoeren van patiëntenvervoer in Gelderland-Zuid. Binnen de ambulancezorg staat centraal dat het ambulanceteam in acute, levensbedreigende situaties zo spoedig mogelijk ter plaatse zorg kan verlenen en binnen maximaal 15 minuten. In 2011 realiseerde de RAV een gemiddelde responsetijd van 9:25 minuten.

Kerncijfers 2011:

- circa 170 werknemers
- 20 ambulances (18 voor A-vervoer en 2 voor B-vervoer)
- 3 ambulancemotoren
- 1 Mobiele Intensive Care Unit (MICU)
- 8 standplaatsen en 4 steunpunten
- 44.405 meldingen
- 23.737 ritten (A1-vervoer: 7.980, A2-vervoer: 5.816 en B-vervoer: 9.941)
- gemiddelde responstijd van 9:25 minuten bij A1-vervoer
- gemiddelde meldtijd van 1:46 minuten bij A1-vervoer

Regionale pool "opvang en verzorging" en "primaire levensbehoeften"

In een crisissituatie moeten gemeenten mensen en dieren opvangen en hen voorzien in hun primaire levensbehoeften. Dit doen de gemeenten in Gelderland-Zuid nu zelf. De gemeentesecretarissen van de 18 gemeenten hebben besloten hierin een kwaliteitsslag te maken en deze processen in regionaal verband op te pakken door middel van het opzetten van een regionale pool. De deelplannen die hieruit voortvloeien zijn onderdeel van het regionale crisisplan.

Regionaal crisisplan

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vervult een actieve en coördinerende rol bij de bestrijding van rampen en de beheersing van crises. In het regionaal crisisplan wordt onder meer de samenwerking tussen brandweer, politie, GHOR en gemeenten geregeld ten tijde van een crises. Hiervoor wordt een tijdelijke regionale multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie opgericht. Om die samenwerking in goede banen te leiden, is het noodzakelijk een goede multidisciplinaire organisatiestructuur vast te stellen. Daarbij moeten sleutelfunctionarissen aangewezen worden, zodat helder is wie welke rol, taken en bevoegdheden heeft. Ook moet duidelijk zijn wie met wie samenwerkt en wie welke activiteiten (processen) uitvoert om crises het hoofd te bieden. Het model dat in het landelijke beleidskader wordt gepresenteerd is een multidisciplinaire uitwerking van de werkwijze van de politie, de Staf Grootchalig Bijzonder Optreden (SGB0), ook wel het 'knoppenmodel' genoemd. Het regionaal crisisplan is op 7 juli 2011 vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. Hiermee is de 'statische' fase van het project afgesloten en de implementatiefase aangebroken. Op 1 januari 2015 moet de nieuwe crisisorganisatie in Gelderland-Zuid, zoals beschreven in het crisisplan, operationeel zijn.

4. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester, 1 wethouder en 2 raadsleden

Dagelijks bestuur : Burgemeester en 1 wethouder

Vestigingsplaats

Tiel

Doelstelling

Het industrieschap Medel heeft als doel de economische ontwikkelingen in de regio en onze gemeente te bevorderen middels het ontwikkelen en exploiteren van het bedrijventerrein Medel. Deze ontwikkeling wordt vormgegeven in gezamenlijkheid met de gemeente Tiel binnen de gemeenschappelijke regeling 'Industrieschap Medel' middels het participeren, voorbereiden en ondersteunen in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Industrieschap, alsmede toetsen en beoordelen van ontwikkelingen die ons grondgebied raken.

Financieel belang

De gemeenten Tiel en Neder-Betuwe participeren in principe op gelijke basis. Indien door het Algemeen bestuur van industrieschap Medel een batig of een nadelig saldo over enig jaar ten goede aan, dan wel ten laste van de deelnemers wordt gebracht, dan geschiedt dit voor gelijke delen.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2011</u>	<u>31-12-2010</u>
Eigen vermogen	2.580.072	2.580.072
Vreemd vermogen	<u>28.458.480</u>	<u>27.879.283</u>
Totaal	31.038.552	30.459.355

Exploitatieresultaat 2011: € 0

Ontwikkelingen

Jaarlijks vindt actualisatie van de grondexploitatie van Industrieschap Medel plaats. De grondexploitatie wordt jaarlijks na vaststelling door het Algemeen Bestuur aan de raad aangeboden om gevoelens kenbaar te maken. In 2011 is door het Algemeen Bestuur besloten de looptijd van de ontwikkeling van Medel te verlengen met vijf jaar naar 2018. Deze verlening van de looptijd met vijf jaar is in de huidige economische tijden realistisch te noemen.

Aan de exploitatie van een dergelijk groot bedrijvenpark zijn over het algemeen risico's verbonden. Deze risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de afzetsnelheid, grondprijzen, fasering van de uitgaven en eventuele kostprijsstijgingen en/of rentestijgingen. Een positieve cashflow wordt verwacht vanaf 2016.

Daarnaast zal het al dan niet doorgaan van Medel 2 invloed hebben op het financiële resultaat van Medel. In 2011 is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van Medel 2, waarbij de risico's van deze ontwikkeling in beeld zijn gebracht. Ten aanzien van een aantal van deze risico's vindt aanvullend onderzoek plaats. Het ligt in de lijn der verwachting dat de uitkomsten van deze aanvullende onderzoeken (archeologie, grenscorrectie en inrichting projectorganisatie) medio 2012 voor handen zijn. Daarnaast loopt een studie naar verdere optimalisatie van Medel 1, waarbij wordt gezocht naar een betere aansluiting van de beschikbare kavels aan de marktvraag. Wanneer alle onderzoeksresultaten ontvangen zijn zal het college met een voorstel voor Medel 2 komen.

5. Waterbedrijf Vitens N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Als aandeelhouder

Vestigingsplaats
Velp

Doelstelling
De klanten (o.a. inwoners van Neder-Betuwe) voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Financieel belang
De gemeente Neder-Betuwe bezit, na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening, 16.023 (0,28%) gewone aandelen van € 1 nominaal.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
Eigen vermogen	359,0	353,8
Vreemd vermogen	<u>1.322,6</u>	<u>1.315,1</u>
Totaal	1.681,6	1.668,9

Exploitatieresultaat 2010: € 26,8

(bedragen in miljoenen euro's)

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Alle klanten van Vitens gaan vanaf 2012 minder betalen voor hun drinkwater. De afschaffing van de grondwaterbelasting wordt volledig verwerkt in de tarieven voor 2012. Hierdoor komt de lastenverlichting geheel ten goede aan de eindgebruiker. De aandeelhouders van Vitens stemden op 15 december 2011 in met het voorstel. Hiermee steunen de aandeelhouders de opvatting van Vitens dat voldoende en kwalitatief hoogstaand drinkwater voor iedereen beschikbaar moet zijn tegen een maatschappelijk verantwoord tarief.

Praktisch gezien betekent het besluit dat klanten van Vitens gemiddeld een lagere waterrekening krijgen. Het variabele tarief van de waterrekening, dus de prijs per verbruikte m³, daalt van € 1,055 naar € 0,810. Deze daling van € 0,245 is groter dan de component grondwaterbelasting (€ 0,1963).

Het huidige capaciteitstarief van Vitens is het laagste capaciteitstarief van de Nederlandse drinkwaterbedrijven en dekt niet de werkelijke kosten die gemaakt worden voor het beschikbaar stellen van de benodigde capaciteit. Dit is de reden dat besloten is om het capaciteitstarief te verhogen van € 25 naar € 30. Over de hele linie blijft het voordeel voor onze klanten. De besparing, als gevolg van het afschaffen van de grondwaterbelasting alleen al, komt neer op gemiddeld 16% per huishouden.

6. Lander, werk & integratie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder, 1 raadslid en 1 burgerraadslid

Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats

Geldermalsen

Doelstelling

Lander behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en langdurig werklozen met een forse afstand tot de arbeidsmarkt.

Financieel belang

De totale gemeentelijke bijdrage 2011 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Lander, werk & integratie is nihil. De "bijdrage" bestaat momenteel uit de inkoop van de verschillende reïntegratietrajecten die ten laste komen van het werkdeel WWB.

Financiële gegevens verbonden partij

	31-12-2010	31-12-2009
Eigen vermogen	11.450.017	13.467.965
Vreemd vermogen	<u>8.240.417</u>	<u>7.099.415</u>
Totaal	19.690.434	20.567.380

Exploitatieresultaat 2010: € 299.313 -

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2008 is de rol van de gemeenten door een wetswijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) fors versterkt. Gemeenten ontvangen de budgetten, in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de werkvoorzieningschappen de budgetten ontvingen, en storten deze door naar Lander. Tevens zijn afspraken gemaakt over invloed van gemeenten op beleid en uitvoering en de daarbij behorende verantwoording van prestaties en resultaten. Ook het beheer van de wachtlijsten, invoering van cliëntenparticipatie en persoonsgebonden budgetten worden in samenwerking met gemeenten en Lander ingevuld.

Verder staan er vergaande veranderingen aan te komen zoals de Wet Werken naar vermogen waarbij de Wet investeren en jongeren (Wij), Wer werk en bijstand (WWB), de Wet op sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten (Wajoing) worden samengevoegd. Dit uiteraard met een nog nader vast te stellen (efficiency)korting. Na afketsen van het bestuursakkoord is de onduidelijkheid hieromtrent alleen maar toegenomen.

7. Presikhaaf

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.

Vestigingsplaats

Arnhem

Doelstelling

Presikhaaf behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening.

Financieel belang

De totale gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Presikhaaf bedraagt ongeveer € 19.000 op jaarbasis zolang de zittende WSW-werknemers in dienst blijven van Presikhaaf. Voor de gemeente Neder-Betuwe zal de gemeentelijke bijdrage alleen maar naar beneden bijgesteld worden vanwege de "uitsterfconstructie".

Ontwikkelingen

Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Als aandeelhouder

Vestigingsplaats

Den Haag

Doelstelling

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Financieel belang

Neder-Betuwe heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht van 18.246 aandelen van € 2,50. Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Financiële gegevens verbonden partij

	31-12-2010	31-12-2009
Eigen vermogen	2.259	2.253
Vreemd vermogen	<u>116.274</u>	<u>102.243</u>
Totaal	118.533	104.496

Exploitatieresultaat 2010: € 257
(bedragen in miljoenen euro's)

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Standard & Poor's (S&P) heeft de triple-A rating van BNG bevestigd en de rating ontdaan van de kwalificatie 'CreditWatch negative'. Het vooruitzicht voor BNG is 'negative'. De korte termijn rating van BNG is bevestigd op het hoogste niveau van A-1+. De acties van S&P jegens BNG volgen op vergelijkbare acties jegens de Staat der Nederlanden op 13 januari 2012. De ratings van BNG kunnen niet hoger zijn dan die van de Staat der Nederlanden. Fitch en Moody's bevestigden hun triple-A ratings van BNG al in 2011, respectievelijk in oktober en december. De ratings van Fitch en Moody's hebben het vooruitzicht 'stable'

9. Regio Arnhem in liquidatie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.

Vestigingsplaats

Arnhem

Doelstelling

N.v.t.

Financieel belang

Aangezien de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie verkeerd betreffen de nog te maken kosten voor de komende jaren (tot en met 2012) alleen personele kosten met betrekking tot voormalig personeel. De gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie is met ingang van 2009 komen te vervallen.

Ontwikkelingen

Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

10. Casterhoven (CV)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Aandeelhouder (BV): Burgemeester

Commandiet (CV) : Wethouder financiën

Vestigingsplaats

Geffen

Doelstelling

De opgerichte vennootschap Casterhoven (Gemeente Neder-Betuwe / Bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV / Van Grootheest Projekten BV) heeft ten doel: het risicodragend uitvoeren van de grondexploitatie voor het plangebied Kesteren-Zuid, door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijpmaken van gronden, het realiseren van binnenwijkse voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen (waaronder begrepen: appartementsrechten) en andere bebouwing, overdracht van binnenwijkse voorzieningen aan de gemeente en dergelijke, en voorts al degene wat tot het voorgaande kan dienen, zulks in de meest ruime zin.

Financieel belang

De 3 partijen (gemeente Neder-Betuwe, bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV en Van Grootheest Projekten BV) participeren op gelijke basis. De winsten of verliezen worden derhalve ook gelijkmatig over de 3 partijen verdeelt.

Om de totale financieringsbehoefte van Casterhoven zekerheid te geven heeft de gemeente Neder-Betuwe een garantiestelling afgegeven tot maximaal € 22 miljoen.

Per 31 december 2011 heeft er binnen de CV Casterhoven voor € 15.786.525,- miljoen aan investeringen plaatsgevonden exclusief rentekosten van € 2.680.966). De totale investeringskosten bedragen samen € 18.467.491.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
Eigen vermogen	2.038.547 -/-	1.407.612 -/-
Vreemd vermogen	<u>16.800.454</u>	<u>13.276.246</u>
Totaal	14.761.907	11.868.634

Exploitatieresultaat 2010: € 630.935 -/-

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

Het project Casterhoven kent na het aantrekken van een financiering haar eigen financiële afwikkeling. Deze is vastgelegd in de grondexploitatie. Het uiteindelijke resultaat zal conform financiële verhouding over partijen worden verdeeld.

Overall in Nederland staan grondexploitaties zwaar onder druk vanwege dalende VON prijzen en dalend afzettempo. De meest recente grondexploitatie van Casterhoven van mei 2011 kent nog een positieve winstverwachting, maar deze zal bijstelling behoeven. Naar verwachting zal de GEM hierover in mei 2012 meer duidelijkheid kunnen verschaffen.

11. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder

Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats

Kerk-Avezaath

Doelstelling

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied, zulks met bestemming van het landschappelijk karakter. Middels aandeelhouderschap in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (met handelsnaam Uit@waarde) wordt getracht deze doelstelling te realiseren. Voor alle duidelijkheid, het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is voor de gemeente Neder-Betuwe de verbonden partij en niet de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De B.V. recreatiemaatschappij is een verbonden partij voor het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.

Financieel belang

De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging die in 1999 heeft plaatsgevonden (ontstaan B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met handelsnaam Uit@waarde) hun bijdragen in de exploitatiekortingen afgekocht met als uitgangspunt dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen. De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste maal een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Financiële gegevens verbonden partij

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	6.853	6.853
Totaal	6.853	6.853

Exploitatieresultaat 2010: € 0

Jaarrekening 2011 nog niet vastgesteld op moment van opstellen deze paragraaf

Ontwikkelingen

In de jaarrekening van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn uitsluitend nog de waarde van de deelnemingen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied en Avezaath B.V. verantwoord. Alle operationele activiteiten met financiële consequenties worden door de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied uitgevoerd zodat er in de administratie van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal geen mutaties meer plaatsvinden.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Inleiding

In de verplichte paragraaf grondbeleid komt elk jaar aan bod hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. Conform artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en gemeenten (BBV) en de toelichting daarop stelt de volgende onderdelen verplicht.

- ✚ Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen;
- ✚ Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- ✚ Een actuele prognose van de verwachte resultaten van de totale grondexploitatie;
- ✚ Een onderbouwing van de geraamde winstnemingen;
- ✚ De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

Grondbeleid

Het gemeentelijke grondbeleid is één van de belangrijkste instrumenten om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in de praktijk te realiseren. De raad heeft in zijn vergadering van 30 juni 2011 de nota grondbeleid gemeente Neder-Betuwe vastgesteld.

Bij het realiseren van het gewenste grondgebruik geldt de volgende algemene doelstelling.

Het bereiken van de gestelde visie/doelen in het ruimtelijk ordeningsbeleid en/of overige beleidsterreinen met de gewenste ruimtelijke kwaliteit op de gewenste tijd en plaats en met een verantwoorde kostenbaten verhouding, met een verantwoord financieel-economisch rendement en op een efficiënte wijze.

Het grondbeleid is hiermee een afgeleide van het ruimtelijk beleid. Zowel ten aanzien van volkshuisvesting, economische ontwikkelingen en openbare ruimte, als infrastructuur, recreatie en natuur.

In de nota Grondbeleid gemeente Neder-Betuwe zetten wij in op faciliterend grondbeleid. Faciliterend grondbeleid maakt gebruik van alle instrumenten die nodig zijn om de doelstellingen uit de structuurvisies en besluiten van de gemeenteraad te realiseren. Op basis van de in de nota geïntroduceerde afwegingskader zal een locatiespecifieke grondbeleidstrategie geformuleerd worden. Indien alle kosten verhaald kunnen worden, zal het voeren van een faciliterend grondbeleid het uitgangspunt zijn.

Binnen ons grondbeleid is het facilitair grondbeleid leidend. De gemeente koopt niet meer actief op de markt gronden aan om deze in te zetten voor ruimtelijke ontwikkelingen met betrekking tot woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Actieve grondexploitatie kan alleen dan plaatsvinden indien de gemeente volledig eigenaar is van de grond. Indien uit een gedegen financieel planeconomisch onderzoek blijkt dat de risico's binnen de vastgestelde bandbreedte blijven dan kan de gemeente besluiten de locatieontwikkeling ter hand te nemen.

Financiële positie

Administratieve eenheden:

De grondcomplexen zijn in verschillende administratieve eenheden ingedeeld Deze indeling is van belang voor de status die de grondcomplexen hebben en de wijze waarop de kredieten worden toegekend en afgedekt De volgende indeling wordt gehanteerd:

- ✚ In exploitatie genomen gronden (IEGG), dit zijn de grondcomplexen waarvan de planvorming en de grondexploitatie vastgesteld zijn, of wel de lopende grondexploitaties :
- ✚ Projecten waarvoor een exploitatieovereenkomst is afgesloten.(EO) Hier vallen alle complexen onder waarvan de gemeente geen grondeigenaar is en het ontwikkelinitiatief volledig of mede vanuit vanuit de private partijen komt. De gemeente faciliteert die partijen vanuit haar publiekrechtelijke rol en sluit met partijen een exploitatieovereenkomst waarin de voorwaarden zijn vastgelegd en het gemeentelijk kostenverhaal volledig is geregeld.
- ✚ Nog niet in exploitatie genomen gronden(NNiegg), dit zijn strategische gronden of complexen waar de planvorming nog in een onderzoeksfase is en niet is vastgesteld door de raad.

Het afgelopen jaar zijn goede stappen gezet om de grondexploitaties transparant op te zetten en in control te krijgen en te houden. Gezien het grote belang van een actueel inzicht hebben wij u over 2011 drie maal gerapporteerd over de uitvoering en voortgang van de diverse complexen. In de 1^e bestuursrapportage 2011 zijn de resultaten van de actualisatie grondexploitaties per 1 januari 2011 aan u gepresenteerd. In de 2^e bestuursrapportage 2011 zijn de resultaten van de actualisatie grondexploitaties per 1 september 2011 aan u gepresenteerd. In deze jaarstukken worden de resultaten van de actualisatie grondexploitaties per 31 december 2011 aan u gepresenteerd.

De projecten Medel1 en Casterhoven zijn onderdeel van een verbonden partij en zijn in deze actualisatie niet meegenomen, voor deze projecten geldt een aparte verantwoordingsstructuur.

Actualisatie complexen

Alle complexen zijn geactualiseerd. Alle begrote afdrachten aan de reserve bovenwijkse voorzieningen vanuit de IEGG (lopende grondexploitaties) zijn gedaan aan het fonds. De bijdragen aan de reserve bovenwijkse voorzieningen zijn voor de komende jaren niet doorberekend. Dit heeft voor alle exploitaties een positief effect opgeleverd. De stortingen vanuit de complexen dekken de geplande werken. In de loop van 2012 zal de nota Bovenwijkse voorzieningen worden geactualiseerd. De actualisaties van de civiele kostenramingen hebben eveneens een positief effect gehad op de resultaten. De nieuwe ramingen zijn lager dan die van vorig jaar.

De laatste jaren hebben de verwachte resultaten van de diverse complexen grote verschillen laten zien. Dit komt voornamelijk door afwijkingen in de civiele kostenramingen. Het gevolg was dat de kredietbehoefte binnen het grondbedrijf eveneens grote fluctuaties liet zien met gevolgen voor de bestedingsruimte binnen de algemene dienst.

Omdat de civiele kostenramingen binnen de IEGG (in exploitatie zijnde grondexploitaties) de voornaamste kostenpost zijn, zal in 2012 voor deze ramingen een second opinion worden verricht. Hiertoe zal aan een extern bureau opdracht worden gegeven. De uitkomst zal in de tweede Berap of zoveel eerder worden gerapporteerd. Een belangrijke reden voor deze stap is dat bij een second opinion van het complex Herenland een groot verschil is geconstateerd van ruim 30% (lagere kostenraming).

Doel is om consistente ramingen te krijgen en een solide basis te leggen voor kostenramingen in de toekomst. Hiermee worden grote schommelingen binnen de grondexploitaties zo veel mogelijk voorkomen en komt het grondbedrijf beter in control en worden financiële risico's beperkt.

Bijdrage verliezen grondexploitatie

Ten aanzien van de projecten met een verliesgevend resultaat wordt een bijdrage ter grote van het verwachte verlies (op contante waarde) gestort in de voorziening verliezen grondexploitaties. Op deze wijze wordt het verlies meteen afgedekt. Op basis van de actualisatie per 31 december 2011 bedraagt het totaal aan verwachte verliezen € 1.898.133. Bij de actualisatie per 1 september 2011 (2^e bestuursrapportage 2011) bedroeg het totaal aan verwachte verliezen € 2.418.542. (inclusief 1 miljoen euro voor het verwachte verlies van Herenland-West). Dit houdt in dat de voorziening verliezen grondexploitatie een vrijval laat zien van € 520.409. Deze vrijval is verwerkt in het resultaat van deze jaarstukken. Bij de bestemming van het resultaat van deze jaarstukken stellen wij u voor om deze vrijval te storten in de reserve grondexploitatie ter verbetering van ons weerstandsvermogen en ter afdekking van de risico's die wij lopen binnen de complexen.

Risico's

De totale inschatting van de risico's die wij lopen binnen de complexen bedraagt per 31 december 2011 € 2.612.000. Bij de actualisatie per 1 september 2011 (2^e bestuursrapportage 2011) bedroeg het totaal aan ingeschatte risico's € 2.746.000. De daling van € 134.000 laat zien dat de risico's in totaal nagenoeg gelijk zijn gebleven. Ter afdekking van de risico's die worden gelopen binnen de diverse grondcomplexen dient de reserve grondexploitatie. Het totaal van deze reserve is echter niet toereikend om alle ingeschatte risico's te kunnen voldoen. Voor meer informatie over de reserve grondexploitatie in relatie tot de risico's verwijzen wij u naar de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

Aanvullende kredieten

De reden dat voor nagenoeg alle projecten aanvullende kredieten worden gevraagd, komt doordat voor 2009 niet altijd consequent kredietaanvragen hebben plaats gevonden. Deze omissie is met deze jaarstukken rechtgetrokken. De gevraagde aanvullende investeringskredieten leggen geen aanvullend financieel beslag op de financiële middelen. De middelen zijn in het verleden al aangewend binnen de diverse exploitaties. De in deze jaarrekening gevraagde aanvullende investeringskredieten zijn in feite een correctie op het verleden. Door nu de benodigde aanvullende kredieten binnen de complexen te verwerken ontstaat transparantie en wordt voldaan aan de rechtmatigheidseisen.

Een actuele prognose van de verwachte resultaten diverse grondcomplexen (winst, verlies, risico's en investeringskredieten):

Overzicht van alle In exploitatie genomen gronden (IEGG):																			
	Exploitatie	Boekwaarden					verwacht resultaat op contante waarden - = winst += is verlies					Opgenomen als risico			Investeringskrediet		Jaar	m2	Boek waarde
		Uitmo 1-1-2011	Ultimo 31-12-2011	Nog te maken lasten	Nog te realiseren baten	Totaal EW - = Winst + = verlies	Verlies Jaarstukken 2011 CW	Winst Jaarstukken 2011 CW	Verlies 2e berap 2011 CW	Winst 2e berap 2011 CW	Verschil CW Jaarst. 2011 2e berap 2011	Jaarstukken 2011	2e berap 2011	Verschil Jaarst. 2011 2e berap 2011	Beschikbaar gesteld	Aanvullend krediet gevraagd			
0	Herenland Opheusden	4.945.261	4.229.225	1.348.075	-5.858.773	-281.473	0	-220.541	232.237	0	-452.778	850.000	553.000	297.000	0	0	2016		
1	De Bonegraaf-Noord Dodewaard	-80.724	-134.656	145.583	0	10.927	10.406	0	118.335	0	-107.929	0	0	0	0	0	2012		
5	De Leede Kesteren	922.178	366.261	174.600	-213.000	327.861	297.379	0	463.658	0	-166.279	0	0	0	0	0	2013		
6	Tolsestraat Opheusden	-197.302	41.377	381.893	-878.490	-455.220	0	-374.511	0	-358.278	-16.233	0	0	0	0	0	2015		
11	Bonegraaf-West Dodewaard	3.414.441	2.687.135	727.023	-4.020.220	-606.062	0	-452.252	0	-149.042	-303.210	0	0	0	0	0	2017		
90	Walenhoekseweg	876.187	1.090.776	1.046.599	-2.826.735	-689.360	0	-514.412	0	0	-514.412	245.000	0	245.000	1.074.000	0	2017		
		9.880.041	8.280.118	3.823.773	-13.797.218	-1.693.327	307.785	-1.561.716	814.230	-507.320	-1.560.841	1.095.000	553.000	542.000	1.074.000	0			

Overzicht van alle projecten waarvoor een exploitatieovereenkomst is afgesloten (EO):																			
8	Nachtegaallaan Dodewaard	-43.134	-45.742	53.695	0	7.953	6.871	0	52.752	0	-45.881	0	0	0	150.000	25.000	2014		
17	Wegwijzer Kesteren	39.571	51.789	42.008	-465.120	-371.323	0	-320.788	0	-303.708	-17.080	0	0	0	115.000	0	2014		
50	Triangel Ochten	193.253	43.400	162.086	0	205.486	161.003	0	272.547	0	-111.544	0	0	0	335.000	138.000	2016		
53	Boveneindsestraat	111.915	129.675	16.702	0	146.377	145.973	0	211.072	0	-65.099	90.000	0	90.000	107.000	39.000	2015		
58	Dorpsplein Dodewaard	-434.693	-400.713	496.958	0	96.245	84.269	0	84.269	0	84.269	0	0	0	511.000	74.000	2012		
63	Broedershof Echtdeld	55.345	64.859	5.050	0	69.909	69.788	0	0	0	69.788	20.000	20.000	0	59.000	11.000	2012		
64	Winkelconcentratie Kesteren	272.199	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	270.000	-270.000	600.000	0	2011		
65	IJzendoorn West	91.798	62.076	84.167	-87.765	58.478	43.784	0	0	0	43.784	10.000	25.000	-15.000	108.000	123.000	2016		
67	WoZoCo Opheusden	15.515	-67.773	46.082	0	-21.691	0	-17.845	0	0	-17.845	0	0	0	123.000	114.000	2015		
68	Veilingterrein Kesteren	257.383	155.929	74.059	-185.000	44.988	37.012	0	42.985	0	-5.973	0	0	0	383.000	39.000	2015		
70	Waalfront Ochten	29.858	13.891	28.646	0	42.537	41.648	0	24.956	0	16.692	0	0	0	48.000	29.000	2012		
91	Lingedael Kesteren	11.487	12.351	25.502	-40.000	-2.147	0	-2.045	0	0	-2.045	5.000	5.000	0	30.000	8.000	2012		
	Totaal	600.497	19.742	1.034.955	-777.885	276.812	590.348	-340.678	604.312	-303.708	-50.934	125.000	320.000	-195.000	2.569.000	600.000			

Overzicht van Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNiegg) en strategische gronden:																			
	Herenland West	1.595.873	1.625.148	0	0	1.625.148	1.000.000	0	1.000.000	0	0	443.000	0	443.000	272.000	35.000		36.505	17
	Medel 1a	56.836	59.748	0	0	59.748	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nnb		
	Medel 2	5.248.913	5.539.905	0	0	5.539.905	0	0	0	0	0	550.000	500.000	50.000	0	0		161.701	34
	Opheusden	671.069	284.000	0	0	284.000	0	0	0	0	0	0	500.000	-500.000	740.000	0		56.710	5
	Bonegraaf-Oost Dodewaard	345.671	364.102	0	0	364.102	0	0	0	0	0	269.000	180.000	89.000	67.500	354.000		19.130	19
	Fructus Dodewaard	563.818	588.423	0	0	588.423	0	0	0	0	0	80.000	300.000	-220.000	106.000	653.000		33.580	18
	Acaciastraat Opheusden	17.586	18.487	0	0	18.487	0	0	0	0	0	0	0	0	11.000	11.000		8.612	2
	Oranjehof	164.168	185.378	0	0	185.378	0	0	0	0	0	50.000	33.000	17.000	124.000	97.000		4.420	42
	Winkel Concentratie Ochten	391.673	455.503	0	0	455.503	0	0	0	0	0	0	360.000	-360.000	600.000	0		9.659	47
	Greenport	43.834	43.834	0	0	43.834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	nnb		
	Totaal	9.099.441	9.164.528	0	0	9.164.528	1.000.000	0	1.000.000	0	0	1.392.000	1.873.000	-481.000	1.920.500	1.150.000		330.317	

Totaal generaal	19.579.979	17.464.388	4.858.728	-14.575.103	7.748.013	1.898.133	-1.902.394	2.418.542	-811.028	-1.611.775	2.612.000	2.746.000	-134.000	5.563.500	1.750.000		330.317		

+ is nadelig - is voordelig

Afname Verlies

-520.409

Toename Verwachte winst

-1.091.366

OVERZICHT VAN IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (IEGG):

De In Exploitatie Genomen Gronden (IEGG), zijn de grondcomplexen waarvan de planvorming en de grondexploitatie vastgesteld zijn. Hieronder vallen ook de complexen waarvan de gemeente de gronden in één keer aan een private partij verkoopt of heeft verkocht. De grondwaarde dekt in deze gevallen de gemaakte en nog te maken gemeentelijke kosten. Indien onderhavige gronden in een keer worden verkocht en er geen kosten meer worden gemaakt of verrekend moeten worden dan worden deze gronden verkocht vanuit de hoedanigheid waaronder zij geboekt staan. Veelal zullen deze gronden onder de NIEGG verantwoord zijn.

Herenland

De grondexploitatie van Herenland bestond uit twee deelexploitaties: fase 1-4 en fase 5. Bij de actualisatie zijn deze deelexploitaties samengevoegd tot één grondexploitatie Herenland. Onderstaand nog eenmaal per deelexploitatie de voornaamste wijzigingen.

Fase 1-4

In 2012 zal een bestemmingsplan worden opgesteld, waardoor de bouw van woningen die beter bij de marktvraag aansluiten mogelijk wordt. Deze bestemmingsplanaanpassing heeft geen gevolgen voor de grondopbrengsten. Er zijn in 2011 nieuwe kostenraming, bestekken en tekeningen gemaakt voor het bouw- en woonrijp maken. Het voordeel was dat de raming van het bouw- en woonrijp maken nader gespecificeerd is en dat de hoogte van de kostenraming aanmerkelijk naar beneden is bijgesteld. Bij de actualisatie van de grondexploitatie zijn deze zaken meegenomen. Daarnaast zijn de overige nog te maken plankosten kritisch beoordeeld en waar nodig aangepast.

Fase 5

De grondexploitatie van fase 5 is herzien. Uitgangspunt is niet langer het zelf ontwikkelen van de grond maar de verkoop van de gronden aan een projectontwikkelaar. De projectontwikkelaar zal de gronden voor eigen rekening en risico bouw- en woonrijp maken. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken van fase 5 zijn om deze reden uit de grondexploitatie verwijderd.

De GREX Herenland geeft momenteel een positief resultaat van circa € 220.000 (NCW), hiermee is het resultaat gestegen met circa € 452.778 ten opzichte van de GREX 2011. Voor de gronden die in de spuitzone liggen is er rekening mee gehouden dat deze niet worden ontwikkeld en moeten worden afgeboekt naar landbouwwaarde. Hiervoor is een risico opgenomen van € 850.000.

Bonegraaf

In het project Bonegraaf hebben dit jaar verrekeringen plaatsgevonden na inmeting van de kavels. Dit heeft geleid tot extra opbrengsten. Daarnaast zijn in de grondexploitatie bezuinigingen doorgevoerd ten aanzien van het woonrijp maken. Hierdoor is het exploitatieresultaat met € 107.900 verbeterd. Het woonrijp maken wordt naar verwachting in 2012 uitgevoerd waardoor de datum van afsluiting van het project 2012 wordt. Met een verwacht negatief resultaat van € 10.400.

De Leede

De grondverkoop in het project De Leede verlopen ondanks het economische klimaat gelijk met de begroote verkopen. De grondexploitatie is geactualiseerd op basis van de verwachte opbrengsten en geactualiseerde kostenraming. Door de lagere kostenraming en de vrijval van de stortingen in het fonds bovenwijkse voorzieningen is het verwachte resultaat positief beïnvloed. Hierdoor kon de voorziening verwacht verlies met € 179.400 vrijvallen

Tolsestraat

De actualisering van de grondexploitatie valt voor deze grondexploitatie nagenoeg neutraal uit. Hier is het jaar van afsluiting aangepast van 2014 naar 2015. Dit komt doordat de nog te maken kosten woonrijp in het zelfde jaar waren opgenomen als de laatste verkopen in 2014. Het verwacht resultaat is verbeterd met € 16.200.

Bonegraaf-West

De grondverkoop in het project Bonegraaf-West zijn in 2011 boven verwachting geweest. De geraamde verkopen zijn gerealiseerd. Dit is gezien de huidige markt voor bedrijventerreinen en het vigerend bestemmingsplan zeer bijzonder. De verwachting is dat de geplande grondverkoop voor de komende jaren niet gehaald zullen worden omdat de markt verder verslechterd. Het is daarom noodzakelijk het vigerende bestemmingsplan te herzien waardoor er meer vestigingsmogelijkheden voor bedrijven ontstaan. Hier is het jaar van afsluiting aangepast van 2016 naar 2017. Dit komt doordat de nog te maken kosten woonrijp in het zelfde jaar waren opgenomen als de laatste verkopen in 2016. Door de lager geraamde civiele kosten en het vrijvallen van de stortingen aan de voorziening Bovenwijkse Voorzieningen is het verwacht resultaat met € 303.200 verbeterd.

Walenhoekseweg

Voor deze locatieontwikkeling is een nieuwe grondexploitatie opgesteld.

In deze grondexploitatie is voorzichtig rekening gehouden met de mogelijkheid van een ontwikkeling in de oksel van de A15 bij Ochten. Tevens zijn in de exploitatie de hogere kosten van de aanleg van de nutsvoorzieningen verwerkt als ook de extra kosten voor archeologie. Naast deze tegenvallers was er ook een meevaller. Door een extra grondopbrengst, als gevolg van het groter uitvallen van de in 2010 verkochte kavel. Als risico is een bedrag van €245.000 opgenomen. Dit bedrag is gebaseerd op het mogelijk niet doorgaan van de ontwikkeling in de oksel. Er is rekening gehouden met een risico van 25% van de geschatte opbrengstwaarde.

OVERZICHT VAN ALLE PROJECTEN WAARVOOR EEN EXPLOITATIEOVEREENKOMST IS AFGESLOTEN:

Projecten waarvoor een exploitatieovereenkomst is afgesloten (EO). Hier vallen alle complexen onder waarvan de gemeente geen grondeigenaar is en het ontwikkelinitiatief volledig vanuit de private partijen komt. De gemeente faciliteert die partijen vanuit haar publiekrechtelijke rol en sluit met partijen een exploitatieovereenkomst waarin de voorwaarden zijn vastgelegd en het gemeentelijk kostenverhaal is geregeld.

Algemeen

De projecten Oranjarahof en Winkelconcentratie Ochten zijn verplaatst van exploitatieovereenkomsten (EO) naar nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG). De redenen hiervan zijn:

- Inzake Oranjarahof is met de projectontwikkelaar geen overeenstemming bereikt ten aanzien van het kostenverhaal waardoor het project in de huidige vorm wordt gestaakt.
- Inzake de Winkelconcentratie Ochten, is wegens het besluit van het Bestuur van de Vicary de samenwerking op basis van de prijsvraag met de ontwikkelaar gestopt.

Voor beide projecten geldt dat de gemeentelijk grondeigendommen naar verwachting in de toekomst alsnog tot ontwikkeling komen, er is op dit moment echter niet te voorzien op welke termijn en in welke fasering.

Wegwijzer Kesteren

Dit project was vorig jaar opgenomen onder de onderhanden werken. De reden hiervoor was dat de gemeente gronden verkoopt. Echter vanwege het feit dat er naast een grondverkoop ook een exploitatieovereenkomst wordt gesloten met de ontwikkelaar waarbij deze een exploitatievergoeding betaald, past dit project hier beter. Vandaar ook het verschil met de 2^e bestuursrapportage 2011.

Boveneindsestraat

Voor dit project geldt het zelfde als voor de Wegwijzer. Echter tegen de verwachting in is in 2011 de exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar niet afgesloten. De oorzaak is de moeilijke woningmarkt. Met de ontwikkelaar zijn de onderhandelingen opnieuw gestart. Verwacht wordt dat er medio dit jaar overeenstemming is bereikt over de grondwaarde, het bouwplan en de afname van de grond.

Winkelconcentratie Kesteren

Dit project is conform het raadsbesluit van 15 december 2011 afgesloten. Het resterend krediet is vrijgevallen en de boekwaarde is ten laste van de reserves gebracht. Vanaf 1 januari 2012 wordt dit complex overgebracht naar NIEGG.

Triangel

De aanwezigheid van een steenuil heeft gezorgd voor vertraging in de procedures voor de vaststelling van het bestemmingsplan. In 2011 is de instemming ontvangen van Dienst Regelingen en is het bestemmingsplan in werking getreden. De volgende fase zal door de ontwikkelaar naar verwachting in 2012 in verkoop worden gebracht. De vertraging als gevolg van de vaststelling van het bestemmingsplan – steenuil – en de vertraging doordat de ontwikkeling minder snel verloopt, alsmede het bijeenbrengen van alle reeds gemaakte en nog te maken kosten zorgen er voor dat een aanvullend krediet van € 138.000 wordt aangevraagd (zonder financiële gevolgen).

WoZoCo Opheusden

In 2011 is de bouw van het woonzorgcomplex te Opheusden gestart, naar verwachting zal dit in 2012 worden opgeleverd, waarmee de eerste fase gereed komt. Door SWB is de volledige exploitatiebijdrage voldaan aan de gemeente. Ten behoeve van de uitvoering van het project wordt een aanvullend krediet aangevraagd van € 62.000, ten behoeve van de plan- en rentekosten. Dit krediet wordt gedekt door de ontvangen exploitatiebijdrage.

OVERZICHT VAN NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (NNIEGG) EN STRATEGISCHE GRONDEN:

Nog niet in exploitatie genomen gronden (NNiegg), dit zijn strategische gronden of complexen waar de planvorming nog niet is vastgesteld door de raad.

Hieronder volgt een overzicht van nog niet in exploitatie genomen gronden. Aan deze complexen zijn zoals hiervoor vermeld de projecten Oranjehof en winkelconcentratie Ochten toegevoegd.

Voor de NNIEGG worden kosten gemaakt, te weten rentekosten over de boekwaarde, beperkte plankosten en beheerkosten. Voor deze kosten worden voor de jaren 2012 tot en met 2016 kredieten aangevraagd.

Herenland West

Voor dit project is het niet zeker of er een ontwikkeling gaat plaatsvinden. Gezien de huidige ruimtelijke beperking is het redelijk om rekening te houden dat een ontwikkeling in de nabije toekomst niet of pas op lange termijn haalbaar is. Derhalve is er een risico-inschatting gemaakt waarbij ermee rekening is gehouden dat de gronden op landbouwwaarde moeten worden gewaardeerd.

Medel 2

Het risico voor dit complex is gewaardeerd conform de gemeentelijke systematiek: 10% van de huidige boekwaarde.

Bonegraaf-Oost Dodewaard

Gezien de matige ligging van het gemeentelijk bosperceel, achter het aan het huidig bedrijventerrein grenzend particulier eigendom en de slechte markt voor bedrijventerreinen is voor de risicobepaling rekening gehouden met een mogelijke afwaardering van de grond naar landbouwwaarde.

Fructus Dodewaard

Het geraamde risico kan grotendeels vrijvallen omdat verwacht wordt dat, in het licht van de toekomstige ontwikkelingen zoals het aanleggen van de rondweg, de kans gering wordt ingeschat dat de gronden in de toekomst niet verkocht zullen worden. Er is rekening gehouden met een risico van € 80.000

Winkelconcentratie Ochten

De ingeschatte risico's zijn weggefallen omdat de waarde van het vastgoed de boekwaarde dekt. De verwachting is dat het project ondanks het niet doorgaan van de prijsvraag met een voordeling saldo kan worden afgesloten.

Overzicht van het verloop van de boekwaarden in 2011

Ontwikkeling boekwaarden 2011				
	IEGG	EO	NNIEGG	Totaal
Boekwaarden 1 januari 2011	9.880.041	600.497	9.099.441	19.579.979
Lasten				
Grondaankopen	156.797	0	0	156.797
Kosten bouwrijpmaken	856.562	35.343	0	891.905
Algemene kosten	501.492	243.372	202.190	947.054
Storting in reserve bovenwijkse voorzieningen	214.774	69.823	0	284.597
Overige bijdragen		0		0
Rente	394.192	549	409.973	804.714
Resutaat		-334.784	-454.213	-788.997
Totaal	2.123.817	14.303	157.950	2.296.070
Baten				
Opbrengst grondverkoop	-3.407.590	0	0	-3.407.590
Bijdrage Rijk/Provincie	0	0	0	0
Huren, pachten ect.	0		-5.804	-5.804
Overige bijdrage	-316.149	-595.058	-87.059	-998.266
Totaal	-3.723.739	-595.058	-92.863	-4.411.660
Boekwaarden 31 december 2011	8.280.118	19.742	9.164.528	17.464.388
Voorzieningen te verwachten verliezen	307.785	590.348	1.000.000	1.898.133
Balanswaarden	7.972.333	-570.606	8.164.528	15.566.255

Het verloop van de boekwaarden in 2011 van de in exploitatie genomen gronden (IEGG), de afgesloten exploitatieovereenkomst (EO) en de nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG) is hierboven weergegeven.

De boekwaarden van de in exploitatie genomen gronden (IEGG) is in totaliteit gedaald met € 1599.923. Van € 9.880.041 op 1 januari 2011 naar € 8.280.118 op 31 december 2011.

Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutaties per project:

Project Herenland	-716.035
Project De Bonegraaf	-53.933
Project De Leede	-555.918
Project Tolsestraat	238.679
Project Bonegraaf West	-727.306
Project Walenhoekseweg	214.589
Totale afname lasten in exploitatie genomen gronden (IEGG)	-1.599.924

De boekwaarden van de afgesloten exploitatieovereenkomst (EO) zijn in totaliteit afgenomen met € 580.755. Van € 600.497 op 1 januari 2011 naar € 19.742 op 31 december 2011.

Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutaties per project:

Project Wegwijzer Kesteren	12.218
Project Triangel	-149.853
Project Boveneindsestraat	17.760
Project Dorpsplein Dodewaard	33.980
Project Broedershof	9.514
Project Winkelconcentratie Kesteren	-272.199
Project IJzendoorn West	-29.722
Project WoZoCo Opheusden	-83.288
Veilingterrein Kesteren	-101.454
Project Waalfront	-15.967
Overige projecten	-1.744
Totale toename lasten afgesloten exploitatieovereenkomst (EO)	-580.755

De boekwaarden van de nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG) is in totaliteit gestegen met € 65.087. Van € 9.099.441 op 1 januari 2011 naar € 9.164.528 op 31 december 2011.

Dit wordt veroorzaakt door de volgende mutaties per project:

Project Herenland West	29.275
Project Medel 1a	2.912
Project Medel 2	290.992
Project Agro Business Centre Opheusden	-387.069
Project Bonegraaf-Oost Dodewaard	18.431
Project Fructus Dodewaard	24.605
Project Acaciastraat Opheusden	901
Project Oranjehof	21.210
Project Winkel Concentratie Ochten	63.830
Totale toename lasten nog niet in exploitatie genomen gronden (NNIEGG):	65.087

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De gemeente Neder-Betuwe levert een scala aan producten en diensten. Daarbij is een goede bedrijfsvoering van essentieel belang. In deze paragraaf geven wij inzicht in relevante ontwikkelingen m.b.t. de bedrijfsvoering voor zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie.

De bedrijfsvoering ondersteunt en faciliteert de uitvoering van alle gemeentelijke taken en activiteiten.

In de planperiode zal met name gewerkt worden aan een efficiënte, heldere en doelgerichte bedrijfsvoering waarin iedereen zijn rol kent en overeenkomstig handelt.

Zo zal bij 'natuurlijke' momenten nadrukkelijk worden stilgestaan bij de vraag: wat kan anders c.q. beter/is voldoende om het doel te realiseren. Ook zal de samenwerking met de gemeente Buren verder worden uitgebouwd op die terreinen waarbij efficiëntie voordelen en het verminderen van kwetsbaarheid de resultaten zijn.

De afdelingen van onze organisatie die zich hoofdzakelijk met bedrijfsvoering bezighouden zijn: Financiën en Control, Middelen (bestuurs juridische zaken (BJZ), documentaire en informatievoorziening en ICT (informatiemanagement), facilitaire zaken en personeel en organisatie (p&o).

Financiën en control

Algemeen:

Evenals in de artikel-12 periode ligt er ook nu, in verband met de zware financiële tijden waarin onze gemeente zich bevindt, grote nadruk op het financiële beleid en beheer van de gemeente.

Naast de ontwikkeling op het gebied van control zal de positionering van de administratieve organisatie en interne controle duidelijker worden.

Ook wordt meer aandacht besteed worden aan de verdere uitwerking van de financiële kaderstelling.

Er is een proces in gang gezet om de (financiële) doelstellingen te behalen die zijn uit te splitsen in de volgende doelen:

Wij willen bereiken:			
A.	Een zo SMART mogelijk beschreven begroting.		
B.	Een juist, volledig en tijdig inzicht in budgetten;		
C.	Risicoafdekking door het borgen van rechtmatigheid;		
D.	Efficiënte en effectieve uitvoering van processen;		
E.	Financiële kaderstelling actualiseren.		
Wat gaan we ervoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Evalueren en heroverweging gebruik effect- en prestatie indicatoren.	😊	nvt
B1.	Periodiek analyseren van de cijfers door de financieel consultants in overleg met de budgethouders en budgetbeheerders; Signalering van overschrijdingen of onderschrijdingen van € 10.000 worden via een collegeadvies aan het college voorgelegd	😊	😊
C1.	Uitvoeren van procesanalyse en procesverbetering, gericht op de inrichting van maatregelen en interne controles binnen de verantwoordelijke afdeling(en), om de inherente risico's te verminderen of te voorkomen, als onderdeel van het 'Ontwikkeltraject Procesmanagement'. Hierbij vastlegging in de Administratieve Organisatie (procesbeschrijvingen) en prioriteitstelling, die eind 2010 worden vastgelegd in het Actieplan 'Ontwikkeling Procesmanagement 2011'.	😊	😊
C2.	Uitvoeren van verbijzonderde interne controles, gericht op de financiële rechtmatigheid, die zijn vastgelegd in het Onderzoeksplan. Doel is het handhaven van de jaarlijkse goedkeurende accountantsverklaring voor rechtmatigheid	😊	😊
D1.	Uitvoeren van audits (college-onderzoeken) ten aanzien van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de beleidsvoering en bedrijfsvoering, waaronder minimaal een doeltreffendheidsonderzoek en een doelmatigheidsonderzoek conform de verordening ex artikel 213a van de Gemeentewet	😊	😊
E1.	Herziening Financiële verordening (art 212) in 2011	😞	N.v.t.
Toelichting: Actualisatie vindt plaats 1 ^e helft 2012			

Middelen

Algemeen:

De primaire taak van de afdeling Middelen is om de organisatie professioneel te ondersteunen en te faciliteren. Informatievoorziening die tijdig, juist, volledig en betrouwbaar beschikbaar is, is essentieel voor de totale organisatie om efficiënt en effectief te kunnen presteren. Ook in het kader van 'Het Nieuwe Werken' is het onderwerp informatievoorziening essentieel.

Daarnaast coördineert en voert de afdeling het vastgestelde personeelsbeleid uit. De taken van de afdeling zijn veelomvattend, waarmee Middelen als het ware de 'smeerolie' van onze organisatie is.

Aanvullende algemene opmerking

De voorgestane bezuinigingen op de ambtelijke organisatie en de kerntakendiscussie zullen invloed hebben op de bedrijfsvoering. De concrete consequenties daarvan kunnen pas in beeld worden gebracht nadat de discussies over bezuinigingen e.d. gevoerd zijn.

Wij willen bereiken:			
A.	Een professionele informatievoorziening		
B.	Een evenwichtig personeelsbestand		
C.	Heldere externe communicatie		
Wat gaan we ervoor doen?		Voortgang	
		Beleidsmatig	Financieel
A1.	Zaakgericht werken in 2011 implementeren.		
A2.	Opstellen, vaststellen en uitvoeren van het geactualiseerde informatiebeleidsplan.		
A3.	Invoeren van het elektronisch zakendossier en een digitaal 'klantvolgsysteem' voor de inwoners.		
B1.	Uitvoeren van het in 2010 vastgestelde strategisch personeelsbeleid.		
	<i>E-HRM met als doel verdere professionalisering van de salaris-, personeelsinformatie en HR-cyclus middels E-HRM in samenwerking met Buren om efficiënter en effectiever te informeren, registreren en handelen.</i>	- Aanbesteding i.s.m. Buren afgerond - Uitbesteding salarisadministratie aan Raet - Invoer digitale loonstrook, - P-processen gedigitaliseerd	
	<i>Extern contractbeheer met als doel aanpassen aan P&C-cyclus, wet- en regelgeving en stroomlijnen van contractbeheer via P&O</i>	- Interne controle akkoord - Procesbeschrijving inhuur personeel - Overzicht inhuur derden - Contractbeheer via Decos	
	<i>Fuwa-herstelronde met als doel een up-to-date fuwa-systeem</i>	- Functies voor bevindingen voorgelegd aan medewerkers - Vaststellen functies - Start fuwa - Start bezwarenprocedure	
	<i>Vaststellen van competenties om te kunnen sturen op gedrag en resultaten van medewerkers</i>	3 competenties vastgesteld (klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerking) - Uitwerking competenties	
	<i>Strategische Personeelsplanning met als doel de huidige bezetting te analyseren om vervolgens beleid te kunnen maken dat zorgt voor een optimale bezetting qua leeftijd, kennis en vaardigheden op alle formatieplaatsen.</i>	- Startnotitie SPP - Analyse huidige bezetting (kwantitatief) - Inzicht in in-, door- en uitstroomgegevens	
	<i>Inventariseren NB – Flexa met als doel Implementatie gewijzigde wet- en regelgeving (werkkostenregeling)</i>	- Inventarisatie a.d.h.v. tool Driessen - Analyse en advies door Driessen	

	<i>Functioneringsgesprekken en POP</i> Doelstelling: <i>Een herijking van de functioneringsgesprekken rekening houdend met HNW en de afstemming tussen de gewenste resultaten van de organisatie en die van de medewerker.</i>	• Workshop MT • Pilot fuge • Wijziging regeling fuge voorbereid	
	<i>Bewust belonen</i> Doelstelling: <i>Herijken gedifferentieerd belonen en actualiseren regeling</i>	• Geactualiseerde regeling • Nieuwe vorm bewust belonen • Collectieve IPAP verzekering	
	<i>Arbo, doelstelling:</i> <i>Arbeidsomstandigheden aanpassen met het oog op thuiswerken en de personeelsgerelateerde risico's in beeld brengen en aanpakken met als doel deze risico's terug te dringen</i>	• Start Arbocommissie • Plan van aanpak preventiemedewerkers • Regeling beeldscherm en veiligheidsbril, gehoorbescherming • RIE bestaande en nieuwbouw • Afspraken rondom alarmering • Vaccinatie buitendienst en toezichthouders • PMO buitendienst • Arbojaarplan 2012 en – verslag 2011	
	<i>Agressie en Geweld</i> <i>Herijken van het agressieprotocol met daarin aandacht voor bewustwording en training, zodat iedereen die met agressie wordt geconfronteerd hier adequaat mee om kan gaan.</i>	• Vastgesteld agressieprotocol • Training omgaan met agressie voor medewerkers	
	<i>Mobiliteit met als doel juiste medewerker op de juiste plek (mede irt kerntakendiscussie/bezuiniging), duurzame inzetbaarheid, optimale afstemming werk en privé,</i>	• Vastgesteld beleid duurzame inzetbaarheid • Incidentele inzet PMO • Inzet andere vormen van begeleiding • Totaal zo'n 25 individuele trajecten in 2011	
	<i>Formatie 2011 bedraagt 133,21 fte met als loonsom € 8.7 miljoen</i>		
	<u>Toelichting</u> <i>Vrijval vacaturegelden en het inhuren van derden</i> De huidige omvang van de formatie bedraagt 133,21 fte. Op de totale loonsom is een voordeel behaald van afgerond € 511.000. Het betreft hier de personeelslasten van (nog) niet ingevulde vacatures. Hiertegenover staat de inhuur van derden voor een totaalbedrag van afgerond € 261.000, zodat per saldo een voordeel is behaald op de personeelslasten van afgerond € 250.000. Dit valt als volgt te verklaren door: • Een loonstijging die wel was begroot maar niet plaatsvond; • Voordelen op de personeelslasten bestuur, burgerraadsleden en vrijwillige brandweer; • Het positieve resultaat van het sturen op het beperken van overwerk door de organisatie. <i>Overige personeelslasten</i> Binnen het budget "Overige personeelslasten" is over het jaar 2011 een voordelig resultaat behaald van € 50.000. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan op het budget secundaire arbeidsvoorwaarden (€ 29.000). In 2011 is er minder gebruik gemaakt van de secundaire arbeidsvoorwaarden van de organisatie zoals bijvoorbeeld het verkopen van opgebouwd verlof, gebruik maken van fietsregelingen ed. Dit kan echter per jaar afwijken (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting. Op het onderdeel P(S)MO (Periodiek (Sociaal) Medisch Onderzoek) van het budget overige diensten is een voordeel ontstaan van € 19.000 doordat er minder gebruik van dit instrument is gemaakt dan verwacht bij het opstellen van de begroting.		
C1.	werken met de '5 beloften.nl'	 Komt nieuw programma voor	
C2.	Opstellen, vaststellen en uitvoeren van een klantenhandvest		

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

DE JAARREKENING

INHOUD VAN DE JAARREKENING

De jaarstukken van een gemeente moeten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (artikel 24 BBV) bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening.

De jaarstukken, waarvan de jaarrekening deel uit maakt, dienen een document te zijn waarmee de gemeenteraad kan sturen. De gemeenteraad heeft in het duale stelsel de kaderstellende budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening ondersteunt de gemeenteraad bij deze taken.

Volgens de BBV moet een jaarrekening ten minste bestaan uit een programmarekening en de toelichting, de balans en de toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De programmarekening:

De programmarekening bevat het een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per programma, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van gerealiseerde resultaat voor bestemming, een overzicht van de werkelijke mutaties in reserves en een overzicht van het gerealiseerde resultaat na bestemming.

De programmarekening bevat voor de hierboven genoemde onderdelen ook de ramingen uit de begroting voor en na wijzigingen. (artikel 27 BBV).

Tevens bevat de programmarekening een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien, een overzicht van de incidentele baten en lasten en een overzicht vanuit publieke middelen gefinancierde topinkomens. (artikel 28 BBV).

De balans:

De balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen van de gemeente. In de balans worden naast de cijfers per balansdatum tevens de cijfers van de balans van het vorige jaar opgenomen (artikel 30 BBV). Verder geeft het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeente indelingsvereisten aan waaraan de balans moet voldoen.

De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen:

In deze legt de gemeente in het kader van de Single Information Single Audit (SISA) verantwoording af over de van andere overheidslichamen ontvangen specifieke uitkeringen. De hiervoor te hanteren modellen worden bij Algemene Maatregel van Bestuur vastgesteld en gepubliceerd.

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

PROGRAMMAREKENING

OVERZICHT VAN GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA VOOR BESTEMMING.

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Verschil	Verschil	Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.409	-2.311	2.098	4.167	-2.297	1.870	-242	14	-228
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.801	-109	1.691	1.785	-148	1.637	-16	-39	-55
P3 Openbare Ruimte	3.972	-394	3.577	4.004	-410	3.594	32	-15	17
P4 Economie	186	-64	123	193	-64	129	6		6
P5 Scholing en Vorming	4.410	-887	3.523	4.249	-852	3.397	-162	35	-126
P6 Welzijn en Cultuur	3.364	-389	2.976	3.267	-397	2.870	-98	-9	-106
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.951	-5.657	5.294	10.993	-5.972	5.021	42	-315	-272
P8 Bouwen en Milieu en ruimtelijke plannen (RO)	16.006	-12.236	3.770	16.759	-13.772	2.987	753	-1.536	-783
AD Algemene dekkingsmiddelen	310	-22.695	-22.385	314	-23.110	-22.796	4	-415	-411
Werkelijk resultaat voor bestemming									
+ = tekort - = overschot	45.409	-44.741	667	45.730	-47.021	-1.291	321	-2.280	-1.958

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES IN RESERVES PER PROGRAMMA

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES IN RESERVES TOTAAL.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Verschil	Verschil	Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
MR Mutaties in reserves	2.808	-3.782	-974	2.747	-3.741	-995	-62	41	-21
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN WERKELIJKE MUTATIES IN RESERVES PER PROGRAMMA.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Verschil	Verschil	Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	41	-23	18	41	-23	18			
P2 Openbare Orde en Veiligheid	42	-64	-22	42	-64	-22			
P3 Openbare Ruimte	22		22	22		22			
P4 Economie									
P5 Scholing en Vorming	394	-636	-242	335	-576	-241	-59	60	1
P6 Welzijn en Cultuur	143	-215	-72	143	-215	-72			
P7 Zorg, Werk en Inkomen									
P8 Bouwen en Milieu en ruimtelijke plannen (RO)	112	-85	27	112	-104	8		-19	-19
D Algemene dekkingsmiddelen	2.055	-2.760	-705	2.052	-2.760	-708	-3		-3
Het werkelijk resultaat									
+ = tekort - = overschot	2.808	-3.782	-974	2.747	-3.741	-995	-62	41	-21

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Verschil	Verschil	Verschil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
Werkelijk resultaat voor bestemming	45.409	-44.741	667	45.730	-47.021	-1.291	321	-2.280	-1.958
MR Mutaties in reserves	2.808	-3.782	-974	2.747	-3.741	-995	-62	41	-21
S Werkelijk resultaat na bestemming	48.217	-48.524	-307	48.477	-50.762	-2.285	260	-2.239	-1.979
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

OVERZICHT VAN GEREALISEERD RESULTAAT VOOR EN NA BESTEMMING.									
Nr: Programma's	Begroting 2011 na wijziging			Rekening 2011			Vershil	Vershil	Vershil
	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €	Lasten €	Baten €	Saldo €
P1 Bestuur en Burger	4.409	-2.311	2.098	4.167	-2.297	1.870	-242	14	-228
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.801	-109	1.691	1.785	-148	1.637	-16	-39	-55
P3 Openbare Ruimte	3.972	-394	3.577	4.004	-410	3.594	32	-15	17
P4 Economie	186	-64	123	193	-64	129	6		6
P5 Scholing en Vorming	4.410	-887	3.523	4.249	-852	3.397	-162	35	-126
P6 Welzijn en Cultuur	3.364	-389	2.976	3.267	-397	2.870	-98	-9	-106
P7 Zorg, Werk en Inkomen	10.951	-5.657	5.294	10.993	-5.972	5.021	42	-315	-272
P8 Bouwen en Milieu en ruimtelijke plannen (RC)	16.006	-12.236	3.770	16.759	-13.772	2.987	753	-1.536	-783
AD Algemene dekkingsmiddelen	310	-22.695	-22.385	314	-23.110	-22.796	4	-415	-411
+ = tekort - = overschot									

OVERZICHT VAN HET VERSCHIL PER PROGRAMMA

Voor een analyse van het verschil per programma wordt verwezen naar de bij de programmaverantwoording per programma opgenomen analyses.

OVERZICHT VAN DE GEREALISEERDE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Overzicht van Algemene Dekkingsmiddelen		2011		
	Opbrengst Begroot voor wijziging	Opbrengst Begroot na wijziging	Opbrengst Werkelijk	
Lasten				
Vaste lasten politiegebouw	45	37	36	
Onvoorziene lasten algemeen	86			
Onvoorziene lasten langdurige zieken*	172	268	272	
Diensten voor derden		5	6	
Stelpost kapitaallasten*	-50			
	253	310	314	
Baten				
Lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden is)				
OZB eigenaar woningen	-2.767	-2.744	-2.741	
OZB eigenaar niet-woningen	-744	-817	-818	
OZB gebruikers niet-woningen	-477	-524	-518	
Toeristenbelasting	-68	-68	-55	
Hondenbelasting	-123	-119	-118	
	-4.179	-4.272	-4.250	
Algemene Uitkering				
Algemene uitkering gemeentefonds	-17.626	-18.234	-18.650	
	-17.626	-18.234	-18.650	
Dividend				
- BNG	-40	-40	-40	
	-40	-40	-40	
Saldo Financieringsfunctie				
- Rente uitkering verstrekte lening Vitens	-33	-42	-42	
	-33	-42	-42	
Saldo compensabele btw en uitkering uit het BTW compensatiefonds				
compensabele BTW compensatiefonds	2.344	2.344	2.344	
uitkering uit BTW compensatiefonds	-2.344	-2.344	-2.344	
voor eigen rekening				
Overige baten algemene dekkingsmiddelen				
Verhuur Politiegebouw	-65	-57	-65	
Onvoorziene baten langdurige zieken*		-44	-54	
Diensten voor derden		-3	-5	
Pachten	-4	-4	-4	
	-69	-107	-127	
	-21.694	-22.385	-22.796	

* Vanaf 2012 geen onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen

OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN ONVOORZIEN

In de jaarstukken moet inzicht worden gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorziene uitgaven (artikel 25 en 28 BBV). De uitgaven die ten laste van onvoorziene uitgaven worden gebracht dienen in principe te voldoen aan de volgende criteria: incidenteel, onontkoombaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar. De aanwending van deze stelpost kan uitsluitend plaatsvinden door middel van een begrotingswijziging.

In de begroting is in programma 1 een budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad. € 86.184. Ten aanzien van de hoogte van het budget onvoorziene uitgaven wordt als richtlijn gehanteerd een bedrag van € 3,78 per inwoner (22.800).

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2011 voor wijziging	Begroting 2011 na wijziging		Besteed budget
Budget 2011	-86.184	0		86.184

Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.	Bedrag:	Onderwerp:
Programma 8	1e Bestuursrapportage 22-03-2011	6.000	Advies Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken inzake planschade Mesdagstraat Kesteren
Programma 1	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	17.500	Extra Juridische ondersteuning *
Programma 1	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	28.935	Verhogen budget langdurig zieken 2011 **
Programma 3	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	20.000	Participatie project De vergeten Betuwestelling "De Spees" te Kesteren.
Programma 6	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	2.000	Afhandeling energierekening sporthal de Eng te Dodewaard
Programma 8	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	6.749	Implementatiekosten omgevingsdienst Rivierenland
Programma 8	2e Bestuursrapportage 15-12-2011	5.000	Verlenging programmanagement Stuurgroep laanboonpact Betuwe
	Totaal:	86.184	

* Onder programma 1 "Bestuur en Burger" is bij de 2^e bestuursrapportage 2011 een aanvullend budget aangevraagd van € 40.000. Dit extra budget van € 40.000 is voor € 17.500 gedekt uit het budget onvoorziene uitgaven.

** Onder programma 1 "Bestuur en Burger" is bij de 2^e bestuursrapportage 2011 een aanvullend budget aangevraagd van € 52.154. Dit extra budget van € 52.154 is voor € 28.935 gedekt uit het budget onvoorziene uitgaven.

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Overzicht van incidentele baten en lasten.			x € 1000	
			Lasten	Baten
1	Nadelig renteresultaat 2011	P1		70
2	Nadelig resultaat budgetten ICT	P1	45	
3	Voordelig resultaat budgetten "overige personeelslasten"	P1	-50	
4	Vrijval vacaturegelden en inhuur derden	P1	-250	
5	Leges bevolkingsadministratie en burgerzaken	P1		-37
6	Voordelig resultaat diverse budgetten brandweer	P2	-53	
7	Speelplaatsen	P3	54	
8	Bijdrage schoolbestuur de Wegwijzer in realisatie nieuwbouw	P5		-245
9	Kinderopvang	P6	-51	
10	Gebundelde uitkeringen (Wwb, loaw en loaz)	P7		-81
11	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)	P7	-133	
12	Grafrechten	P8		-136
13	Rentevoordeel Project Boveneindsestraat Kesteren	P8	-60	
14	Storting in reserve bovenwijksevoorziening	P8	-70	
15	Vrijval voorziening verliezen grondexploitaties	P8		-520
16	Algemene uitkering uit het gemeentefonds	AD		-412
			-568.000	-1.361.000

OVERZICHT VAN UIT PUBLIEKE MIDDELEN GEFINANCIERDE TOPINKOMENS

Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag, gebaseerd op het gemiddelde salaris van ministers. Het normbedrag varieert elk jaar en wordt vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit is vastgelegd in de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt). De Wopt-norm voor 2011 bedraagt € 193.000.

Bij de gemeente Neder-Betuwe heeft niemand een inkomen dat volgens deze wet openbaar gemaakt moet worden.

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

DE BALANS

BALANS

Bedragen x € 1.000

Balans gemeente Neder-Betuwe					
ACTIVA			PASSIVA		
Omschrijving	31-12-11	31-12-10	Omschrijving	31-12-11	31-12-10
Vaste activa			Vaste passiva		
Immaterieel			Eigen vermogen		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	58	117	Algemene reserve	3.245	2.263
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief			Bestemmingsreserves tbv tariefegalisatie		
			Overige bestemmingsreserves	15.361	15.731
			Nog te bestemmen resultaat	2.285	1.608
	58	117		20.892	19.601
			Voorzieningen		
			Voorz. voor verplichtingen/verliezen/risico's	969	311
			Egalisatievoorzieningen	4.000	5.278
			Voorz. uit van derden verkregen middelen		
	48.028	45.242		4.969	5.589
Materieel			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Investerings met economisch nut	421	516	Obligatieleningen		
Investerings met maatschappelijk nut			Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
In erfpacht			Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.044	34.172
	48.449	45.758	Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven		
Financieel			Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren		
Kapitaalverstrekkings aan deelnemingen	83	77	Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Aan gemeenschappelijke regelingen			Door derden belegde gelden		
Aan overige verbonden partijen			Waarborgsommen	2	5
Leningen aan woningbouwcorporaties				40.047	34.177
Aan deelnemingen					
Aan overige verbonden partijen					
Overige langlopende geldleningen	986	1.079			
Overige uitzettingen met en rentetypische looptijd van één jaar of langer					
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	86	98			
	1.154	1.253			
Totaal vaste activa	49.662	47.128	Totaal vaste financieringsmiddelen	65.908	59.367
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden			Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Grond- en hulpstoffen niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.917	6.962	Kasgeldleningen		
Grond- en hulpstoffen overige			Bank- en giroaldi		3.507
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.650	10.032	Overige schulden	2.591	3.132
Gereed product en handelsgoederen				2.591	6.639
	15.566	16.994			
Overlopende activa	3.355	2.908	Overlopende passiva	2.228	1.964
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	233	76			
Verstrekte kasgeldleningen					
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen					
Overige vorderingen	609	864			
	842	940			
Liquide middelen					
Kas- bank- en giroaldi	1.302				
Totaal vlottende activa	21.065	20.842	Totaal vlottende passiva	4.819	8.603
Totaal generaal	70.727	67.970	Totaal generaal	70.727	67.970

Vorderingen Sociale zaken

1.507

1.897 Gewaarborgde geldleningen

51.637

39.324

TOELICHTING OP DE BALANS.

ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. De jaarrekening is dan ook opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV geeft. In de financiële verordening zijn, met verwijzing naar de nota activabeleid 2010, nadere kaders opgenomen voor de waardering van vaste activa. Deze nota is per 1 januari 2010 in werking getreden en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VASTE ACTIVA

Vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Immateriële vaste activa

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Het saldo van agio en disagio wordt lineair gedurende maximaal de looptijd van een geldlening afgeschreven. Afsluitkosten voor geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Op voorstel van het college kan hiervan worden afgeweken door annuïtaire afschrijving toe te passen. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investeringssom. Het saldo vormt de afschrijvingsbasis. De te hanteren afschrijvingstermijn wordt per actief beoordeeld aan de hand van de verwachte economische levensduur. Binnen de onderstaande hoofdgroepen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Activa	Afschrijvingstermijn
Gebouwen (nieuw)	40 jaar
Gebouwen (renovatie)	20 jaar
Technische installaties	15 jaar
Sanitair	20 jaar
Gronden	Niet toegestaan
Riolering en pompen riolering	Conform GRP worden diverse termijnen gehanteerd
Transportmiddelen (auto's)	07 jaar
Transportmiddelen (vrachtwagens / aanhangwagens)	10 jaar
Transportmiddelen (Brandweer)	15 jaar
Automatisering (pc's, servers, printers, software)	03 jaar
Kantoormeubilair / schoolmeubilair (nieuwe inrichting)	10 jaar
Immateriële vaste activa (kosten onderzoek en ontwikkeling)	05 jaar
Aankoop bestaande gebouwen / 2 ^e hands materiaal	Resterende technische levensduur

De ten behoeve van bepaalde investeringen (met economisch nut) gevormde bestemmingsreserves worden aan de passiefzijde van de balans verantwoord. Jaarlijks worden de kapitaallasten van die investeringen van deze reserves afgeboekt, ten gunste van het overzicht mutaties in reserves op de rekening van baten en lasten. Uitgangspunt van de gemeente is om de bestemmingsreserves tot een minimum te beperken en de kapitaallasten zoveel mogelijk te laten dragen door de exploitatie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden niet geactiveerd. Bij raadsbesluit kan hiervan worden afgeweken en toch tot activering worden overgegaan.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs dan vindt afwaardering plaats. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

GRONDSLAGEN VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden en verspreide gronden worden opgenomen op basis van de reeds uitgegeven kosten van grondaankopen, voorbereidingen en dergelijke. De boekwaarden van de gronden worden vermeerderd met het jaarlijks bij te schrijven nadelig exploitatiesaldo en, indien noodzakelijk, verminderd met een bijdrage uit de algemene reserve grondexploitaties.

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn. Producten gereed worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de belastingdebiteuren en de overige debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De hoogte van deze voorziening wordt getoetst aan de hand van de volgende kader/richtlijnen voor openstaande vorderingen:

20% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -1

30% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -2

50% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -3

100% van het saldo betrekking hebbend op het dienstjaar -4.

100% van het saldo betrekking hebbend op opgelegde dwangsommen

Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op het moment van opstellen van de jaarrekening inmiddels ontvangen bedragen en met vorderingen waarvoor betalingsregelingen zijn getroffen.

De voorziening wordt in mindering gebracht op het totaalbedrag van de vorderingen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

GRONDSLAGEN PASSIVA

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen uit van derden verkregen middelen (met uitzondering van de door Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren) worden gewaardeerd na aftrek van de in het kader van deze middelen relevante gemaakte kosten.

In 2008 zijn de BBV voorschriften met betrekking tot het reserveren van door derden verkregen gelden gewijzigd. In artikel 49b wordt gesteld dat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren niet meer in een voorziening worden gestort, maar op de balans worden opgenomen als vooruit ontvangen bedragen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

De schuldrestanten per het einde van het boekjaar van de door de gemeente gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn, buiten de balanstelling opgenomen. Nadere informatie is onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER - ONDERDEEL ACTIVA
(bedragen in de overzichten x € 1.000,-)

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-11	Boekwaarde per 31-12-10
Overige immateriële vaste activa:		
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio	58	117
Kosten onderzoek en ontwikkeling		
Totaal	58	117

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2011:

	Boekwaarde 01-01-11	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-11
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	117			58			58
Kosten van onderzoek en ontwikkeling							
Totaal	117			58			58

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-11	Boekwaarde per 31-12-10
Investerings met economisch nut	48.028	45.242
Investerings met (uitsluitend) maatschappelijk nut	421	516
Totaal	48.449	45.758

Investerings met economisch nut

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-11	Boekwaarde per 31-12-10
Gronden en terreinen	2.570	2.570
Woonruimten	7	9
Bedrijfsgebouwen	29.560	26.485
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.328	14.772
Vervoersmiddelen	333	284
Machines, apparaten en installaties	192	184
Overige materiële vaste activa	1.039	939
Totaal	48.028	45.242

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 01-01-11	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-11
Gronden en terreinen	2.570					2.570
Woonruimten	9			2		7
Bedrijfsgebouwen	26.485	4.697		951	671	29.560
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.772	86		531		14.328
Vervoersmiddelen	284	109		60		333
Machines, apparaten en installaties	184	41		33		192
Overige materiële vaste activa	939	191		91		1.039
Totaal	45.242	5.125		1.667	671	48.028

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Het onderstaande overzicht geeft de gedane investeringen weer die plaats hebben gevonden in 2011. Het betreffen de bedrijfsgebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen en overige materiële vaste activa (bedragen x € 1000).

Bedrijfsgebouwen

Nieuwbouw de Wegwijzer	€	46
Uitbreiding Van Lodesteincollege	€	1.562
Uitbreiding sporthal Linie Ochten	€	434
Vernieuwbouw gemeentehuis	€	2.655
Totaal van vermeerderingen bedrijfsgebouwen	€	4.697

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Kunstgrasvelden De Leede Kesteren	€	5
Rioolverb. Molenhof/Achterdorp/Hoofdstraat	€	44
Wateroverlast de Heuning & Panhuis	€	35
Uitbreiding Markstraat	€	1
Afronden ruimen begraafplaatsen	€	1
Totaal van vermeerderingen grond, weg- en waterbouwkundige werken	€	86

Vervoermiddelen

OVD voertuig / dienstauto brandweer	€	48
Reinigingsapplicatie vrachtwagen	€	61
Totaal vervoermiddelen	€	109

Machines, apparaten en installaties

Ademlucht/kazerne brandweer	€	41
Totaal Ademlucht/kazerne brandweer	€	41

Overige materiële vaste activa

Bepakking brandweer	€	24
1 ^e inrichting uitbreiding Lodenstein	€	167
Totaal van overige materiële vaste activa	€	191

Investeringen met (uitsluitend) maatschappelijk nut

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-11	Boekwaarde per 31-12-10
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	421	516
Totaal	421	516

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde 01-01-11	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-11
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	516	13		108			421
Totaal	516	13		108			421

De investering ad € 13.000 in 2011 heeft betrekking op de renovatie van voetbalvelden.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-11	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen/ afschrijvingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-11
Kapitaalverstrekkingen aan:						
deelnemingen	77	6				83
Leningen aan:						
overige verbonden partijen						
overige langlopende geldleningen	1.079			93		986
bijdragen aan activa in eigendom van derden	98			12		86
Totaal	1.253	6		105		1.154

Kapitaalverstrekkingen

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De boekwaarde van de investering heeft voornamelijk betrekking op de aandelen Bank Nederlandse Gemeenten ad € 73.000 en op de aandelen Kesteren Zuid BV ad € 6.000.

Leningen

Overige langlopende leningen

De investeringen betreffen een aan Vitens verstrekte achtergestelde geldlening van € 788.000 en de overheveling van leningen die voorheen onder Overige verbonden partijen waren opgenomen van € 291.000. De aflossingen op deze leningen bedroegen in 2011 € 93.000.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Onder de bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn voornamelijk bijdragen opgenomen voor de verbouw van clubhuizen, dorpshuizen. In 2011 werd € 12.000 op deze activa afgeschreven.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-11	Voorzieningen complexen	Gecorr.saldo 31-12-11	Gecorr.saldo 31-12-10
Grond- en hulpstoffen (niet in exploitatie bouwgronden)	7.917	1.000	6.917	6.962
Grond- en hulpstoffen (overige)				
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	9.548	898	8.650	10.032
Gereed product en handelsgoederen				
Totaal	17.464	1.898	15.566	16.994

Grond- en hulpstoffen (niet in exploitatie genomen bouwgronden)

Onder de gronden niet in exploitatie zijn ook de zogenaamde verspreide percelen opgenomen.

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het navolgende overzicht worden gegeven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op programma 8 Bouwen, Milieu en ruimtelijke ontwikkelingen en de paragraaf Grondbeleid.

	Boekwaarde 01-01-11	Investing	Inkomsten	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-11	Voorziening verlies complexen	Balans waarde 31-12-11	Boekwaarde per m2
Herenland West	1.596	80	51		1.625	1.000	625	17,00
Medel 2	5.249	291			5.540		5.540	34,00
Agro Business Centre Opeusden	671		387		284		284	5,00
Medel 1a	57	3			60		60	n.v.t.
Industrieterrein Oost-Dodewaard	346	18			364		364	19,00
Greenport	44				44		44	n.v.t.
Totaal	7.962	393	438		7.917	1.000	6.917	

Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan navolgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-11	Investing	Inkomsten	Saldo	Winst uitname	Boekwaarde 31-12-11	Voorziening verlies complexen	Balans waarde 31-12-11
Grondexploitatie:								
Herenland Opeusden	4.945	386	1.102	1.487		4.229		4.229
De Bonegraaf Dodewaard	-81	21	75	96		-135	10	-145
Fructus Dodewaard	564	29	5	34		588		588
De Leede Kesteren	922	87	642	729		366	297	69
Tolsestraat Opeusden	-197	245	7	252		41		41
Bonegraaf West	3.414	1.024	1.751	2.775		2.687		2.687
Acaciastraat Zuid	18	1		1		18		18
Wegwijzer Kesteren	40	12		12		52		52
Subtotaal	9.625	1.804	3.581	5.386		7.848	308	7.540
Exploitatieovereenkomsten:								
Nachtegaallaan Dodewaard	-43	1	4	6		-46	7	-53
Triangel Ochten	193	24	173	197		43	161	-118
Boveneindsestraat Kesteren	112	19	1	21		130	146	-16
Oranjerhof Ochten	164	21		21		185		185
Winkelconcentratie Ochten	328	67	3	70		392		392
Voormalig gemeentehuis Ochten	64					64		64
Broedershof Echteld	55	10		10		65	70	-5
Winkelconcentratie Kesteren	272		272	272				
IJzendoorn West	92	30	60	91		62	44	18
WoZoCo Opeusden	16	11	95	106		-68		-68
Veilingterrein Kesteren	257	101	202	303		156	37	119
Dorpsplein Dodewaard	-435	35	1	35		-401	84	-485
Waalfront	30	4	20	24		14	42	-28
Ontwikkeling Walenhoekseweg	876	473	258	731		1.091		1.091
Lingedael	11	1		1		12		12
Subtotaal	1.993	796	1.090	1.885		1.700	590	1.109
Totaal generaal	11.618	2.601	4.671	7.271		9.548	898	8.650

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op programma 8 Bouwen en Milieu en de paragraaf Grondbeleid.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	2011	2010
Vooruitbetaalde bedragen	299	246
Nog te ontvangen bedragen	454	187
Overige overlopende activa	2.602	2.475
Totaal	3.355	2.908

Van de overige overlopende activa heeft € 2.296.000 betrekking op de verrekening met de belastingdienst die moet plaatsvinden in het kader van het BTW compensatiefonds (BCF).

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-11	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-11	Gecorrigeerd saldo 31-12-10
Vorderingen op openbare lichamen	233		233	76
Overige vorderingen	974	365	609	864
Totaal	1.207	365	841	940

Van het totale bedrag aan overige vorderingen heeft € 146.000 betrekking op vorderingen wegens gemeentelijke belastingen. In 2011 zijn voor het grootste deel van de openstaande vorderingen invorderingsprocedures opgestart.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2011	2010
Kas /bank /girosaldi	1.302	-3.507
Totaal	1.302	-3.507

Overige

Het totaalbedrag aan vorderingen voor sociale zaken bedraagt ultimo 2011 € 1.507.000 (ultimo 2010 € 1.897.000). Dit bedrag wordt volledig door de gemeente Tiel geregistreerd. Na ontvangst van deze vorderingen moet een deel met het rijk worden verrekend, in veel gevallen 90%. Het restant is na ontvangst een baat voor de gemeente.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER - ONDERDEEL PASSIVA
(bedragen in de overzichten x € 1.000,-)

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2011	2010
Algemene reserves	3.245	2.263
Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven		
Overige bestemmingsreserves	15.361	15.731
Nog te bestemmen resultaat	2.285	1.608
Totaal	20.892	19.601

In de hierna opgenomen overzichten wordt een uitsplitsing gegeven van de per soort opgenomen reserves. Hierbij worden, per reserve, de totale toevoegingen, onttrekkingen, resultaatbestemming en verminderingen ter dekking van kapitaallasten opgenomen.

Algemene Reserves

Het verloop van de algemene reserves in 2011 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 01-01-11	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig jaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Saldo 31-12-11
Algemene reserve	2.263	122	156	1.017		3.245
Totaal	2.263	122	156	1.017		3.245

Algemene reserve (90001)

De algemene reserve dient als financieel weerstandsvermogen (buffer) voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, ofwel het opvangen van in principe onvoorziene financiële tegenvallers. Aan de algemene reserve wordt geen rente toegevoegd. De toevoegingen (€ 122.000) aan de algemene reserve betreffen de aflossing op de achtergestelde lening die aan Vitens is verstrekt (€ 72.000), de onderuitputting van kapitaallasten volgens de nota reserves en voorzieningen 2008 (€ 50.000). de toevoeging (€ 1.017.000) betreft de bestemming van het rekeningsaldo 2010. De onttrekking (€ 156.000) betreft een bijdrage aan de grondexploitatie 2011.

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed. In de gemeente Neder-Betuwe zijn (nog) geen reserves met dit doel gevormd.

Overige bestemmingsreserves

Het verloop van de overige bestemmingsreserves in 2011 wordt in onderstaand overzicht per reserve vermeld. Aan de met activa verbonden reserves (in deze categorie overige bestemmingsreserves) is 5% rente toegevoegd.

	Saldo 01-01-11	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig jaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-11
Algemene reserve grondexploitatie	1.538	581	751			1.368
Reserve bovenwijkse voorzieningen	685	293	133			845
Reserve begraafplaatsen	1.075	105			72	1.108
Reserve verbouw gemeentehuis Opheusden	22	1			23	
Reserve nieuwbouw brandweergarage Kesteren	73	4			7	69
Reserve huisvesting Van Lodenstein College	6.579	329			550	6.359
Reserve bouw jeugdhonk Columbus	36	2			5	33
Reserve peuterspeelzaal Dolfijn	139	7			8	138
Reserve uitbreiding gymzaal Echteld	70	3			6	67
Reserve bouw sportzaal De Linie	280	14			30	263
Reserve rouwcentrum Ochten	141	7			13	135
Reserve nieuwbouw brandweergarage Ochten	764	38			57	745
Reserve nieuw gemeentehuis	796	40				836
Reserve sportaccommodatie Dodewaard	1.171	59			90	1.140
Reserve sportaccommodatie Kesteren	1.162	58			76	1.144
Reserve lening Vitens	788	39			111	716
Reserve woonwagens/standplaatsen	74		19			55
Reserve De Wegwijzer	128	6			27	107
Reserve Speelruimte	211	22				233
Totaal	15.731	1.608	903			15.361

Naar doelstelling of bestemming kunnen de bestemmingsreserves als volgt worden weergegeven. De belangrijkste mutaties zijn toegelicht.

Reserve grondexploitatie (90010)

De algemene reserve grondexploitatie dient als financieel weerstandsvermogen (buffer) voor het opvangen van - in principe - onvoorziene tegenvallers in de bouwgrondexploitatie. Conform raadbesluit 26 mei 2011 is er een bedrag van € 270.000,- toegevoegd aan de reserve volgens bestemming resultaat jaarrekening 2010.

De overige toevoeging in 2011 bestaat:

- uit de geraamde storting in de primaire begroting van € 78.800,-
- een storting van € 6000,- conform de 2^e bestuursrapportage 2011 m.b.t. deelneming in Kesteren-Zuid BV
- een storting van € 226.277,- conform de 1^e bestuursrapportage 2011, de verlaging van de voorziening verliezen grondexploitaties wordt toegevoegd aan de reserve.

In 2011 is er een bedrag van € 725.000,- onttrokken voor de afboeking van de boekwaarde van het project winkelconcentratie Kesteren en de afwaardering naar agrarische waarde van het project Agro Business Centre Opheusden. Verder heeft er nog een onttrekking van € 26.380,- plaats gevonden voor de aankoop van gronden voor de aansluiting Voorstraat te Echteld op de PWA-weg te Echteld.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (90011)

Het doel van de reserve is het kunnen uitvoeren van (infrastructurele) werken, die op meer dan één plangebied betrekking hebben, zoals ontsluitingswegen, bruggen, viaducten, bufferzones e.d. In 2011 is in totaal € 293.000,- toegevoegd en een bedrag van € 133.000,- onttrokken aan de reserve vanuit diverse bouwgrondexploitaties.

Reserve begraafplaatsen (90012)

De reserve begraafplaatsen is de voortzetting van de "oude" reserve afkoopsommen onderhoud graven en wordt gevormd uit de ontvangen afkoopsommen voor onderhoud en dient verder voor de dekking van de onderhoudskosten van de begraafplaatsen. In 2011 is een bedrag van € 54.000 aan rente bijgeschreven en € 51.000,- ontvangen grafrechten 2011. Onttrokken is een bedrag van € 72.000 voor kapitaallasten van de begraafplaatsen.

Reserve verbouw gemeentehuis Opheusden (90016)

Het doel van de reserve is om gedurende de gehele afschrijvingstermijn van de verbouwing uit 1995 van het huidige gemeentehuis in Opheusden de kapitaallasten van de investering te kunnen dekken. Aan de reserve is in 2011 rente toegevoegd van € 1.000,-. Onttrokken is een bedrag van € 23.000,- voor de kapitaallasten.

Reserve nieuwbouw brandweergarage Kesteren (90017)

Het doel van de reserve is het beperken van de exploitatielasten van de nieuwe brandweergarage te Kesteren door een jaarlijkse bijdrage uit de reserve van een deel van de kapitaallasten. Er is een bedrag van € 7.000 onttrokken voor kapitaallasten. Aan rente is een bedrag van € 4.000 bijgeschreven.

Reserve Huisvesting Van Lodenstein College (90018)

De reserve Huisvesting van het Van Lodenstein College (VLC) is gevormd voor de dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw van het VLC en dekking van de kapitaallasten van de voor het VLC gepleegde investeringen. De toevoeging in 2011 betreft bijschrijving van rente van € 329.000. De onttrekking betreft een bijdrage ter grootte van de kapitaallasten van € 550.000.

Reserve bouw jeugdhonk Columbus (90020)

De reserve jeugdhonk Columbus dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 2.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2011 van € 5.000.

Reserve peuterspeelzaal Dolfijn (90021)

De reserve peuterspeelzaal Dolfijn dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 7.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2011 van € 8.000.

Reserve uitbreiding gymzaal Echteld (90022)

De reserve uitbreiding gymzaal Echteld dient ter dekking van 45% van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 3.000. De onttrekking is gelijk aan 45% van de kapitaallasten over 2011, ofwel € 6.000.

Reserve bouw sportzaal De Linie (90023)

De reserve bouw sportzaal De Linie dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de bijgeschreven rente van € 14.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2011 van € 30.000.

Reserve rouwcentrum Ochten (90024)

De reserve rouwcentrum Ochten dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 7.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2011 van € 13.000.

Reserve nieuwbouw brandweergarage Ochten (90025)

De reserve nieuwbouw brandweergarage Ochten is in 2003 gevormd en dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van de grond en de bouwkosten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 38.000. De onttrekking is het bedrag aan kapitaallasten over 2011 van € 57.000.

Reserve nieuw gemeentehuis (90026)

De reserve nieuw gemeentehuis dient te zijner tijd voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten voor de verbouw van het bestaande en/of een nieuw te bouwen gemeentehuis. In 2011 is een bedrag van € 40.000 aan rente aan de reserve toegevoegd.

Reserve sportaccommodatie Dodewaard (90027)

De reserve sportaccommodatie Dodewaard is in 2003 gevormd en dient ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De toevoeging betreft de op de reserve bijgeschreven rente van € 59.000. De onttrekkingen € 90.000 heeft betrekking op de kapitaallasten 2011.

Reserve sportaccommodatie Kesteren (90028)

De reserve sportaccommodatie Kesteren dient om (gedeeltelijk) de kapitaallasten te kunnen dekken voor de verenigingshal. Aan de reserve is rente toegevoegd van € 58.000. Als dekking voor de kapitaallasten van de verenigingshal is € 76.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve lening Vitens (90034)

De reserve lening Vitens is in 2006 gevormd en is ontstaan door omzetting van de preferente aandelen die de gemeente Neder-Betuwe had in Vitens N.V., in een achtergestelde lening. Tegenover deze lening is de reserve Vitens gevormd voor hetzelfde bedrag (€ 716.000). De achtergestelde lening zal in 15 jaar worden afgelost en de reserve zal diensgevolge in 15 jaar vrijvallen. Jaarlijks wordt het positieve effect op de exploitatie, als gevolg van deze systematiek, toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve woonwagens/standplaatsen (90036)

Doel van de reserve is om de kosten verbonden aan de overdracht van woonwagenlocaties te dekken. De hiervoor gemaakte en nog te maken kosten worden gedekt door een bijdrage uit de reserve Woonwagens. In 2011 is er een bedrag van € 19.000,- onttrokken.

Reserve De Wegwijzer (90035)

Jaarstukken 2011

De reserve De Wegwijzer dient om de kapitaallasten te kunnen dekken voor de in aanbouw zijnde school. Aan de reserve is rente toegevoegd van € 6.000. Als dekking voor de kapitaallasten is € 27.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve Speelruimte (90042)

Conform raadsbesluit 20 mei 2010 is de reserve gevormd. Tot en met 2009 was er een voorziening speelplaatsen, maar deze is door het ontbreken van een beheerplan omgezet in een reserve. In 2011 is er besloten een deel (€ 22.000,-) van het rekeningresultaat toe te voegen aan de reserve.

Nog te bestemmen resultaat

De op 31 december nog te bestemmen resultaten waren als volgt:

	2011	2010
Nog te bestemmen resultaat	2.285	1.608
Totaal	2.285	1.608

Het nog te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2010 is conform raadsbesluit bestemd. Voor het nog te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2011 is aan u een voorstel gedaan (zie hoofdstuk resultaatbepaling en resultaatbestemming).

Voorzieningen

In de volgende overzichten wordt het verloop per hoofdgroep en per voorziening weergegeven. Hierbij worden, per voorziening, de totale toevoegingen, vrijval ten gunste van het resultaat en de aanwendungen opgenomen. Onder deze overzichten wordt per voorziening de doelstelling of bestemming ervan vermeld. Tevens wordt globaal toegelicht hoe de toevoegingen en aanwendungen zijn samengesteld.

Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen en risico's

	Saldo 01-01-11	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-11
Voorziening aanvalsplannen brandweer	68			41	27
Voorziening opleiding en cursussen	51	180		183	48
Voorziening overgangsregeling openbaar onderwijs	192				192
Totaal	311	180		224	267

Voorziening aanvalsplannen brandweer (91001)

De voorziening dient voor de dekking van kosten van aanvalsplannen voor de brandweer. In het kader van de ARBO-wetgeving moet detailinformatie over risico's en voorzieningen per object beschikbaar zijn. De onttrekkingen in 2011 hebben hierop betrekking.

Voorziening opleiding en cursussen (91018)

Het doel van de voorziening is het dekken van gelden voor verplichtingen aan personeel ten behoeve van het volgen van diverse opleidingen en cursussen, zoals opgenomen in de diverse persoonlijke ontwikkelplannen (POP's). In 2011 is € 180.000 (ten laste van de exploitatie) toegevoegd. Voor het volgen van diverse cursussen is rechtstreeks aan de voorziening een totaalbedrag onttrokken van € 183.000.

Voorziening Overgangsregeling verzelfstandiging openbaar onderwijs (91021)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van de vermogensoverdracht aan het openbaar onderwijs in het kader van de verzelfstandiging gedurende de periode 2008 t/m 2012. De basis is de benodigde vermogens overdracht van € 1.965.000 zoals opgenomen in het VOSABB rapport van 2006 en de vastgestelde overgangsvergoeding gedurende de jaren 2008 t/m 2012 van € 614.157. De verwachting is dat deze voorziening toereikend is. Naar het zich laat aanzien kan in 2012 een nadere opstelling worden gemaakt van het restantbedrag van deze voorziening en een eventuele vrijval ten gunste van de algemene dienst.

Egalisatievoorzieningen

	Saldo 01-01-11	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-11
Voorziening onderhoud wegen	1.022	556	10	867	701
Voorziening onderhoud gebouwen	715	254		356	612
Voorziening onderhoud huisvesting onderwijs	393	159		112	441
Voorziening verkeer en vervoer	207	108		39	277
Voorziening vervanging openbare verlichting	50	92		78	63
Voorziening riolering	2.891		284		2.607
Totaal	5.278	1.170	293	1.453	4.701

Voorziening onderhoud wegen (91008)

Het doel van de voorziening is het periodiek kunnen uitvoeren van (groot) onderhoud aan openbare wegen, volgens het wegenbeheersplan. Conform primaire begroting 2011 heeft een storting van € 547.000 plaatsgevonden die bij de 2^e bestuursrapportage met € 50.000 naar beneden is bijgesteld vanwege een behaald aanbestedingsvoordeel. Verder heeft er een storting plaatsgevonden van € 60.000 conform 2^e bestuursrapportage 2012.

Onttrokken zijn bijdragen in het kader van de uitvoering van het wegenbeheersplan (€ 867.000).

Voorziening onderhoud gebouwen (91042)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen (exclusief scholen, zie hiervoor de volgende voorziening) volgens het beheerplan onderhoud gebouwen. Conform beheerplan is € 254.000 aan de voorziening toegevoegd. Voor uitgaven volgens het beheerplan is er in totaal € 356.000 aan kosten onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening onderhoud huisvesting onderwijs (91044)

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de kosten voor onderhoud en vervanging van de schoolgebouwen voor het openbaar en bijzonder basisonderwijs. De toevoeging van € 159.000 is gebaseerd op het beheerplan onderhoud gebouwen. In 2011 is in totaal € 112.000 conform beheerplan onderhoud gebouwen aan de voorziening onttrokken.

Voorziening verkeer en vervoer (91051)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van uitvoering van het in 2010 vastgestelde Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan. In totaal is er in 2011 een bedrag van € 108.000 toegevoegd aan de voorziening, conform de primaire begroting € 32.000,- en € 71.000,- n.a.v. de 2^e Bestuursrapportage 2012.

Voorziening vervanging openbare verlichting (91053)

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten van uitvoering van het vervangingsplan voor de openbare verlichting. Conform de primaire begroting is er een bedrag van € 92.000 toegevoegd aan de voorziening. Wegens vervanging van oude lichtmasten is een bedrag van € 78.000 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening riolering (91043)

Het doel van de voorziening is het opvangen van afwijkingen tussen de baten en lasten van het rioolbeheer volgens het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Een bedrag van € 284.000,- is onttrokken ter dekking van het exploitatie tekort in 2011.

Vaste schulden met looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2011	2010
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.044	34.172
Waarborgsommen	2	5
Totaal	40.047	34.177

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2011.

	Saldo 01-01-11	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-11
Onderhandse leningen	34.172	10.000	4.127	40.044
Waarborgsommen	5	1	4	2
Totaal	34.177	10.001	4.131	40.047

De saldi van de onderhandse geldleningen per 31 december 2011 van in totaal € 40.044.367,- zijn in overeenstemming met de van de financieringsinstellingen ontvangen saldo-overzichten. De totale rentelast over 2011 van de geldleningen bedroeg € 1.760.684,-

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2011	2010
Overige schulden met looptijd korter dan 1 jaar	2.591	3.132
Overlopende passiva	2.228	1.964
Totaal	4.819	5.096

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2011	2010
Overige schulden met looptijd korter dan 1 jaar	2.591	3.132
Totaal	2.591	3.132

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren, maar ook uit nog in de eerste maanden van 2011 af te dragen loonheffing en sociale lasten. Vrijwel alle overige schulden op balansdatum zijn in het nieuwe jaar vereffend.

De belangrijkste overige schulden per 31 december 2011 betreffen (bedragen x € 1.000):

Afdracht loonheffing gemeente	€	409
Afdracht sociale lasten	€	104
Betalingen onder weg (WMO)	€	126
Overige schulden	€	1.952
Totaal van de overige schulden	€	2.591

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	2011	2010
Vooruit ontvangen bedragen	18	65
Nog te betalen bedragen	934	628
Nog te besteden gelden Rijk	1.276	1.271
Totaal	2.228	1.964

De belangrijkste nog te betalen bedragen per 31 december 2011 betreffen (bedragen x € 1.000):

Transitorische rente	€	586
Overige nog te betalen bedragen	€	348
Totaal van nog te betalen bedragen	€	934

Nog te besteden gelden Rijk

In 2008 zijn de BBV voorschriften met betrekking tot het reserveren van door derden verkregen gelden gewijzigd. In artikel 49b wordt gesteld dat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren niet meer in een voorziening worden gestort, maar op de balans worden opgenomen als vooruit ontvangen bedragen.

	Saldo 01-01-11	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-11
96000 Centrum Jeugd en Gezin	203	80		283
96001 Leerplicht	57		10	47
96002 Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	16			16
96003 Wet Werk en Bijstand werkdeel	17			17
96004 Onderwijskansenplan OBO	3			3
96006 RSU-JGZ preventie jeugdbeleid	12			12
96008 Stimuleringsbijdragen woningbouw	37	43		80
96009 Geluidssanering	18			18
96010 Inburgering nieuwkomers	146	12	46	112
96013 Schuldhulpverlening	33	10	40	3
96014 Regeling Brede scholen	480		281	200
96015 NASB 2010-2014	50	103		153
96016 Binnenklimaat onderwijs 2009	174		93	81
96018 NASB 2010-2014	25	110	25	110
96019 Project combinatiefunctie		91		91
96020 Opruiming explosieven		52		52
Totaal	1.271	500	494	1.276

Centrum Jeugd en Gezin (96000)

De ontvangen gelden zijn bedoeld voor de verplichtingen ten aanzien van invoering van een Centrum voor Jeugd en Gezin, het Elektronisch Kinddossier en de Verwijsindex. De gelden bestaan uit niet bestede rijksbijdragen uit de Brede doeluitkering CJG. Afhankelijk van de rechtmatigheid van de bestedingen kan een eventuele terugbetaling aan het rijk aan de orde zijn. Per saldo is er in 2011 € 80.000 niet besteed en opgenomen als voorlopige ontvangst. Een eventueel overschot dient aan het ministerie te worden terugbetaald.

Leerplicht (96001)

Het rijk heeft een specifieke geoormerkte uitkering beschikbaar gesteld ten behoeve van de handhaving van de leerplicht. Zaken die uit dit budget betaald dienen te worden zijn de invoering van de kwalificatieplicht per 1 augustus 2007, intensivering van de leerplichthandhaving en beperking van het schoolverzuim en schooluitval. In 2011 is er een bedrag van € 10.000,- ten gunste van de exploitatie gekomen. Een eventueel overschot dient te worden afgerekend.

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (96002)

Het doel van de uitkering is het kunnen beschikken over gelden voor de uitvoering van onderwijs aan inwoners van Neder-Betuwe in achterstandsituaties. Het restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Wet Werk en Bijstand werkdeel (96003)

Het doel van de uitkering is het dekken van kosten in het kader van de inschakeling van werkzoekenden in het arbeidsproces. Het restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Onderwijskansenplan openbaar basisonderwijs (96004)

Het doel van de uitkering is het beschikbaar hebben van gelden voor de uitvoering van het onderwijskansenplan. Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

RSU-JGZ preventie jeugdbeleid (96006)

Het doel van de uitkering is het beschikbaar hebben van gelden voor de uitvoering van de Regeling Specifieke Uitkeringen Jeugd Gezondheidszorg (RSU-JGZ). Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Stimuleringsbijdragen woningbouw (96008)

Van de provincie is een bijdrage ontvangen voor het diverse woningbouwprojecten. Voor deze ontvangen middelen is in 2007 een voorziening gevormd. In 2011 is er een bedrag van € 43.000,- vanuit de exploitatie 2011 toegevoegd. Een eventueel overschot zal met de provincie verrekenend dienen te worden.

Geluidssanering (96009)

Van de provincie is in 2007 een bijdrage ontvangen voor kosten van geluidssanering. Voor deze ontvangen middelen is een voorziening gevormd.

Inburgering nieuwkomers (96010)

Het doel van de uitkering is de dekking van directe en indirecte kosten met betrekking tot de lokale opvang van nieuwkomers. In 2011 is er een bedrag van € 46.000 ten gunste van de exploitatie gekomen en € 12.000 onttrokken aan de exploitatie. Een eventueel restant dient met het Rijk te worden afgerekend.

Schuldhelpverlening (96013)

Het kabinet heeft in verband met de economische crisis incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2009, 2010 en 2011 voor schuldhelpverlening.

Met deze extra middelen dienen de gemeente het volgende te realiseren: Opvang van de extra toeloop op schuldhelpverlening; Brede toegankelijkheid van de schuldhelpverlening; Beperking van de wacht- en doorlooptijden. De middelen 2009 en 2010 worden via de zogenaamde meeneemregeling aan gemeenten beschikbaar gesteld. Indien uit de verantwoording van 2011 blijkt dat toegekende middelen niet aan het doel zijn besteed, worden deze niet bestede middelen in 2012 teruggevorderd.

Regeling Brede scholen (96014)

Geoormerkte rijkssubsidie voor investeringen in drie basisscholen te Ochten, waardoor het gebouw voor verschillende doeleinden en door verschillende doelgroepen te gebruiken is. Deze projecten zijn in 2011 afgerond, de afrekening en terug betaling aan het Rijk zullen in 2012 geschieden. In 2011 is er een bedrag van € 281.000 onttrokken.

NASB 2010-2014 (96015)

In de periode van 2010 - 2014 nemen wij deel aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen. Doel van dit project is om alle burgers meer te laten bewegen. De overheid subsidieert dit project op basis van co-financiering. In 2011 is er een bedrag van € 103.000,- toegevoegd.

Binnen klimaat primair onderwijs 2009 (96016)

Geoormerkte rijkssubsidie voor aanpassing van 11 basisscholen ter verbetering van het binnenmilieu en energieverbruik. Deze projecten zijn in 2011 afgerond, de afrekening en terug betaling aan het Rijk zullen in 2012 geschieden. In 2011 is er een bedrag van € 93.000,- onttrokken.

Milieusubsidies (96018)

De provincie Gelderland heeft in 2010 € 25.000 ter beschikking gesteld voor een gemeentelijke isolatieregeling om isolatiemaatregelen aan woningen vóór 1980 en met een maximale WOZ-waarde van € 250.000,- te stimuleren. Per woning bedraagt de subsidie een derde van de gemaakte kosten met een maximum van € 500,-. Deze gelden zijn in 2011 aan aanvragers uitbetaald. De gemeentelijke subsidieverordening is in 2011 opnieuw vastgesteld nadat we een bevestiging van de provincie ontvangen hebben voor de voortzetting van de regeling. Uitvoering van deze regeling zal plaatsvinden in 2012. In 2011 is een bedrag van € 110.000 toegevoegd en € 25.000 onttrokken.

Project combinatiefunctie (impuls brede scholen, sport en cultuur) (96019)

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever maar werkzaam is voor twee of meer sectoren: in dit geval onderwijs, sport en/of cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs-, sport en cultuuraanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd. In Neder-Betuwe is besloten om in 2011 een pilotjaar te starten, de uitvoering vindt plaats in 2012. Na dit pilotjaar moet er co-financiering gevonden worden voor de subsidie van het Rijk die wij krijgen. Eind 2012 moet hier een besluit over genomen worden. Indien er geen co-financiering gevonden wordt, kan het project niet voortgezet worden.

Opruimen Explosieven (96020)

Vanaf 2010 ontvangt Neder-Betuwe via het gemeentefonds een bijdrage voor de kosten rond het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Deze bijdrage ontvangt Neder-Betuwe op basis van een vast bedrag per opgeleverde nieuwbouwwoning. Over enkele jaren zullen de daadwerkelijke verantwoorde uitgaven door het Rijk worden geëvalueerd. Om een risico van terugbetaling ten laste van de algemene middelen te voorkomen, wordt het overschot van deze middelen voorlopig veilig weggezet als zijnde derdengelden. In 2011 is er een bedrag van € 91.000 toegevoegd.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Waarborgen en garanties

Het onder de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden (bedragen x € 1.000):

	2011	2010
Bouw woningen	49.323	36.803
Aanleg waterleiding	258	325
Aanschaf veerpont	210	199
Sportverenigingen	1	5
<i>Subtotaal</i>	<i>49.792</i>	<i>37.331</i>
Hypotheek particulieren	1.845	1.993
Totaal	51.637	39.324

In 2011 is de gemeente niet aangesproken en hebben geen betalingen plaatsgevonden wegens de verleende borg- en garantstellingen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Leasecontracten

1. Econocom GemLease-overeenkomst, startdatum overeenkomst 1 juli 2010 voor de duur van 4 jaar. Het jaarlijkse huurbedrag bedraagt € 42.887 excl. BTW.

Contracten

Aan de volgende bedrijven zijn contracten gegund voor het onderhoud van grasvelden, bomen en het maaien van bermen en sloten:

1. Vaarkamp B.V. voor het onderhoud van de grasvelden € 145.000 voor een periode van 2 jaar (2012/2013).
2. Gebroeders Bron groenvoorziening voor het maaien van bermen en sloten € 293.000 voor een periode van 3 jaar (2010/2011/2012).
3. Krinkels B.V. voor het onderhoud van de bomen € 164.600 voor een periode van 3 jaar (2010/2011/2012).
4. Van de Bijl en Heierman b.v. voor het onderhoud van de begraafplaatsen € 344.000 incl. BTW voor een periode van 2 jaar (2011/2012).

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

DE BIJLAGE MET DE VERANTWOORDINGSINFORMATIE OVER SPECIFIEKE UITKERINGEN

SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

Departement	Numer	Specifieke aanduiding juridische grondslag Ontvanger	I N D I C A T O R E N				
BZK	C6	Wet inburgering (Wi) Gemeenten niet-G31 en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden).
			<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
			24	22	7	6	8
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SISA tussen medeoverheden)	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een duale inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een taakennissvoorziening is vastgesteld.	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen,	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden).
			<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>	<u>Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie. Systeem Inburgering (ISI)</u>
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
			25	0	0	0	7
BZK	C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) Provinciale beschikking en/of verordening Project-gemeenten (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen 2011	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			1 2009-012358	€ 55.586	€ 0	Nee	€ 0
			2 2009-004374	€ 48.189	€ 0	Nee	€ 0
OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB) Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10) Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie Gemeenten, niet G-31	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Afspraak Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Realisatie Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1	Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen) Alleen in te vullen na afloop project Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Alleen in te vullen na afloop project Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
			1				
			2				
			Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan schakelklassen educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie voor verlagingsdoelgroepkinderen op de peuterspeelzaal opgenomen voorlopige toekenning.
OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB) Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10) Schakelklassen, artikel 166 van de Wet op het primair Onderwijs Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie Gemeenten, niet G-31	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden.	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden.	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden.	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden.	Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. Wanneer er in 2010 geen voorlopige toekenningen verantwoord zijn kan een 0 ingevuld worden.
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

OCW	D4	Regeling brede scholen 2009	Hieronder per regel één referentienummer van het betreffende project invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding 2011	Project afgerond in 2011? Ja / Nee	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Besteding 2011 (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee	Toelichting niet afgeronde projecten						
		Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen				Zie Nota baten-lastenstelsel	Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.							
		Gemeenten	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle R	Aard controle n.v.t.							
		1 OND-2009/83357	€ 280.687	Nee	€ 0	Nee								
		2 OND-2009/51866	€ 155.391	Ja	€ 0	Nee								
OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee	Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen									
		Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Let op: Alleen bestedingen die betrekking hebben op de periode vóór 4 september 2011 mogen verantwoord worden.	Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.										
		Gemeenten	Aard controle R											
		€ 143.899	Nee											
		Brinnummer	Alle activiteiten afgerond Ja/Nee?											
		Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.										
		1 06ZH00	Nee	A, B, C; € 24.780,-										
		2 07ZB00	Nee	B, € 9720,-										
		3 18DS00	Nee	A, B; € 6180,-										
		4 18HO00	Nee	B; € 4500,-										
		5 18HO02	Nee	B; € 4500,-										
		6 18HO03	Nee	B; € 4500,-										
		7 18HO01	Ja											
		8 18DS01	Ja											
		9 24FP00	Ja											
		10 05RW00	Ja											
		11 05RO00	Ja											
		12 03HY00	Ja											
		OCW	D9	Onderwijsachterstanden-eleid (OAB) 2011-2014					Besteding 2011 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding 2011 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding 2011 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
				Gemeenten										
Aard controle R	Aard controle R			Aard controle R										
€ 206.969	€ 1.275			€ 27.971										
SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011;	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren;										
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	exclusief geldstroom openbaar lichaam	exclusief geldstroom openbaar lichaam										
		Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier alleen het gemeentelijke deel 2011.	Aard controle R	Aard controle R										
SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010;	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;								
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief geldstroom openbaar lichaam	inclusief deel openbare lichamen	inclusief deel openbare lichamen								
		Gemeenten die uitvoering in 2010 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2010. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa 2010 regeling G1B + deel gemeente uit 2010 regeling G1C-1)	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R								
		116.50	10.33	80.32	7.99									

SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB I.1 WWB: algemene bijstand Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 algemene bijstand	Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk)				
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		€ 1.910.002	€ 116.625					
		I.2 Wet investeren in jongeren (WIJ) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WIJ	Baten 2011 WIJ (excl. Rijk)				
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		€ 233.445	€ 6.484					
		I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAW	Baten 2011 IOAW (excl. Rijk)				
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		€ 143.120	€ 251					
		I.4 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAZ	Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk)				
Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.							
€ 62.513	€ 1.336							
SZW	G3	I.5 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Baten 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)				
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		€ 8.114	€ 0					
		I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WWIK	Baten 2011 WWIK (excl. Rijk)				
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		€ 0	€ 0					
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)	Besteding 2011 Bob
		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
		€ 13.336	€ 21.236	€ 6.090	€ 152.644	€ 24.777	€ 0	
		Baten 2011 Bob (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004					
Aard controle R	Aard controle R							
€ 0	€ 0							

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 participatiebudget	Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's	Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2011 naar 2012	Terug te betalen aan rijk
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Omvang van het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2012. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk) óf omvang van het in het jaar 2011 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2012 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)	Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2011 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's
			€ 668.136	€ 160.127	€ 1.168	€ 0	€ 42.986	€ 0
			Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2012 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Besteding 2011 Regelluw Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2010 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald.
			Aard controle R	Aard controle R	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1
			0	0	1	10	7	5
SZW	G6	Schuldhelpverlening Kaderwet SZW-subsidies Gemeenten	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten basisvaardigheden.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten vavo.	Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde diploma's.
			Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI). Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
			5	9	1	0	0	0
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG) Tijdelijke regeling CJG Gemeenten	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D1			
			€ 539.599	€ 0	Ja	Nee		

REGIONAAL SAMENWERKINGSPROGRAMMA (RSP)

Op deze pagina vindt u een totaaloverzicht betreffende de verantwoording van uren en financiële middelen die in 2011 zijn ingezet voor de verschillende projecten in het kader van de RSP 2008-2011. Het betreft informatie op detailniveau en de reden van toevoeging van het totaaloverzicht RSP heeft ermee te maken dat de accountant bij de controle van de jaarrekening tevens de ingezette uren en financiële middelen ten behoeve van de RSP-projecten meeneemt. Op deze wijze dient er geen separate controle plaats te vinden specifiek voor de RSP-projecten hetgeen kostenbesparend werkt.

Voor de RSP-projecten waarvan in de eerste helft van 2012 een afrondende declaratie wordt ingediend zijn hieronder geen verantwoordingsgegevens van opgenomen. Deze worden opgenomen in de RS- bijlage van de jaarrekening 2012.

Regionaal samenwerkingsprogramma (RSP)

Totaaloverzicht mbt verantwoording uren en middelen als onderdeel van de jaarrekening

Gemeente	Neder-Betuwe
Jaar	2011

Onderdeel UREN

RSP project	Uren
Pijler 1 Zelfredzaam Rivierenland	
C5 - Alcoholmatiging	64
B1 - Versterking functie ouderenadviesing	18
D1 - Zorgstructuren in het onderwijs	36
A4 - Brede scholen	376
Overige uren m.b.t. coördinatie	14
Totaal aantal ingezette uren RSP 2011*	
	508

Onderdeel MIDDELEN

RSP project	Bedrag
Pijler 1 Zelfredzaam Rivierenland	
C3 - Breedtesport	€ 25.152,00
B1 - Versterking functie ouderenadviseur	€ 9.354,00
D1 - Zorgstructuren in het onderwijs	€ 40.414,00
A4 - Brede scholen	€ 35.000,00
Pijler 3 Welvarend Rivierenland	
B2 - Duurzaam Rooien en voorstudie kringloop	€ 94.440,00
Totaal aantal ingezette middelen RSP 2011	
	€ 204.360,00

* Uurtarief bedraagt € 100,- conform afspraken met Regio Rivierenland en de Provincie Gelderland

gemeente
Neder-Betuwe

Jaarstukken 2011

Jaarverslag en Jaarrekening

BESLUITVORMING

BESLUITVORMING

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2012;
gelet op het bepaalde in de Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten

BESLUIT:

1. In te stemmen met de jaarstukken 2011 van de gemeente Neder-Betuwe conform voorliggend ontwerp
2. Het resultaat na bestemming van de jaarstukken 2011 stellen op een overschot van € 2.285.465
3. In te stemmen om van het overschot van de jaarstukken 2011, de volgende bedragen te bestemmen:
  - a. € 13.000 te bestemmen wijkmanagement
  - b. € 35.000 te bestemmen voor de harmonisatie peuterspeelzalen en kinderdagverblijven
  - c. € 54.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve speelruimte.
  - d. € 136.000 te storten in de egalisatievoorziening grafrechten.
  - e. € 520.000 te storten in de reserve grondexploitaties.
  - f. € 500.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve "frictiekosten personeel".
4. In te stemmen om het overblijvende deel van het overschot, zijnde € 1.135.465, toe te voegen aan de algemene reserve.
5. In te stemmen met de in jaarstukken opgenomen begrotingswijziging omtrent de bestemmingen.
6. In te stemmen met de in deze jaarstukken 2011 opgenomen actualisatie grondexploitaties per 31 december 2011
7. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet van € 1.750.000 op basis van de actualisatie grondexploitaties per 31 december 2011.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2012
de griffier, de voorzitter

mr. J.C. Bouwman

ir. C.W. Veerhoek

BEGROTINGSWIJZIGING

BEGROTINGSWIJZIGING

Gemeente Neder-Betuwe

Provincie Gelderland

begrotingsjaar

2012

nr. 2

De raad van de gemeente Neder-Betuwe besluit de begroting van baten en lasten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt:

Programma		Omschrijving programma	LASTEN Bedrag van de		BATEN Bedrag van de	
			nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming
		I. Wijziging van de ramingen van het dienstjaar				
P1		Bestuur en Burger	13.000			
P2		Openbare Orde en Veiligheid				
P3		Openbare Ruimte				
P4		Economie				
P5		Scholing en Vorming				
P6		Welzijn en Cultuur	35.000			
P7		Zorg, Werk en Inkomen				
P8		Bouwen en Milieu	136.000			
		Algemene dekkingsmiddelen				
		Mutaties reserves			184.000	
		Saldo van rekening				
		Totalen	184.000	0	184.000	0
Volgnummer	Categorie	Omschrijving	verhoging van het beschikbaar gestelde krediet	verlaging van het beschikbaar gestelde krediet	verhoging van de te verwachten baten	verlaging van de te verwachten baten
		II. Investerings/Balansmutaties				
90999		Resultaat van rekening van baten en lasten				2.285.000
90042		Reserve speelruimte				54.000
90010		Algemene reserve grondexploitatie			520.000	
ntb		Bestemmingsreserve frictiekosten personeel			500.000	
90001		Algemene reserve			1.135.000	
91057		Voorziening begraafplaatsen			136.000	

Toelichting op de begrotingswijziging

Bestemming resultaat jaarrekening 2011

OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTING

A+O fonds	: Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten
AB	: Algemeen Bestuur
ABC	: Agro Business Centrum
AMvB	: Algemene maatregel van bestuur
ANW	: Algemene Nabestaandenwet
AOVR	: Ambtelijk Overleg Volksgezondheid Rivierenland
APV	: Algemene Plaatselijke Verordening
AVRI	: Afvalverwijdering Rivierenland
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektenkosten
BBV	: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	: Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BCF	: BTW-compensatiefonds
BDUR	: Besluit doeluitkering rampen en zware ongevallen
Berap	: Bestuursrapportage
BJZ	: Bestuurs Juridische Zaken
BNG	: Bank Nederlandse Gemeenten
Bofv	: Bestuurlijk overleg financiële verhouding
BSR	: Belastingssamenwerking Rivierenland
BTW	: Belasting Toegevoegde Waarde
CAO	: Collectieve Arbeids Overeenkomst
CAR	: Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CBS	: Centraal Bureau voor de statistiek
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
CMD	: Centrum Maatschappelijke Dienstverlening
CPA	: Centrale Post Ambulancevervoer
DIV	: Documentatie en Informatievoorziening
EKD	: Elektronisch kinddossier
EMU	: Economische en Monetaire Unie
ESF	: Europees Sociaal Fonds
FES	: Fonds Economische Structuurversterking
Fido	: Wet Financiering Decentrale Overheden
FOG	: Financieel Overzicht Gemeenten
FPU	: Flexibel Pensioen en Uittreden
Fvw	: Financiële-verhoudingswet
GBA	: Gemeentelijke Basis Administratie
GF	: Gemeentefonds
GGD	: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GMK	: Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid
GHOR	: Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GOA	: Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GREX	: Grondexploitatie
GRP	: Gemeentelijk Riolerings Plan
GSB	: Grote stedenbeleid
GSF	: Gelderse Sport Federatie
Halt	: Het alternatief
ICT	: Informatie Communicatie Technologie
IOAW	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte werkl. Werknemers
IOAZ	: Inkomensvoorziening Oudere en ged. Arbeidsongeschikte gew. Zelfstandigen
IPO	: Interprovinciaal Overleg
ISA	: Instituut voor Sport Accommodaties
ISV	: Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JPN	: Jeugd Preventie Netwerk
LEA	: Lokaal Educatieve Agenda
LOP	: Landschap Ontwikkelings Plan
MADD	: Make A Difference Day
MBZ	: Meldpunt Bijzondere Zorg
MILH	: Monitor Inkomsten Lokale Heffingen
NBW	: Nationaal Bestuursakkoord Water
NIPO	: Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie
NME	: Natuur Milieu & Educatie

NSAB	: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
NUP	: Nationaal Uitvoerings Programma
OEM	: Overige Eigen Middelen
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OHP	: Onderwijs Huisvestings Programma
OKE	: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OOV	: Openbare orde en veiligheid
OSU	: Onderhoudsrapportage Specifieke Uitkeringen
OWB	: Ontwerpbegroting
OZB	: Onroerende-zaakbelastingen
PDF	: Portable Document File
PF	: Provinciefonds
Pgb	: Persoonsgebondenbudget
P&O	: Personeel en Organisatie
POR	: Periodiek Onderhoudsrapport
PPS	: Publiek Private Samenwerking
PRPG	: Platform Rechtmatigheid provincies en Gemeenten
PvA	: Plan van Aanpak
RAAK	: Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RAV	: Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBGZ	: Regionale Brandweer Gelderland-Zuid
RBL	: Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	: Regionale Informatie- en ExpertiseCentra
RSP	: Regionaal Samenwerkings Programma
RUD	: Regionale Uitvoerings Diensten
RUP	: Regionaal Uitvoerings Programma
SiSa	: Single information Single audit
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden
StER	: Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland
STMG	: Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
SVNG	: Stimulringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWB	: Stichting Woningbeheer Betuwe
SWO	: Stichting Welzijn Ouderen
UWV	: Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VNG	: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	: Ministering van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wabo	: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	: Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor Jonggehandicapten
WIJ	: Wet Investeren in Jongeren
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	: Wet waardering onroerende zaken
WoZoCo	: Woon Zorg Complex
WRO	: Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	: Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw	: Wet sociale werkvoorziening
WVG	: Wet Voorziening Gehandicapten
Wvg	: Wet voorskeurrecht gemeente
WW	: Werkloosheidswet
Wwb	: Wet werk en bijstand
Wwnv	: Wet werk naar vermogen